Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 141

Ljubljana, četrtek 16. junija 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Nove skupščinske volitve dne 11. septembra

Ukaz o razpustu Narodne skupščine, o novih volitvah ter o sklicanju nove skupščine za 5. in 20. oktober. – Utemeljitev razpusta Narodne skupščine

Beograd, 15. junija, r. Po dolgem zavlačevanju in pogajanjih je došlo danes končno do razpleta vladnega položaja. Vest jutranjikov, da se za danes pričakuje razpust Narodne skupščine in razpis volitev, je izzvala v Beogradu razumljivo senzacijo. Celo dopoldne se je zbirala pred predsedništvom vlade ogromna množica, ki je čakala na definitivne vesti.

Velja Vukičević je bil vse dopoldne v kabinetu notranjega ministrstva v družbi ministrskih kandidatov Drage Obradoviča, Ace Saviča in kandidata za ministra pravde Dušana Subotića. Za 12. uro je Vukičević sklical sejo ministrov v ministrskem predsedništvu. Prihajajoč na to sejo je Vukičević izjavil novinarjem, da je že prispel kurir, ki je donesel ukaz kralja, s katerim se z današnjim dnem razpušča Narodna skupščina ter razpisujejo volitve na 11. september. Nato se je vršila ministrska seja. Po končani seji je minister dr. Vlada Andrić sporočil novinarjem, da je predsednik vlade obvestil ministre o motivaciji volilne vlade, nadalje o ukazu, s katerim se razpisujejo volitve v Narodno skupščino na dan 11. septembra, razpušča sedanja skupščina ter sklicuje novoizvoljena skupščina k izrednemu zasedanju na dan 5. oktobra.

Beograd, 15. junija, s. Danes popoldne je izšla posebna izdaja «Službenih novin», ki ima na čelu lista ukaz o razpustu Narodne skupščine in o razpisu volitev. Ukaz se glasi:

Besedilo kraljevega ukaza

Mi Aleksander I. po milosti božji in narodni volji kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev na predlog našega predsednika ministrskega sveta, našega ministra za notranje stvari, po zaslišanju našega ministrskega sveta, na temelju čl. 52 ustave in čl. 1. in 2. zakona o volitvah narodnih poslancev rešili smo in rešujemo: da se Narodna skupščina izvoljena dne 8. februarja 1925. in z našim ukazom od 17. aprila 1927. sklicana na izredno zasedanje za 1. avgust t. l., razpusti. Volitve narodnih poslancev za štiriletno skupščinsko perijodo 1927., 1928., 1929. in 1930. (čl. 69. ustave) se bodo vršile v vsej kraljevini v nedeljo 11. septembra 1927. po predpisih zakona o volitvi narodnih poslancev. Narodna skupščina, izvoljena dne 11. septembra 1927., se sklicuje na izredno zasedanje na dan 5. oktobra 1927. Predsednik našega ministrskega sveta naj izvrši ta ukaz. 15. junija 1917. (tiskovna napaka) Aleksander l. r. Slede podpisi vseh ministrov.

Beograd, 15. junija, s. Izredna izdaja «Službenih novin» objavlja tudi spremno pismo ministrskega predsednika Vukičevića, s katerim je od kralja zahteval volitve. Ta dokument se glasi:

Spremno pismo predsednika Vukičevića

Vaše Veličanstvo! Ko je vlada Vašega Veličanstva prevzela državno upravo, je smatrala za svojo najglavnejšo nalogo, da pripravi program zakonodajnega dela, da bi se pospešila ureditev upravnih prilik in čimprej ustvarili povoljnejši pogoji za nemoteni razvoj državnega gospodarstva. V tem cilju je vlada predvsem vzela v ozir ona vprašanja, katerih zakonodajna ureditev je predvidena v državni ustavi, ali katerih ureditev je neobhodna posledica načel, postavljenih s posameznimi ustavnimi naredbami, brez katerih ureditve se ne more smatrati, da je državna ustava popolnoma privedena v življenje.

Proučavajoč ta vprašanja, je vlada konstatirala, da dosedanja zakonodajna aktivnost ni zadovoljila stvarnih potreb državnega in narodnega življenja in da je cela vrsta ustavnih naredb ostala v stvari in do danes neizvršena. Vlada Vašega Veličanstva smatra, da je sprejem teh zakonov prvenstvena dolžnost zakonodajne oblasti in da se njihovo izvedbo ne sme dalje odlagati.

Dasi je težko v enem referatu podati izčrpno listo teh načrtov, ki naj se predložijo Narodni skupščini, je vlada Vašega Veličanstva samo radi primera in da bi obeležila obsežnost in važnost tega posla, svobodna navesti, da se ti zakoni nanašajo: na organizacijo vrhovne oblasti (zakon o volitvah narodnih poslancev), na organizacijo samoupravnih oblasti (zakon o občinah, revizija zakona o oblastni in srezki samoupravi), o administrativni razdelitvi države (ki je samo z uredbo za silo urejena), o organizaciji upravnih oblasti, o organizaciji sodne oblasti, o ureditvi verskih odnošajev in organizacij cerkev itd. Ta že tako obsežni program se ima spopolniti z donošenjem zakonov, ki so potrebni za definitivno saniranje in konsolidacijo državnih financ in zakonov, s katerimi se bo odpravila gospodarska kriza in zagotovil intenzivni gospodarski razvoj države.

Ves naš narod živi v težki gospodarski krizi. Njene težke posledice jako čutijo vsi narodni sloji, posebno naši poljedelci, ki predstavljajo štiri petine življa in bogastva naše države.

Naš poljedelski narod se muči in težko pridobiva najpotrebnejše stvari za svoje življenske potrebe. Radi tega je potrebno, da se donese zakon o državnem računovodstvu in zakon o organizaciji finančnih oblasti in neposrednih davkov ter da se redigirajo fiskalni zakoni, da bi se njihovo funkcijoniranje dovedlo bolj v sklad z nemotenim razvojem državnega gospodarstva.

Z druge strani bi se imel ustvariti gospodarski svet in revidirati vsa gospodarska zakonodaja ter uredbe za zakonsko veljavo, da bi se državno gospodarstvo osvobodilo mnogobrojnih in nekoristnih administrativnih obvez in formalnosti, ki danes sprečujejo njen razvoj.

Radi končne rešitve agrarnih odnošajev je potrebno donesti nove ali pa izpremeniti obstoječe zakone. Treba je čimprej oživotvoriti vprašanje cenenega kredita, osnovanje poljedelskih in konsumnih zadrug, da bi poljedelci dobili polno ceno za svoje s težko muko pridobljene proizvode.

Naposled bi se z vrsto zakonov o javnih zgradbah, o graditvi železnic, o melioracijskih delih itd. in s posojili, najetimi v to svrho, imeli ustvariti novi pogoji za naše gospodarsko življenje in za neobhodno potrebno gospodarsko ojačenje države.

Tudi vprašanje naše industrije se more vsestransko vzeti v pretres in najti rešitev, ki bo ustvarila povoljne pogoje za razvoj domače industrije ter zadovoljila proizvajalce sirovin in konsumente industrijskih proizvodov. Naravno je, da neurejene prilike v poljedelstvu in industriji, pa tudi v državni upravi zelo vplivajo na našo trgovino, kateri je treba nuditi možnost polnega razvoja. Tudi delavski stan trpi pomanjkanje vsake vrste radi zastoja v trgovini in industriji. Delavskemu vprašanju se mora posvetiti posebna briga, da se splošno stanje delavstva izboljša.

Ugotavljajoč neobhodnost izvršitve tega zakonodajnega programa vlada Vašega Veličanstva obenem konstatira, da je ta program tako ogromen in da obsega vprašanje velike važnosti, da ga ni mogoče izvršiti s sedanjo Narodno skupščino, kateri je že poteklo več kot polovica ustavne perijode, ki je bila voljena pred več kot dvema letoma na podlagi vprašanja, ki že davno ni več na dnevnem redu.

Za veliko zakonodajno delo, ki nam predstoji, je potrebna Narodna skupščina, ki bo imela pred seboj polno perijodo svojega dela in ki bo izvoljena za ta posel. Vlada Vašega Veličanstva si dovoljuje prositi Vaše Veličanstvo, da blagovoli rešiti, da se Narodna skupščina, izvoljena dne 8. februarja 1925., razpusti in da se dne 11. septembra 1927. vršijo volitve narodnih poslancev. Vašemu Veličanstvu pokorni sluga: Velja Vukičević, l. r.

Pred izpopolnitvijo volilne vlade

Beograd, 15. junija, p. Ker je bil danes objavljen ukaz o razpustu Narodne skupščine in o razpustu novih volitev, je naravno, da se z velikim zanimanjem pričakuje nadaljni razvoj dogodkov. Ministrski predsednik Vukičević je z navadnim pismom obvestil predsednika Narodne skupščine Marka Trifkovića, da je Narodna skupščina razpuščena in da so volitve razpisane na 11. september. Popoldne ob 17.30 pa je gospod Vukičević zapustil predsedništvo vlade in Beograd. Zdi se, da je odšel v Topolo. Poročila, ki jih je vaš dopisnik prejel okoli 21. iz Topole, javljajo, da je kralj ves popoldne prebil izven Topole ter da se vrne v Topolo šele zvečer ob 21. Kralj torej Vukičevića ni mogel sprejeti. Vaš dopisnik se je informiral na domu Velje Vukičevića ter njegova rodbina pričakuje njegov povratek šele jutri zjutraj. Njegovo potovanje v Topolo se spravlja v zvezo s popolnitvijo volilne vlade. V vladnih krogih se govori, da je ta ukaz že podpisan, da ima današnji datum in da se bo jutri objavil. Minister dr. Perić je izjavil vašemu dopisniku, da nocoj še ne bo nič gotovo. Sporno je bilo samo vprašanje resorta poštnega ministrstva, za katerega sta kandidata **Velja Popović** in **Vlajko Kosić.** Sodi se, da bo poštni minister **Vlajko Kosić,** prosvetni minister **dr. Ninko Perić,** minister pravde **Dušan Subotić,** predsednik kasacijskega sodišča, minister vere **Drago Obradović,** minister za izenačenje zakonov **Grga Angjelinović,** minister za narodno zdravstvo poslanec doktor **Aleksander Tadić.** G. Subotić je izjavil vašemu dopisniku, da je ta ukaz gotova stvar, tako da je jutri pričakovati objave ukaza o popolnitvi volilne vlade.

Ukaz o imenovanju in upokojitvi velikih županov

Beograd, 15. junija p. Ukaz o novih velikih županih predvideva sledeča imenovanja: za šumadijsko oblast Drago Nikolić, bivši veliki župan, za Mostar Avda Hasanbegović, pravni referent v Sarajevu, za Travnik Milisav Ivanišević, pravni referent iz Sarajeva, za sremsko oblast Vladimir Jeftović, sodni podpolkovnik vojnega sodišča za oficirje, za Zagreb dr. Bogdan Stopar, javni notar iz Zagreba, za Kruševac Miljutin Negulić sodnik iz Kruševca, za bregalniško oblast Ratilo Bojović, odvetnik v Bitolju, za kosovsko B. Božović, jav. notar iz Prokuplja, za moravsko Svetolik Drašković, odvetnik iz Kruševca, za timoško oblast Milorad Nikolić, javni notar iz Prokuplja, za primorsko-krajiško oblast Marjan Hanžeković, šef policije iz Karlovca, za bačko oblast Predrag Lukić, advokat iz Bitolja, za osiječko oblast dr. Ivan Brančić, odvetnik iz Dol. Miholca. Z istim ukazom so premeščeni veliki župani: Iz Vranje v Valjevo Marko Novaković, iz Sremske oblasti v raško oblast Dragomir Todorović, iz podunavske oblasti za Požarevac Borivoj Stefanović, iz timoške oblasti v podunavsko oblast Bora Krstić, iz Mostara v Cetinje Ignatije Krasojević, iz bihačke oblasti za Vranje Izidor Vitač. Upokojeni pa so veliki župani: Gjurica Gjorgjević iz Štipa, Gavrilo Ferović iz Valjeva, Milovan Saković iz Cetinja, Mihajlo Pavlović iz Kruševca, Branislav Peronišić iz Raške, Stanoje Belić iz Kragujevca, Miloje Kramarić iz Zagreba, Andrija Draković iz Karlovca, dr. Dušan Petrović iz Travnika, Ljudevit Gaj iz Osijeka in Milivoj Petrović iz bačke oblasti.

Šuperina nadaljuje z napadi proti Radiću

Zagreb, 15. junija n. Bivši minister Šuperina je dal za jutrišnje liste nove izjave, v katerih pravi, da je Radić odšel z Dunaja v Moskvo samo zato, ker je Dunaj namignil, da ga ne bo več trpel tam. V Moskvi je Radić dobil vtis, da je boljševiško urejena država zelo dobra in ko se je vrnil v domovino, je deloval za seljaško diktaturo, dočim smo mi drugi hoteli, da naj bo tudi seljaštvo aktivni politični faktor, ki naj deluje z ostalimi faktorji. Dr. Šuperina pravi dalje, da vso seljaško stranko vodi malo število gospode, ki so se vsilili za vodstvo, seljakom se samo sugerira, kakor da v stranki odločajo. Dalje govori Šuperina o megalomaniji Stjepana Radića, ker je n. pr. prošlo jesen v Mostaru pred muslimani, ki ga pri neki konferenci niso hoteli poslušati, rekel: »Sedaj me nočete, ko pa bom prvič ministrski predsednik, me boste pa hoteli.« Ko je bil Šuperina v Pragi kot delegat naše vlade na vsesokolskem zletu, je pri obedu sedel med litvanskim deelgatom in ameriškim poslanikom. Dr. Šuperina je interesiralo, kaj zunanji svet govori o Radiću in je zato oba vprašal, kaj mislita o Radiću. Oba sta mu odgovorila: Radić je impulziven in negativen. To omenja Šperina zato, da pokaže, kako Radić vodi ljudi za nos, češ, da uživa ugled v zunanjem svetu.

Koroški deželni glavar za združitev z Nemčijo

Celovec, 15. junija, s. Novoizvoljeni deželni glavar dr. Artur Lemisch je imel danes ob priliki svoje prisege kratek nagovor, v katerem je med drugim izjavil, da mora deželni zbor kolikor je to v njegovem okvirju mogoče, delati na združitev z nemško državo. Kljub temu pa se ne sme pozabiti, da stanujeta na Koroškem dve ljudski plemeni, ki sta si po plebiscitu podali roko in obljubili, da bosta v novih razmerah složno živeli med seboj. *Narodnostna usoda koroške dežele je po priznanih izidih ljudskega glasovanja za vedno zapečatena.*

Sovjeti in Poljska

Berlin, 15. junija, d. Po poročilih iz Moskve sta se sestala k daljši konferenci poljski poslanik v Moskvi in vodja zunanjega urada Litvinov. Politični urad je Litvinovo politiko glede Poljske odobril ter mu naročil, naj vztraja na svoji zahtevi glede izgona vseh ruskih emigrantov iz Poljske, ker bi bila sicer sovjetska vlada prisiljena izvajati represalije.

Glavni udarec proti NRS

Radikalsko stranko hočejo decimirati in razgnati. — Vsi vodilni radikali proti volilni vladi g. Vukičevića. — Zbliževanje pašićevcev in centrumašev. — Izključitev radikalov, ki so ministri v volilni vladi iz stranke

Beograd, 15. junija p. Volilna vlada g. Vukičevića je bila v javnosti sprejeta z veliko skepso. Splošno prevladuje mnenje, da ta vlada ne bo imela uspeha pri volitvah če tudi se iz vladnih krogov lansirajo vesti, da bo vlada imela sigurno 160 mandatov, vštevši 36 mandatov iz Južne Srbije. Povdarja se zlasti, da vlada nima sedaj nikogar drugega za seboj kakor Demokratsko Zajednico. Radikali smatrajo, da značijo nove volitve in poveritev volilnega mandata g. Vukičeviću bojno napoved celokupni radikalni stranki, ki je dejansko iz vodstva volitev eliminirana in zato obsojena na decimiranje pri volitvah. Računa se, da NRS niti polovico sedanjih mandatov ne bo več dobila. Njen razkroj je malodane neizbežen Glavni odbor radikalne stranke bo imel svojo sejo v pondeljek. Na tej seji se bo sklepalo o ukrepih, ki so potrebni z ozirom na novo ustvarjeno situacijo vsled razpisa volitev in posebno o tem, ali je potrebno, da se izključijo radikalni člani vlade iz stranke in ali naj se ob priliki spopolnjevanja glavnega odbora ozira na centrumaše. More se reči, da so dogodki pri razpisu volitev znatno približali pašičevce, ki imajo nesporno večino v glavnem odboru, s centrumaši. Sejo glavnega odbora je nujno sklical prvi podpredsednik Aca Stanojević. Kakor doznava vaš dopisnik, bodo na to sejo pozvali Veljo Vukičevića in zahtevali, da se kandidiranja ne smejo izvršiti brez glavnega odbora. Ako se Vukičević ne bo hotel pokoriti želji glavnega odbora, bodo on in radikalni ministri izključeni iz stranke

Interesantno je tudi, da so radikali v Beogradu brez razlike stranke vsi proti vladi in se radi tega pričakuje, da se bo poskušal med obema grupama radikalne stranke doseči kompromis ter da bo Vukičević s svojimi ministri vržen iz stranke. Program, ki je v obliki motivacije za vladni predlog o razpustu Narodne skupščine, je običajni niz dela, kakor je bil v vseh dosedanjih sličnih programih. Posebno se s strani radikalov kritizira, da ni krivda Narodne skupščine, ako dotični zakoni še niso sprejeti, temveč da je krivda vlade, ki jih sploh ni predložila Narodni skupščini, odnosno ker že objavljenih zakonov ni izvršila, kakor n. pr. zakon o zemljedelskih kreditih o zaščiti delavcev, o občinskih volitvah na Hrvatskem, v Bosni in Vojvodini. Motivacija vlade se smatra kot program za delovno vlado, ki bi mogla delati tudi s tem parlamentom. Proglas v ostalem ne kaže pravega razloga, zakaj je bilo potrebno razpustiti Narodno skupščino.

Albanski poslanik zapustil Beograd

Včeraj je odpotoval Cena beg iz Beograda. — Tudi naši konzuli v Albaniji so odpotovali. — Popolno zaprtje meje. — Albanija se obnaša po italijanskih navodilih

Beograd, 15. junija, p. Ob 23.20 je zapustil Beograd albanski poslanik Cena beg z vsem osobjem. Na kolodvor ga je spremil po določenem ceremonijelu šef protokola zunanjega ministrstva.

Popoldne je Cena beg sprejel vašega dopisnika v albanskem poslaništvu, kjer so imeli že vse stvari pripravljene za odhod. Cena beg je izjavil vašemu dopisniku: Žal mi je, da zapuščam Beograd. Boli me srce, ker tukaj puščam svoje najboljše prijatelje, edine prijatelje, ki sem jih imel. Bil sem od nekdaj prijatelj vaše države ter sem smatral, da samo tako prijateljstvo koristi moji državi.

Danes tudi naši konzulati zapuščajo albansko ozemlje ter se naša meja ob Albaniji zapre.

Francoski poslanik Dard je ponovno posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića. Vašemu dopisniku je francoski poslanik izjavil, da še vedno upa, da se bo stvar z Albanijo lepo uredila.

Rim, 15. junija, do. **«Giornale d'Italia»** poroča iz Tirane: Albanska vlada vztraja na tem, da naj Jugoslavija umakne svojo noto ter je v tem slučaju pripravljena izpustiti aretiranega dragomana. Vsekakor pa zahteva Albanija, da jugoslovenska vlada odpokliče vse one svoje zastopnike v Albaniji, ki so v tem konfliktu kakorkoli intervenirali. Poleg tega vztraja albanska vlada na tem, da izrazi Jugoslavija svoje obžalovanje zaradi tega spora. List naglaša, da so to minimalne zahteve, ki jih stavi Albanija kot pogoj za mirno likvidacijo spora.

Tiskovni urad albanske vlade je poslal tukajšnji agenturi Stefani komunike, v katerem pravi, da Djurašković ni bil tolmač jugoslovenskega poslaništva v Tirani in da sploh ni bil nameščen pri poslaništvu ter da ni bil nikoli prisoten, kadar sta predsednik albanske vlade ali ministrski predsednik sprejemala jugoslovenske poslanike.

Nadaljevanje ženevskih posvetovanj

Svet Društva narodov se je bavil z zastojem razorožitvenega problema. — Z locarnsko politiko se ne sme prenehati

Ženeva, 15. junija (s—lo) Na današnji seji Sveta Društva narodov se je razpravljalo tudi o poročilu glede priprav za razorožitveno konferenco. Poročilo je podal zunanji minister dr. Beneš, ki je prosil za dovoljenje, da se sme vršiti ponovna seja pripravljalnega odbora za razorožitev. Po izčrpni debati, ki sta se je udeležila dr. Stresemann in Vandervelde, je Svet sprejel na predlog Chamberlaina to poročilo nespremenjeno. Belgijski minister Vandervelde je apeliral nujno na javno mnenje, naj bi sodelovalo, da se misei razorožitve čimprej oživotvori. Dr. Beneš kot poročevalec se je priključil izvajanjem govornika.

Pri razpravi o delih pripravljalnega odbora za razorožitev v Svetu Društva narodov je podal dopoldne zunanji minister dr. Stresemann nastopno izjavo: Ne da bi podcenjevali dosedanje delo, je treba reči, da pripravljalni odbor ni mogel mnogo pospešiti rešitve tega problema. Menim, da je potrebno, izvesti temeljito spremembo, če nočemo, da se tudi druga rešitev ne izjalovi, kar bi zelo škodovalo ugledu Društva narodov. Razorožitveni problem je ena izmed najvažnejših nalog Društva narodov in od njegove rešitve zavisi v veliki meri vsa delovna moč Društva narodov. Rešitev ki se je zdela pred nekaj leti popolnoma enostavna, je po dosedanjih poročilih odgodena na zelo oddaljen termin. Po paktu so vse države članice Društva narodov obvezane zmanjšati razorožitev in izvesti nalogo, ki bi jo bilo treba pričeti takoj, tudi če bi ne bila določena v statutih Društva narodov.

Svet Društva narodov je na dr. Stresemannov predlog določil datum diplomatske konference, ki se bo bavila z vprašanjem odprave uvoznih in izvoznih prepovedi v smislu sklepov mednarodne gospodarske konference. Ta konferenca se prične 17. oktobra. K posvetovanju bodo povabljeni tudi delegati mednarodne trgovinske zbornice.

Ženeva, 15. junija (lo-pa) Popoldne se je vršila konferenca zastopnikov držav, ki so podpisale locarnsko pogodbo. Konference so se udeležili Chamberlain, Briand, Stresemann, Vandervelde, Scialoja in japonski poslanik Išii v svojstvu zastopnika veleposlaniške konference v Parizu.

O konferenci zastopnikov Francije, Anglije, Italije, Japonske in Belgije je bil izdan komunike, v katerem ugotavljajo udeležniki konference soglasnost nazirania in voljo, da nadaljujejo politiko locarnskega pakta, ki je dala in še daje tako ugodne rezultate v korist svetovnega miru.

Volilni boj v Rumuniji

Bukarešta, 15. junija, d. Priprave za volitve so v polnem teku. Med liberalno in Argetianovo stranko je sklenjen volilni kompromis. Stranka bivšega ministrskega predsednika Avarescua se še ni odločila, ali se udeleži volitev. Prevladuje pa mnenje, da proglasi volilno abstinenco. Avarescu je še vedno predmet ljutih napadov. Prosvetni minister Lepedatu je izjavil na nekem zborovanju, da so zadnja dejanja njegove vlade razkrinkala prave načrte generala Avaresca, ki je zasledoval diktatorske cilje. Tik pred padcem svoje vlade je izdal 32 četam po 150 mož povelje naj se v popolni bojni opremi pripravijo za odhod v Bukarešto. Čete so bile že popolnoma pripravljene in bi bile takoj odšle v Bukarešto, da ni nova vlada nemudoma izdala nasprotnega povelja. Vojni minister je pozval vse poveljnike zborov ter jim izdal stroga povelja, naj skrbe za svobodo volitev ter je zabranil vsako vmešavanje vojske v politični boj.

Izredno zasedanje sejma

Varšava, 15. junija, d. Danes je ministrski predsednik Pilsudski podpisal ukaz o sklicanju sejma k izrednemu zasedanju za 20. junija. Ukaz je bil predložen v potrdilo predsedniku republike in bo jutri objavljen.

Državljanska vojna na Kitajskem

Peking, 15. junija. (pa.) General Čangkajšek je zasedel Čangsung. Severne čete so se zbrale v Čučengu. Kantonske čete so nadalje zavzele luko Sajšu. Japonski generalni konzul je protestiral proti nasilnostim in ropanju in je zahteval, da se zaščitijo japonski državljani.

Hankov, 15. junija. (be). V Hankovu je sedaj 11.000 ranjencev. Radi pomanjkanja zdravil preti nevarnost epidemije.

Enotne fronte proti Rusiji ne bo

Evropa nima agresivnih načrtov proti Rusiji, pač pa ustvarja Moskva sama moralno fronto proti sebi. — Obnovljena «Entente cordiale» in Nemčija

Pariz, 15. junija s. Dopisnik »Matina« izve, da so zunanji ministri razpravljali o možnosti posebne konference, ki naj bi bila posvečena izključno vprašanju ustanovitve enotne fronte proti tretji internacijonali. Konferenca, katere naj bi se udeležila tudi **Nemčija, naj bi se sestala še pred jesenskim zasedanjem Društva narodov.**

Ženeva, 15. junija d. Stresemann je sprejel zastopnike tiska er jim podal daljšo izjavo.

Uvodoma je naglasil, da je razmerje do sovjetske Rusije tako, da nima niti eden izmed v Ženevi zbranih zunanjih ministrov kakih agresivnih načrtov proti Rusiji in da zato ne more biti govora o kaki protiruski fronti. Čim bolj pa bodo sovjetski krogi širili vesti o taki fronti, tem bolj se bo na ta način sama po sebi ustvarjala moralna fronta proti njim. K temu so mnogo pripomogla udi teroristična dejanja sovjetske vlade. Če hoče doseči sovjetska zunanja politika boljše uspehe, mora na vsak način prenehati z agitacijo tretje internacijonale v drugih državah.

Kar se tiče vprašanja vzhodno nemških trdnjav in zmanjšanja posadke v Porenju, je Stresemann izrazil upanje, da bodo ta vprašanja kljub velikim oviram povoljno rešena. Glede prvega vprašanja je nemška vlada popolnoma intransigentna glede drugega pa doslej še ni stavila konkretnih zahtev. Pri vprašanju zmanjšanja okupacijskih čet v Porenju ne pride toliko v poštev število čet, kakor pa dobra volja, ki bi dokazala, da se locarnski duh tudi praktično izvaja.

Pariz, 15. junija d. »Oeuvre« poroča iz dobro poučenega vira, da je Briand o priliki svojega včerajšnjega razgovora dr. Stresemana prepričal, da obnovljena »Entente cordiale« v nobenem oziru ni naperjena proti Nemčiji. To Briandovo izjavo je potrdil tudi Chamberlain. Razgovori med tremi državniki so dovedli do prepričanja, da Nemčija v nobenem slučaju ne bo nastopila proti zapadu, četudi odklanja direktno sodelovanje pri protiruski kombinaciji, ki jo snuje Anglija.

V Moskvi se pripravljajo na vojno

Vorošilov pravi, da je treba biti pripravljen na najhujše. — Tudi angleški delavski voditelj Cook računa z vojno. — Mobilizacija ukrajinske armade. — Angleško poročilo o položaju v Rusiji. — Justifikacije se nadaljujejo

London, 15. junija. lds. «Daily Mail» poroča iz Varšave, da se je v Moskvi pripravljalo obsedno stanje. Prebivalstva se je polastila panika. Mnogi so pripravljajo na izselitev. Cenzura nad tiskom se je poostrila, privatne brzojavke se ne sprejemajo niti v Ljeningradu niti v Moskvi. Oblasti ne izstavljajo svojim državljanom več potnih listov. Neprestano se vršijo nove aretacije in proklamacije. Obsednega stanja je pričakovati vsak hip.

Rezervisti iz Ukrajine so poklicani pod orožje. Njihovo število je že narastlo na 300.000 mož. Ta vest je povzročila v Varšavi veliko razburjenje, kajti jasno je, da pripravlja Rusija prikrito mobilizacijo.

V Moskvi je bilo zopet ustreljenih 28 oseb. Število justifikacij je že doseglo 100 žrtev. Moskovsko nasilje je izzvalo reakcijo v prizadetih krogih, kjer se pojavljajo številni samomori. Zapori v Moskvi in Ljeningradu so polni. Mnoge aretirance pošiljajo v Sibirijo.

V Rigi se je vršila služba božja za ustreljene žrtve. Žalnega obreda so se udeležile tudi angleška, francoska in ameriška misija, pri vratih cerkve pa je opazoval navzoče agent Čeke in član ruskega poslaništva v Rigi, ki je beležil, kdo se je udeležil ceremonije.

Moskovska «Izvestja» objavljajo poročilo Čeke, ki poroča o novih napadih proti sovjetski Rusiji, zaradi katerih bo ustreljenih novih 25 oseb. Čeka objavlja nadalje občinstvu, da so njeni agenti pooblaščeni izvajati ustrelitev ne glede na preiskavo. Poslužijo se svoje oblasti proti vsem tistim, ki nastopajo proti sovjetom.

Končno poroča «Daily Mail», da potuje ruski vojni minister Vorošilov po deželi v spremstvu političnih agitatorjev. Delavce, otroke in ženske poučuje, kako je treba ravnati z orožjem. Propaganda za vojno je dosegla celo zadnje vasi. Tudi v ženskih šolah poučujejo, kako se je treba braniti in kako je treba streljati. Ta pouk traja vsak dan dve uri. Vse kaže, da se moskovska vlada pripravlja na vojaške dogodke.

Senzacijo je vzbudil govor vojnega ministra Vorošilova v moskovskem strankinem klubu, kjer je izjavil med drugim, da je prepričan, da je nastopila doba, ko hočejo Rusiji njeni razredni nasprotniki vsiliti vojno. Da bi se sovražno stališče do sovjetske Rusije oslabilo, ni pričakovati. Rusija je davno vedela, da proletarijat in kapitalizem ne moreta delj časa mirno živeti drug poleg drugega. Rusija je v zadnjih letih lavirala in skušala čim delj raztegniti mirovno pavzo, sedaj pa ji je treba biti pripravljeni na najhujše.

Tajnik rudarske federacije Cook je izjavil na zborovanju v Barmsleyu, da stoji Anglija tik pred vojno z Rusijo. Vlada naj se zaveda, da taka vojna ne bo našla podpore v delavstvu, ki bi moralo v tem slučaju angleški vladi sami napovedati najsrditejši boj. Delavstvo sicer nikakor ne želi razpada angleškega imperija, noče pa podpirati države, ki ne privošči delavstvu niti takih mezd, da bi moglo živeti. Moskovske delavske organizacije so hotele včeraj odpremiti 100 angleških otrok na obisk komunistične mladine v Moskvo. Angleška vlada pa je zabranila izdajo potnih listov. V vladnih krogih naglašajo, da bo vlada za vsako ceno preprečila širjenje komunizma med angleško mladino.

Moskva, 15. junija. s. Te dni se je pričel v Ljeningradu proces proti častniku rdeče mornarice Klepikovu, ki je obtožen, da je po nalogu angleške vohunske centrale v Helsingforsu zbiral tajna poročila o sovjetski vojni mornarici. Klepikov, čegar žena je tudi obtožena vohunstva, je baje krivdo v polnem obsegu priznal. Na Kavkazu je bilo aretiranih 38 oseb, ki so obtožene protirevolucijonarne agitacije.

Minsk, 15. junija. (be.) Včeraj je bil ustreljen poljski častnik Jani, ki je bil obdolžen vohunstva.

Pariz, 15. junija. (pa.) V Ljeningragu je v nekem komunističnem krožku eksplodirala bomba, ki je ranila 11 oseb.

London, 15. junija. (lo.) Na današnji seji spodnje zbornice je interpeliral poslanec delavske stranke vlado, ako je resnično, da je angleška misija v Moskvi uporabljala za vohune nekatere izmed 20 obsojencev, ki so bili pred kratkim ustreljeni. Locker Lampson je to odločno zanikal in izjavil, da se poziva na tozadevno svoječasno poročilo angleškega odpravnika poslov v Moskvi angleškemu časopisju.

Atentator Koverda pred prekim sodom

Včeraj se je pričel v Varšavi proces proti morilcu sovjetskega zastopnika Vojkova. — Atentator priznava umor, ne pa krivde

Varšava, 15. junija s. Danes dopoldne ob 10. uri se je pričela pred prekim sodom razprava proti morilcu sovjetskega poslanika Vojkova, proti še ne 20letnemu Alojziju Koverdi. Včeraj je obtoženca, ki mu preti smrtna kazen, obiskal njegov oče, bivši ruski carski oficir. Povabljenih je nad 20 prič, med njimi tudi bivši odpravnik poslov v Londonu Rosengoltz, ki je bil na varšavskem kolodvoru priča umora.

Tribunalu predseduje podpredsednik okr. sodišča v Varšavi Kamiński. Obtožnico zastopa državni pravdnik apelacijskega sodišča Rudnicki. Obtoženca branijo štirje odvetniki, in sicer eden iz Vilne in trije iz Varšave. Sodišče je povabilo na predlog državnega pravdništva 16 obremenilnih, na predlog branitelјev pa 6 razbremenilnih prič, med njimi tudi starše obtoženca. Dvorana je nabito polna. Prišli so številni domači in inozemski zastopniki listov, med njimi tudi zastopnika moskovskih listov »Pravde« in »Izvestij«.

V pričetku razprave je sporočil predsednik, da bo kot priča povabljeni bivši ruski odpravnik poslov v Londonu Rosengoltz prispel po sporočilu zunanjega ministrstva šele zvečer v Varšavo. Državni pravdnik je predlagal nadaljevanje razprave in eventualno prečitanje pismene izjave odpravnika Rosengoltza, ako bi pred zaključkom razprave ne dospel v Varšavo. Nato je predsednik pregledal personalije atentatorja, ki je izjavil, da ne ve, katero državljanstvo ima. Na vprašanje predsednika, ali se čuti krivega, je odgovoril Koverda glasno in odločno: Priznam umor Vojkova, ne pa krivde! Obtoženec opisuje nato potek atentata in izjavlja, da je umoril Vojkova zato, kar so storili boljševiki v Rusiji. Nato se je pričelo zasliševanje prič.

Francoska armada mora biti pripravljena

Važne izjave francoskega vojnega ministra o možnosti zavratnega napada. — Tudi vojna mornarica mora biti dovolj močna, da skrbi za varnost Francije

Pariz, 15. junija. d. Ob priliki debate o **reformi francoske armade, je** vojni minister Painlevé z ozirom na ostre napade socijalistov stavil vprašanje zaupnice. Protipredlog **socijalistov je bil s 858 proti 160 glasovom** odklonjen in nadaljevanje debate odgodeno do prihodnjega torka. Socijalist Renaudel **je kljub temu ponovno načel to vprašanje** ter naglasil, da slika vlada položaj francoske armade tako, kakor da bi ne bila niti ena aktivna divizija sposobna za boj. Kritiziral je mobilizacijski načrt in stavil protipredloge, glasom katerih bi imela Francija vsak čas 12 divizij v bližini meje. Vojni minister Painlevé je v daljšem govoru zavračal socijalistični predlog in naglasil, **da mora Francija vselej računati s tem, da jo lahko napade kak zavraten sovražnik. Proti takemu zavratnemu napadu pa je rešitev samo v takojšnji in popolni mobilizaciji.** Na medklic Renaudela, da sme mobilizirati šele po odločitvi Društva narodov, je Painlevé naglasil, **da se bo Francija vselej in v vsakem slučaju nemudoma obrnila na Društvo narodov ter takoj ustavila mobilizacijo, če bo Društvo narodov tudi nasprotnika prisililo k enakemu postopanju.**

Pariz, 15. junija. l. Mornariški minister Leygues je izjavil dopisniku «Naval and Military Record», da je absurdno presojati francosko mornarico s stališča imperijalizma. Francoski mornariški program, ki se izvaja, datira že iz leta 1920. in se je obnovil lani ter jedva zadošča francoskim interesom. Mornarica je brez pomena, če ne more v slučaju potrebe nuditi **državi primerne obrambe.** Kadar se presoja **pomorsko oboroževanje,** je treba upoštevati poleg političnih momentov tudi zemljepisno lego države; dolžino obale, važnost kolonij, razvoj trgovine in industrije ter tradicijo v pomorstvu.

Ta kriterij daje med evropskimi državami **prvo mesto Angliji. Francija se je l. 1914.** presojala glede pomorstva kot država, ki stoji pred Ameriko in Japonsko. Velika Britanija se je odtlej silno oborožila. Število njenih vojnih ladij se je povečalo za 1 milijon 150.000 ton. Prirastek Zedinjenih držav na morju znaša 560.000 ton, prirastek Japonske 234.000 ton in prirastek Italije 50 tisoč ton.

Franciji, je izjavil minister, je potrebna vsekakor primerna mornarica. Anglija ima 60.000 km, Zedinjene države 25.000 km, Francija 18.000, Japonska 11.000, Italija pa 8570 km morske in kolonijalne obali. In vendar ima Anglija 113.000 km pomorskih linij, Francija 58.000, Amerika 32.000, Japonska 10.000, Italija pa 8000. Izvzemši Veliko Britanijo je francoska kolonijalna posest največja, zato mora tudi njena pomorska sila biti temu primerna. Leygues je še pristavil, da je Francija resignirala na gradbo štirih križark in dreadnougtov, radi česar mora baš graditi več podmornikov. Vsak narod, je zaključil minister svoj razgorov, ki hoče živeti, mora skrbeti za svojo varnost. Če mu preti opasnost, ne sme opustiti pripravljanja na vse eventualnosti, kajti sicer je izročen poginu.

Mednarodna konferenca dela

Ženeva, 15. junija (že.) Na dopoldanski seji je odobrila mednarodna konferenca dela predlog švicarskega delavskega delegata Schurcha, naj se ugodnosti washingtonske konvencije o delovnem času raztegnejo tudi na druge kategorije delavstva in posebno na zasebne nameščence. Nadalje je konferenca ponovno pretresala vprašanje sindikalne svobode. Francoski vladni delegat Fontaine je izrazil mnenje, da bi se sporazum v tem vprašanju lahko dosegel potom komisije. Predlog braziljskega delegata, ki je skušal onemogočiti vse izpreminjevalne predloge urada dela, je bil odklonjen. Komisija ne bo mogla predlagati nikakih kompromisov. Ako se bo to vprašanje stavilo na dnevni red prihodnjega zasedanja, bo konferenca o tem šele sklepala. V imenu svoje grupe je izjavil belgijski zastopnik delodajalcev, da morajo delavski zastopniki, ki so se izjavili proti vpisu delodajalcev, zavzeti glede delojemalcev isto stališče. V imenu delavskih delegatov je izjavil francoski delegat Jouhaux, da je uravnal svoje stališče v smislu stavljenih izpreminjevalnih predlogov. Na sedanji način se ne bo mogla garantirati sindikalna svoboda. Razne restrinkcije celo ogražajo to svobodo. Pri potmenskem glasovanju je bil odklonjen vpis s 66 proti 28 glasovom.

Konferenca se je nato bavila z vprašanjem minimalnih plač. Gospodična Hesselgren, švedska vladna delegatinja, je zadevno predložila poročilo komisije, sestavljeno na podlagi materiala, zbranega v raznih državah. O tem vprašanju je govorilo več delegatov raznih držav. Med drugimi je nemški delegat Gartaner predlagal, naj se proučevanje minimalnih plač omeji le na domačo industrijo.

Popoldne se je konferenca bavila z vprašanjem bolniškega zavarovanja in prešla k glasovanju o drugem čitanju, za katero je potrebna dvetretjinska večina, o dveh predlogih glede konvencije o bolniškem zavarovanju. Izpreminjevalni predlog braziljskega delegata de Arago glede bolniškega zavarovanja delavcev v industriji, trgovini in na domu je konferenca odobrila s 97 glasovi proti 9. Drugi izpreminjevalni predlog glede poljedelskih delavcev je konferenca odobrila s 95 glasovi proti 9. Predlog, naj se pri bolniškem zavarovanju postopa s čim večjo širokogrudnostjo, je bil sprejet soglasno. Izide glasovanja je zbornica sprejela s ploskanjem. Konferenca, ki konča svoja dela jutri, je nato nadaljevala razpravo o minimalnih mezdah.

Kako skrbijo celjski voditelji klero-radikalne-nemške koalicije za obrt

Celje, 15. junija.

Radi blestečih fraz, s katerimi napoveduje klero-radikalno-nemška koalicija, kako bodo skrbeli v bodočem občinskem odboru za socijalne gospodarske koristi svojih someščanov, je interesantno ugotoviti primer, nad katerim se zgražajo ne samo prizadeti interesenti, temveč celokupna javnost.

Odkar ni več občinskega odbora, se ne podeljujejo nadaljne koncesije za autotaksametre. Gg. voditelji združenih strank pa so za sebe lahko oskrbeli take koncesije, akoravno imajo vsak druge in izdatne vire dohodkov ter jim ni treba ubogim ljudem, ki so navezani za svoje preživljanje na izvrševanje te obrti, odjedati pičlega kruha. Koncesijo za prevoz oseb z avtomobilom si je pridobil voditelj najmočnejše stranke v tej koaliciji, g. dr. Anton Ogrizek, četudi ne na svoje ime, pa na ime svoje soproge v zvezi z dvema kompanjonoma. Tega gospodu doktorju ni bilo treba, ker ima svojo odvetniško pisarno in poleg tega industrijo.

Za klerikalnim krilom koalicije ni smelo zaostati radikalno. G. Josip Žumer, eden voditeljev celjskih radikalov, ki ima dobro idočo gostilno, hotel in posestvo, si je istotako priboril koncesijo za osebni prevoz z avtomobilom. Da tudi Nemci niso prikrajšani, ima enako koncesijo še g. Franc Rebeuschegg, gostilničar, hotelir in mesar, in v dosedanjem občinskem odboru predstavnik Nemcev.

Kako navdušeno je nad temi primeri požrtvovalnosti in nesebičnosti obrtništvo in pa zlasti prizadeti šoferji, ki so prosili za koncesije, pa jih ne morejo dobiti, ker jih je baje sedaj že preveč, si je lahko misliti. Čudno je le, da je koncesij preveč šele sedaj, ko so jih dobili predstavniki koalicije, ki očita demokratom v svojih volilnih oglasih nesocijalnost in partizanstvo. Volilci, zato pa le oddajajte 19. junija 1927. kroglice v skrinjico, na kateri čitate gori navedena imena!

Celjska radikalija in njena bodoča komunalna politika

Zaradi nedeljskih občinskih volitev so sklicali celjski radikali za torek, dne 14. t. m. v malo dvorano celjskega Narodnega doma strogo zaupen volilni shod, katerega so se udeležili tudi številni pristaši nasprotnih strank, kar služi v dokaz, kako klavrno evidenco imajo radikali o svojih volilcih.

V pomanjkanju sposobnih govornikov, da bi prali zamorca, to je sramotno zvezo s celjskimi Nemci, so celjski radikali poklicali na pomoč govornika iz Maribora. Mariborski radikali imajo pri gaženju slovenskih obmejnih interesov že večjo prakso, kar so pokazali s tem, da so odstopili slovenski oblastni mandat nemškemu nacijonalcu dr. Mühleisnu. Prvi govornik, očividno bodoči finančni ali gospodarski referent mestne občine celjske, je kritiziral elektrifikacijo mesta iz vidika, da je javna razsvetljava luksuzna in da preveč obremenjuje davkoplačevalce. Tudi za olepšavo celjskega mesta se mnogo preveč potroši. Stremljenje celjskih radikalov gre torej za tem, da naj bi postalo Celje kot priljubljeno letoviščarsko mesto in eno najvažnejših izhodnih točk v Sloveniji za tujski promet kaka Kurja vas, iz katere se ne bi smelo gledati preko Miklavževega hriba. Pa tudi finančna stran te nazadnjaške kritike je popolnoma zgrešena, ker nosi vse izdatke za javno razsvetljavo mestna elektrarna sama. Namesto da bi od event. izkazanih dobičkov ali rezerv morala plačevati ogromne davke, vzdržuje javno razsvetljavo, ki gotovo v Celju ni razkošnejša, kakor je n. pr. v Mariboru ali v Ljubljani, dasi je Celje letoviščarsko mesto. Za olepšavo celjskega mesta skrbi Olepševalno in tujsko prometno društvo, eno najagilnejših in najpožrtvovalnejših organizacij v Celju. Mestna uprava prispeva k stroškom tega društva malenkostno letno vsoto okrog 30 tisoč dinarjev, ostali izdatki se krijejo s prostovoljnimi prispevki in z raznimi prireditvami. V Celje prihaja leto za letom več letoviščarjev, ki dajo zaslužek celjskim obrtnikom in trgovcem, ki pa smejo najmanj zahtevati, da jim Celje kot letovišče tudi nekaj nudi. Čudimo se le, da je mogel molče prisostvovati tej kritiki najnovejši radikali urar Lečnik, ki je celo blagajnik Olepševalnega in tujsko prometnega društva. Kritizirala se je na shodu tudi mestna uprava češ, da je na mestnem magistratu preveč uradnikov, ki jih je treba reducirati. Nosilec liste kleroradikalne nemške koalicije in županski kandidat kleroradikalske nemške koalicije dr. Goričan je moral biti pri tem poglavju pač precej nervozen. V prejšnjem občinskem odboru se je izvolil odsek za reformo mestne uprave, kateremu je predsedoval dr. Goričan in v katerem je imela Delovna večina samo enega zastopnika. Ta odsek več mesecev ni sklical nobene seje, končno pa je na pritisk Delovne večine prišel v par površnih sejah do zaključka, da se za enkrat pri mestni upravi ne da ničesar reducirati. Demagoško je torej valiti sedaj v tem vprašanju izmišljeno krivdo na koga drugega. Vsepovsod in tako tudi pri celjskem komunalnem gospodarstvu se dela tako, da se razni naloženi skladi začasno uporabljajo v kritje kakih drugih izdatkov, nato pa zopet refundirajo, ker je pač boljši gospodar tisti, ki uporablja po nizki obrestni meri naložen lastni denar, kakor pa da bi si po visoki obrestni meri izposojeval tujega, dasi ima lastne prihranke. Sicer pa naj pristaši združenih strank kličejo na odgovor bivše svoje občinske odbornike, ki so z razbitjem občinskega zastopa preprečili redni proračun tako, da sedaj mestna občina ne more redno pobirati vseh davščin in naklad, kar povzroča občinskemu gospodarstvu veliko škodo. Po govornikovem mnenju je bil proračun za l. 1927 previsok in zaradi tega radikalna občinska delegacija ni mogla glasovati za njega. Kako napačna in demagoška je ta kritika, se vidi iz činjenice, da so se v tem proračunu prvič znižale nekatere davščine in doklade, da je vsa opozicija v fin. odseku tudi glasovala zanj in da je opozicija izjavila, da je ta proračun eden najboljših.

Ako obstoja ves komunalni program bodoče občinske delegacije združenih strank v zgornji kritiki, potem bo Celje pod njihovim vodstvom postalo v kratkem času abderitsko gnezdo. **Pika.**

Odmev volitev v ljubljansko Trgovsko-obrtno zbornico

Proces Jelačin — Weixl. — Ljubljanska obsodba v Zagrebu razveljavljena.

Pričetkom lanske volilne borbe za Trgovsko - obrtno zbornico je znani ugledni mariborski trgovec gosp. Vilko Weixl objavil v našem listu članek z naslovom **«Gosp. Jelačinu v album»,** v katerem je pričetkom volilne borbe reagiral na pravkar objavljeni volilni proglas Jelačin - Ogrinove liste. Očital je gosp. Jelačinu njegovo postopanje pri raznih prilikah in je te svoje dejanske navedbe končal s pozivom na g. Jelačina ml.:

«Ali ne vidite, g. Jelačin, da ste se z Vašim postopanjem pokazali nevrednega našega zaupanja in ali Vam ni jasno, da je vse Vaše politično žongliranje, vsa Vaša gostobesednost, vsi Vaši članki, ki jih pišete in inspirirate v «Slovencu», ves švindel z Vašo konzumarsko, pod okriljem starih zagrizenih sovražnikov slovenskega trgovca, sestavljeno listo, ne bo nič pomagal?» G. Ivan Jelačin ml. je smatral za potrebno, da radi tega pasusa takoj vloži tožbo zoper pisca tega članka g. Weixla, in še posebej radi druge trditve istega članka, da je g. Jelačin ml. na občnem zboru Zveze gremijev v Kranju dal častno obljubo, da se bodo zbornične volitve vršile «sporazumno», da torej dane besede ni držal.

Obtoženec je nastopil obširen dokaz resnice, zasliševale so se priče pred raznimi okrajnimi sodišči in v Ljubljani, vršilo se je več razprav in je končno dne 29. marca letos ljubljansko deželno sodišče (senat pod predsedstvom gosp. Mladiča) izreklo sodbo, s katero je obtoženca deloma oprostilo, deloma obsodilo. Oproščen je bil radi očitka, da je dal v Kranju častno obljubo, katere ni držal, ker je sodišče na podlagi provedenih dokazov smatralo za dokazano, da je g. Jelačin ml. dejansko v Kranju dal častno obljubo, katere ni držal. Ta oprostilni del sodbe je postal pravomočen.

Obsojen pa je bil obtoženec, češ, da je oklevetal obtožitelja z izrazi, da je (Jelačin) «nevreden našega zaupanja», da mu «politično žongliranje ne bo nič pomagalo», kakor tudi ne «gostobesednost, članki, katere piše in inspirira v «Slovencu» in ves švindel s konzumarsko, pod okriljem starih zagrizenih sovražnikov slovenskega trgovca sestavljeno listo». Ljubljansko sodišče je bilo mnenja, da se izraz o nevrednosti tu rabi splošno z ozirom na osebo, ki je moralno manj vredna; glede na izstop g. Jelačina zoper kandidata gosp. Mohoriča pa da se ne da objektivno ugotoviti, kakšen vpliv je imel Jelačinov čin (govor v Kazini); izraz «politično žongliranje» da pomeni nestalnost in neznačajnost; švindel da označuje goljufijo ali nekaj nerealnega, gostobesednost da je žaljivka v zvezi, kakor se ta izraz rabi, za «konzumarstvo» in «stare zagrizene sovražnike» pa da se dokaz resnice sploh ni nastopil (a je seveda žaljiv). O dokazu resnice sodišče ni izreklo nič. Že obsodba sama je v trgovskih krogih vzbudila nemilo pozornost in začudenje, še zlasti, ker je bila izreku o krivdi dodana drakonična izmera kazni, namreč 14 dni zapora, 5000 dinarjev globe, enak znesek materijalne naknade, stroški in taksa, ter objava sodbe, — pač pa (v delnem nasprotju z izrekom sodbe same) se je izreklo, da je zadeva politična in da tičejo obsojenemu tožencu tozadevne zakonite olajšave («custodia honesta»).

Zoper takšno sodbo je obtoženec vložil pritožbo ničnosti, o kateri je včeraj razpravljal Stol sedmorice odd. B. v Zagrebu kot kasacijsko sodišče. (Predsednik g. predsednik Stola sedmorice s. Okretič, ter gg. kasacijski svetniki: Lašič, Kandiač, Depolo, Duboković, obtožitelja g. Jelačina ml. zastopa g. dr. Vrtačnik, ničnostno pritožbo g. Weixla zastopa g. dr. Knaflič. Najvišje sodišče je ničnostni pritožbi glede izreka o krivdi ugodilo in ljubljansko sodbo razveljavilo ter se spisi vrnejo I. sodišču, da nanovo razpravlja in sodi. V ljubljanski prvi sodbi sta podana ničnostna razloga pravne pomote o kaznivosti dejanja (litt 9 a § 281. k. pr. r.) in deloma tudi nejasnosti, nepopolnosti, navskrižja s spisi in sodbe same s seboj (litt. 5). Te pogreške so tako dalekosežne, da kasacijsko sodišče sploh nima podlage in možnosti presojati še nadaljni ničnostni razlog litt. 9 b, da li je dokaz resnice že doprinešen, kakor obtoženec tudi še uveljavlja. Pravna pomota o kaznivosti je v tem, da je ljubljansko sodišče razdelilo članek na poedine izraze, kar je nedopustno, ker gre le za enoten očitek, za enotno kritiko postopanja. Ta presoja je izrečena ob posebnih okolnostih, ki so merodajne za presojo, pa jih je prvo sodišče docela prezrlo. S tem je tako bistveno zmotno postopalo, da nima niti kasacija dovolj podlage, da bi sama izrekla sodbo, in se mora celotni prvostopni postopek ponoviti, vendar na bistveno drugačni podlagi in z drugih vidikov, kakor prvič.

To je kratko ponovljena vsebina obširnejše kasacijske sodbe, katera bo že sama po sebi (brez ozira na politično vsebino) vzbudila pozornost in zadoščenje i v trgovskih i v pravniških krogih, kot sodba. Da ima kasacijski izrek razven tega znatno važnost tudi za ozdravljenje naših političnih razmer, je še tem bolj dobrodošlo. O nadaljevanju bomo izcrpno poročali.

Chamberlin in Levine poletita v nedeljo na Dunaj

Dunaj, 15. junija. s. Tukajšnji ameriški poslanik je prejel brzojavko iz Berlina, da bosta letalca Chamberlin in Levine odletela iz Berlina v Monakovo. Od tam bosta v nedeljo ob 2.30 nadaljevala polet proti Dunaju, kamor bosta prispela predvidoma v poznih popoldanskih urah. Avstrijska zrakoplovna družba pričakuje oba letalca med 17. in 17.30 na letališču v Aspernu.

Amerika pripravljena skleniti «večni mir» s Francijo

Berlin, 15. junija. d. Kakor poročajo listi iz Washingtona, je dobil ameriški poslanik v Parizu navodila, naj sporoči Briandu v imenu ameriške vlade, da je pripravljena pričeti diplomatska pogajanja glede njegovega predloga za sklenitev večnega miru med Francijo in Ameriko. Ameriška vlada pa bo slejkoprej vztrajala na svojem stališču, da so že sklenjene razsodiščne pogodbe, popolnoma zadostne, da se vsi eventuelni spori rešijo mirnim potom, bo pa ob tej priliki pristala na to, da se one pogodbe, kojih rok v kratkem poteče, podaljšajo s primerno spremembo in izboljšanjem.

Oproščen morilec fašističnega poslanca

Moral pa bo končati v umobolnici.

Rim, 15. junija. o. Pred izrednim porotnim sodiščem se je pričela včeraj razprava proti Ivanu Corviju, ki je 12. septembra 1924. umoril v Rimu fašističnega poslanca Casalinija, ki se je vozil v tramvaju. Corvi je izjavil, da je umoril Casalinija, ker je hotel maščevati socijalističnega poslanca Matteottija. Za Casalinijevim stanovanjem, kamor je večkrat zahajal, je videl okrvaljeno srajco, o kateri je ugotovil, da je pripadala umorjenemu Matteottiju. Zato je sklepal, da je Casalini sodeloval pri umoru socijalističnega poslanca in je zato sklenil, da ga umori. Nocoj se je zaključil proces. Porotniki so izjavili, da je morilec izvršil svoje dejanje v popolni duševni zmedenosti, kakor je dokazal obtoženčev zagovornik odvetnik Cassinelli, bivši maksimalistični poslanec. Corvi je bil oproščen in bo prepeljan v umobolnico.

Marconijeva poroka

Rim, 15. junija. c. Davi se je vršila v cerkvi Santa Marija degli Angeli cerkvena poroka senatorja Marconija z gospodično Marijo Pecci Scali. Priče neveste sta bila knez Barbierini in markiz Guglielmi, priči ženina pa rimski guverner knez Potenziani in knez Don Prospero Colonna.

Naši kraji in ljudje

Tujski promet v Jugoslaviji na razpravi dunajske konference

Na Dunaju zborujejo predstavniki tujskega prometa v državah Srednje Evrope. Referati, ki jih podajajo posamezni predstavniki, vzbujajo po svoji pestrosti splošno zanimanje dunajske javnosti. S posebno simpatijo je bil v torek sprejet referat g. Stjepana Dragomanovića, ravnatelja jugoslovenske tujsko prometne zveze. Poročal je o razveseljivem napredku tujskega prometa v jugoslovenskih letoviščih in kopališčih. V lanskem letu je število posetnikov narastlo od 10 tisoč na 40 tisoč, za letos pa pričakuje Jugoslavija okrog 80 tisoč gostov. Posebno se opaža močna frekvenca iz Nemčije. Jugoslovenska vlada je za hotelska osobja predpisala znanje nemškega jezika. Vobče se kažejo velika prizadevanja, da bi se dvignila privlačnost jugoslovenskih kopališč.

V vroče solnce

Sušak, v juniju

Ni lepšega kakor v žalostnem ljubljanskem deževnem večeru se vkrcati v vlak in ž njim odpihati daleč ven v solnčne pokrajine. Za deveto goro . . . Iskre beže nepovratno pot, kaplje tolčejo monotono ob okno, se razblinijo in razlijejo po njem. Dolenjska je zavita v temo, tu in tam kje pod obrastlim hribom zabrli bleča lučka, iz bližnje šume zatuli starec veter in vse je zopet tiho. Za Gorjanci je že drugi svet: jutro je rosno in mlado, iz Kolpe se dvigajo lahne meglice, njive so položene kakor preproge na mehko nagubane pokrajine: diši po rodovitnosti. Vlak vozi in piska, rodovitni svet se počasi umika resnemu kraškemu. Vedno tipičnejši postajajo fenomeni Krasa. Vlak se muči navzgor, na mah zagleda oko sproščeno lepoto — morje.

V trenutku ne mislim nanj, čeprav bi ga moral tu po vsej pravici najbolj pričakovati in si ga želeti; pa je stara resnica, da človek po navadi ne misli na stvari, ki mu stojijo tik ob strani, ampak misel išče skrajne meje in ko razvozla vozel, ne počaka, drvi neutrudoma naprej.

V prvem hipu se mi zdi, da gledam vseobsežno meglo, ker ni videti tenke črte horiconta. Tedaj pa se izlušči iz plavila sveže bleščeča jadrnica, druga, tretja. Oko počine na prvem temnem telesu v tem elementu — otoku, nato na drugem, kar leži pred njim cela družina rtov in pomolov. Vse to se zaključi v eni sekundi, to je samo čisto gledanje, če hočeš, objektivno, — potem pride subjekt, prideta ekspresija in lirika.

Sušak, kamor gravitira naša prekomorska trgovina, ni toliko mesto z običajnim meščanskim obiležjem, je le trgovska izvozna baza in je kot taka zelo neustaljena ter v primitivnem razvoju. Skladovnice lesa, prah, nesnaga. Izza mosta vidiš skoro ob vsakem času izzivalno defiliranje italijanskih čet z vsiljivo muziko. Ker odpluje »Kosovo«, vrli parnik Jadranske plovidbe šele proti večeru in imam ves dan časa dovolj, se odpravim spokorjevat po trsatskih stubah. Vrh je po napornem polurnem stopicanju dosežen in vase te sprejme hlad trsatske Majke božje. Na levi se sivi stari frankopanski grad, ves obraščen z iznajdljivimi ovijalkami, na drugi strani diven pogled na ostro risan relief, mirno vkovan v vsemorje — nad njim zasanjan, lahno plavajoč oblak.

Zanimiva ni trsatska cerkev toliko glede arhitekture, ki je babilon vseh različnih adaptacij; mnogo kiča, posebno novejšega, je v nji, pa tudi mnogo dostojanstvenega in ljubkega. Prav poseben karakter pa dajejo zaobljubljena darila v obliki slik in izrezljanih ladjic v nevarnost se podajajočih mornarjev, ki kažejo mnogo naivnega, pa prisrčnega občutja. Pred cerkvijo pa cela falanga prebrisanih beračev, ki prežijo na romarje: obvari Bog, da ne bi vsakemu izmed njih nekaj dal, obsuje te toča kletev in bridko zasramovanje!

Ješ in piješ na Sušaku prav dobro v malih tipičnih primorskih botegah in niti ne drago. Sirena naše bodoče spremljevalke kliče in z naklonjenimi sapicami odjadramo vzdolž obale. M.

Nova ugodnost na železnicah za posetnike našega Primorja

Kakor je znano, imajo posetniki Primorja, ako prebivajo tam najmanje 14 dni, 50% popusta pri vožnjah po državnih železnicah. Dosedaj se je mogel ta popust izkoristiti edino na ta način, da je posetnik Primorja nabavil na svojem odhodnem kolodvoru celo vozno karto do kakega kolodvora ob morju in da mu je ta karta veljala za brezplačno vrnitev **po istem potu**, v slučaju, ako je imel na posebni legitimaciji potrdilo občinskih in železniških oblasti, da je v enem, odnosno v več krajih na Primorju prebival skupaj 14 dni. Generalna direkcija državnih železnic je pa s svojim odlokom G. D. št. 16.823, ki je stopil v veljavo 20. maja 1927, odredila, da morejo ta 50% popust izkoristiti letoviščarji tudi tedaj, kadar ne žele po istem potu vrniti se nazaj, ali v tem slučaju morajo takoj pri odhodu kupiti pri zastopništvu «Putnika» vozno karto za celo krožno potovanje s 50% popustom. Pri zastopništvih «Putnika» se tudi dobijo potrebne legitimacije. Naravno je, da mora tudi v tem slučaju prebiti letoviščar najmanje 14 dni na našem Primorju, a da se olajša take formalitete, morejo glasom odredbe generalne direkcije taka potrdila izdajati tudi zastopništva «Putnika» na Sušaku, v Splitu in Dubrovniku. Na podlagi tega mora potnik, ki potuje iz Ljubljane preko Sušaka n. pr. v Dubrovnik in se hoče od tam vrniti preko Sarajeva in Zagreba nazaj, kupiti tozadevno krožno karto pri «Putniku» (ne na železniških postajah), in sicer za pol cene za progo Ljubljana - Sušak in Dubrovnik-Brod - Zagreb - Ljubljana. Isto velja to tudi za vse druge proge.

S to odredbo je odstranjena prilična neugodnost za potnike, ki so se morali vračati vedno po istem potu nazaj, ako so se **želeli okoristiti s popustom. To je posebno** važno za goste iz inozemstva, ki v največ slučajih žele posetiti celo Primorje in se hočejo vrniti po drugem potu. Pri teh ugodnostih pa obstoja še neka omejitev, ki bi jo bilo na vsak način treba ukiniti v interesu tujskega prometa, to je da ta ugodnost velja samo tedaj, ako potniki pribivajo najmanje 14 dni, a največ dva meseca. Ako žele tujci, kar ni redek slučaj, ostati na našem Primorju več kot 60 dni, zgube pravico popusta na vožnji in na ta način se gost prav za prav sili, da odide prej nego mu izteče ta rok, torej pogosto poprej nego bi sam želel. Generalna direkcija je že obljubila, da bo to odredbo spremenila in da bo ugodnost odobrena tudi tedaj, kadar se tujci zadržavajo v Primorju preko 60 dni.

S posebnim priznanjem moramo povdariti ob tej priliki veliko uslužnost naše generalne železniške direkcije, ki si prizadeva, da ugodi vsem upravičenim zahtevam naših organizacij za tujski promet ter se ji mora izreči zahvala v imenu vseh ustanov, ki delajo na povzdigi tujskega prometa.

Dr. Rupert Celestina †

Včeraj je umrl v Leonišču po dolgi in mučni bolezni sodni svetnik in predstojnik sodišča v Radovljici, g. dr. Rupert Celestina.

Pokojni se je rodil l. 1881 v Podnartu, gimnazijo je študiral v Ljubljani, pravne študije pa dovršil na Dunaju. Po končanih študijah je vstopil k sodišču in je služboval v Novem mestu, Črnomlju in nazadnje v Radovljici. Že kot dijak je vstopil v sokolsko organizacijo, kateri je ostal zvest do smrti.

Bil je član znanega dijaškega vaditeljskega zbora ljubljanskega Sokola l. 1898, iz katerega je izšlo mnogo najboljših sokolskih delavcev. Bil je izvrsten telovadec in se je z uspehom udeleževal sokolskih tekem. Na II. slovenskem vsesokolskem zletu v Ljubljani l. 1904. si je priboril v višjem oddelku III. mesto.

Pokojni je stal vedno v naprednih vrstah, ter je bil član vseh naprednih organizacij.

Blagopokojnemu večni spomin, preostalim naše najglobljе sožalje! Pogreb se vrši v petek ob 17. izpred Leonišča. Sokoli! Izkažite br. Rupertu zadnjo čast in spremite ga polnoštevilno na njegovi poti k večnemu počitku!

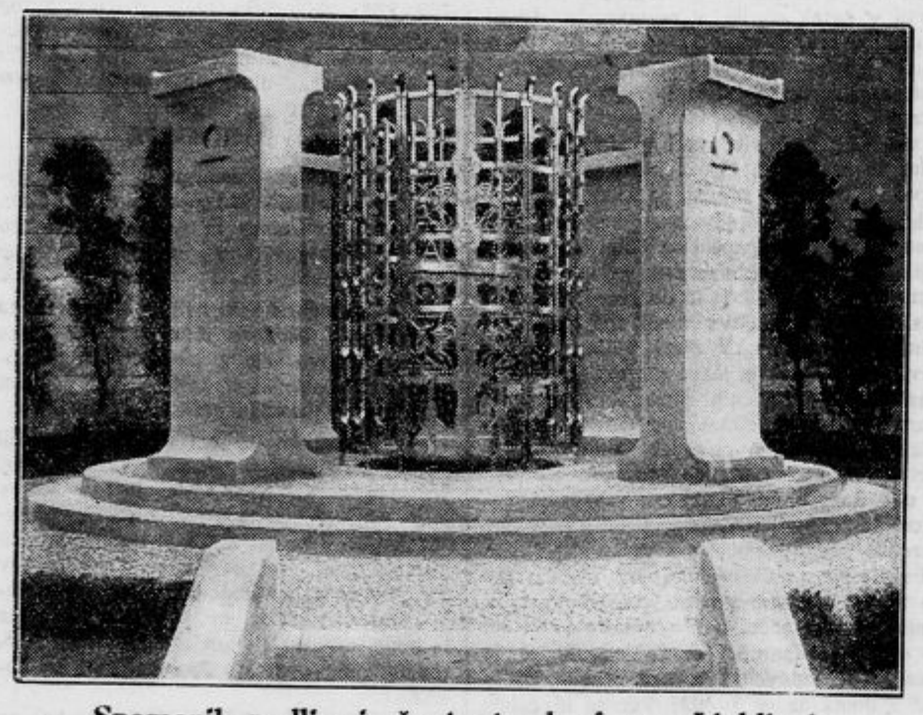

Spomenik padlim iz šentpeterske fare v Ljubljani,

ki so ga po načrtu ing. arch. Vl. Šubica postavili šentpeterski župljani pod predsedstvom g. Viktorja Rohrmanna in ga odkrijejo, 19. t. m. po naslednjem sporedu:

Ob pol 11. sv. maša v župni cerkvi, po maši žalna proslava, pri kateri pojo Združeni pevski zbori in svira narodno-glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane Žalni govor govori tajnik ZSV, bivši vojni kurat g. Bonač, za zvezo njen predsednik major v p. g. Colarič, predsednik odbora za postavitev spomenika g. Viktor Rohrmann izroči spomenik v varstvo mestni občini ljubljanski.

Popoldne ob 4. se izvrši obdaritev najpotrebnejših vojnih sirot šentpeterske fare na vrtu gostilne g. Leop. Zupančiča na Jegličevi (Ahacljevi) cesti št. 15. Pri tej priliki nastopijo mladinski pevski zbori. Otroci pa prirede mladinsko predstavo.

Vabimo Ljubljano, da se priključi tej proslavi, ki je ena prvih prireditev te vrste v Ljubljani in prinese seboj cvetje in ga položi na simbol groba padlih Šentpeterčanov.

Ob priliki te proslave prirede združene ženske organizacije žalni dan s prodajanjem spominskih znakov in razglednih spomenika.

Čisti dobiček tega dne je namenjen vojnim sirotam.

Tovariši iz svetovne vojne!

V nedeljo, 19. junija se udeležimo polnoštevilno žalne proslave o priliki odkritja in blagoslovitve spomenika v počaščenje spomina 329 žrtev svetovne vojne, dragih nam tovarišev iz šentpeterske fare v Ljubljani! Naj ne bo nikogar med nami, ki bi ta dan izostal. V skupni žalni proslavi bomo vzbudili spomine na prestano trpljenje in obnovili v svetovni vojni preizkušeno prijateljstvo. Tovariši! Nedelja naj bo naš dan!

Premestitev znamenja Sv. Trojice v Ljubljani

Modernizacija Ljubljane zahteva zopet novo izpremembo, ki je tisti, ki le tu in tam prihajajo v Ljubljano, ne bodo opazili, pač pa se je stari Ljubljančani ne bodo mogli tako hitro privaditi. Znamenje Sv. Trojice, ki stoji pred kavarno »Evropo«, kjer se stikata Dunajska in Gosposvetska cesta, prenašajo na Kongresni trg pred munsko cerkev in to radi lepšega lica mesta in neke nove naprave.

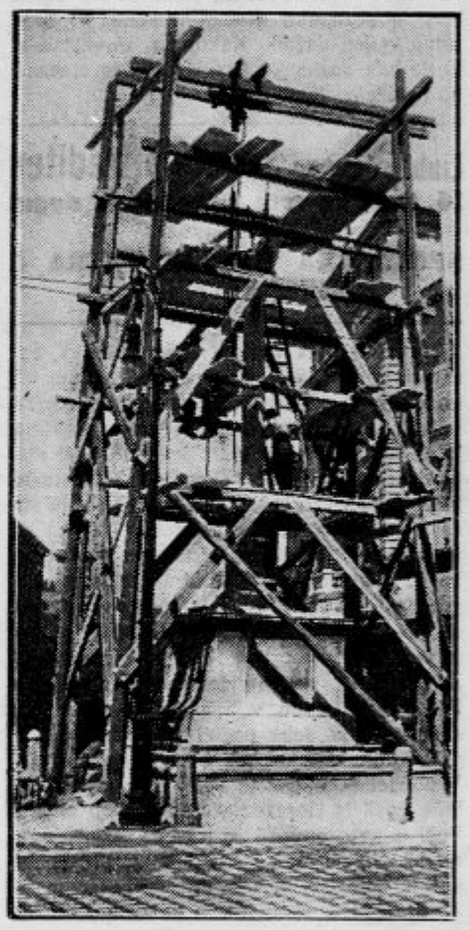

Tudi to znamenje ima, kakor vsak starejši objekt v Ljubljani svojo zgodovino. Na mestu, kjer je bilo doslej postavljeno, nazvanem Ajdovščina, je do leta 1690 stala mala, a baje zelo pregrešna gostilna, kjer je vse noči vladalo prešerno pitje, petje in kričanje, kar je zelo motilo pobožne bosonoge brate Avguštince, ki so imeli svoj samostan na onem mestu, kjer stoji danes Kmečka posojilnica. Na vse načine so skušali bratje napraviti konec razuzdanosti, ki se je uganjala pred njihovimi očmi. A vse zaman. Koncem konca pobožnim bratom ni preostajalo nič drugega, kakor da so sami kupili zloglasno krčmo in jo porušili do tal. Magistrat pa jim je to dovolil le pod pogojem, da svet, kjer je stala hišica, ostane njegova last.

Ko je l. 1693 v Ljubljani prenehala strašna kuga, ki je med meščani zahtevala številne žrtve, je tedanji deželni maršal Herbart grof Turjaški poklonil bratom Avguštincem 500 goldinarjev za postavitev zahvalnega spomenika, ki so ga bratje z dovoljenjem magistrata res postavili. Prvotno je bilo znamenje leseno in je kmalu strohnelo. L. 1724 je naročila Herbartova vdova Marija Konstancija grofica Turjaška znamenitemu ljubljanskemu kamnoseku Luki Misleju, naj na njene stroške postavi nov spomenik. Mislej je izklesal kip: Oblo in na njej kip Marije Device iz belega poliranega genovskega marmorja, podobo Sv. Duha pa je napravil iz bakra in posrebril v ognju, a štiri piramide na vogalih je izklesal iz rdečega, vse ostalo pa iz črnega marmorja. Do l. 1784. je ostal spomenik v oskrbi bratov Avguštincev. Ko pa so leti na ukaz cesarja Jožefa II. morali samostan izročiti usmiljenim bratom, ki so poslopje preuredili v bolnico, je oskrbništvo spomenika prešlo na sosednje hiše Jakoba Severja in Helene Štefanije Smoletove. Kljub neki odkupnini je ostala oskrba vknjižena na omenjenih hišah in je bila šele pred par leti odkupljena.

Polagoma je začelo znamenje propadati, nihče se ni več brigal za ureditev. L. 1843. se je ustanovil poseben odbor, ki je zbral potreben denar in je spomenik popravil znani ljubljanski kamnosek Ignacij Toman. Razen kipa je premenjal vse dele znamenja. Med veliko slavnostjo je bilo znamenje ponovno blagoslovljeno. Pri hudem potresu l. 1895., ki je hudo obračunal s staro Ljubljano, je počil gornji steber znamenja. Nadomestil ga je Feliks Toman, sin Ignacija.

Tako spominja znamenje Sv. Trojice Ljubljančane kar na dve največji katastrofi, kar jih je preživelo mesto. Namen premestitve znamenja ni nov. Že pred renoviranjem l. 1843. so ga nameravali prenesti. Nekateri so bili za to, da pride pred frančiškansko cerkev, drugi so predlagali druge kraje, končno pa je ostalo le pri starem do danes, ko zopet Tomanova tvrdka izvršuje premestitev starega znamenja izpred kavarne »Evrope« na Kongresni trg.

Elektrifikacija Litije

Litija, 15. junija

Ker se vrše 26. t. m. nove občinske volitve, se je vršila v nedeljo zadnja seja sedanje občinske uprave. Glavna točka dnevnega reda je bila preskrba Litije s ceneno električno strujo. Napoved, ki jo je prineslo »Jutro« pred občinsko sejo, se je popolnoma uresničila. Odbor je sklenil soglasno, da stopi občina v stik z zagraško elektrarno ob Krki. Napeljati bo treba le daljnovod v zračni dolžini 16 km. Litijska občina prispeva polovico gradbenih stroškov ter polovico stroškov za vzdrževanje daljnovoda. Za odkup zagraške elektrarne se pogaja namreč ljubljanski oblastni odbor.

Upajmo, da bo ta način elektrifikacije jako dvignil industrijalizacijo Litije in vse bližnje okolice. K še večjemu razmahu v gospodarskem pogledu pa bo pomagala Litiji tudi nova cesta Ljubljana-Litija Zidani most, za katero so priprave že v teku.

Občinski odbor je dalje nakazal odboru za spomenik kralja Petra v Ljubljani znesek 500 Din in za pogorelce v Rovišah pod Sveto goro tudi 500 Din. Za člana v volilni komisiji za občinske volitve so delegirali Josipa Simončiča z Brega.

Zavarujte posestva!

Slovenske gorice, 15. junija

Neurje, ki je posebno v nedeljo popoldne zopet hudo razsajalo nad Slovenskimi goricami, Ptujskim poljem in Halozami, je povzročilo mnogo škode. V Ivanjkovcih je hudo gospodarila toča ter uničila vse nade vinogradnikov in kmetovalcev. Divjala je tudi strela.

V Gorenjskem vrhu pri Zavrču je treščilo v poslopje Franca Štumbergerja, p. d. Rohlina. Ogenj je popolnoma upepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Posrečilo se je rešiti le živino in nekatere malenkosti. Lastnik je bil zavarovan samo za malenkostno vsoto. Taki nesrečni primeri naj bodo svarilo našim kmetovalcem, da zavarujejo svoja poslopja, odnosno, da povišajo zavarovalnino, ki je večinoma izpred vojne, za današnje razmere neznatna.

Primanjkljaj v blagajni mestnega magistrata v Ptuju

Ptuj, 15. junija

Nenapovedana revizijska komisija je pri mestni blagajni ugotovila znaten primanjkljaj. Višina manjkajoče vsote še ni končnoveljavno ugotovljena. Vendar se po mestu s precejšnjo gotovostjo zatrjuje, da primanjkljaj presega 100.000 Din.

Odgovorni funkcijonar je obljubil poskrbeti, da se škoda poravna. V to svrho je odpotoval iz Ptuja v Ljubljano, a se do trenotka, ko to sporočamo, še ni vrnil. Ali gre za nameravano poneverbo ali le ze drugačno pogreško in ali je na stvari udeležen še kdo drugi, bo pokazala nadaljna preiskava.

Naše srečke 14. kola

se dobijo v Mariboru

v upravi «Večernika», Aleksandrova c. 13 ter v upravi «Marburger Zeitung», Jurčičev trg štev. 4.

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z. z o. z.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Zasledovanje opasnega pohotneža

Ljubljana, 15. junija

Policija že nekaj dni brezuspešno zasleduje nevarnega perverzneža, ki je skušal pred dnevi storiti silo nedoletni deklici iz Šmarja. Dogodek je v tamošnji okolici izzval veliko senzacijo in razumljivo ogorčenje.

Dne 11. t. m. popoldne se je pojavil v slaščičarni v Šmarju na Dolenjskem 30leten, v obraz precej zabuhel tujec, srednje postave, oblečen v moder suknjič, kratke hlače in brez pokrivala. V slaščičarni je našel lastnico ter domačina Josipa Trbežarja. Obema se je predstavil kot detektiv H. iz Ljubljane in omenil, da zasleduje skupno z dvema tovarišema nekega Josipa Puša, rojenega 1895., iz Malega vrha, ki da je v Ljubljani ukradel 25.000 Din.

Trbežar je pojasnil »detektivu«, da se nahaja Puš v Gojnicah, mali vasici, oddaljeni samo kakih 25 minut od Malega vrha.

»Detektiv« je vzel Trbežarjevo informacijo hvaležno na znanje, nakar je jel prositi, na jmu lastnica slaščičarne za kažipota zaupa svojo 11letno hčerko Miciko. Z materinim pristankom se je Micika res odpravila s tujcem na pot, vzela pa je s seboj tudi 7letno Marijo Musar.

Vsi trije so nato odšli po poti proti Gojnicam, kjer pa je »detektiv« v gozdiču, 15 minut od vasi velel Miciki, naj se vsede in spočije, dočim je malo Musarjevo zapodil nazaj. Komaj je zadnja izginila, se je tujec hotel polastiti nedolžne žrtve. Ker se je dekletce izredno pogumno branilo, jo je jel pretepavati in jo je udarjal tudi v obraz, da ji je jela iz nosa teči kri. Po kratkem boju se je Miciki posrečilo tujcu pobegniti iz gozda, nakar je poklicala na pomoč bližnjo žensko. Zasledovalec je bil dekletu že za petami, vendar je, opazivši odraslo žensko, pobegnil nazaj v gozd.

Medtem je prihitela iz vasi tudi po Musarjevi obveščena mati Micike. Nekaj minut za tem je pripopotalo po cesti proti Škofljici motorno kolo s priklopnim vozom, na katerem sta sedela dva moška. V enem sta Micika in Musarjeva spoznali perverznega napadalca. Vendar je vozilo prehitro švignilo mimo in se kontrolna številka ni dala ugotoviti. Ker je skoro izven dvoma, da je perverznež iz Ljubljane, vodi ljubljanska policija vestno izsledovanje.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera:

Četrtek, 16.: «Grofica Marica». Opereta. Izven. *Gostovanje v Kranju*

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 16.: ob 20.: «Svet». Premijera.
Petek, 17.: Zaprto.

«Grofica Marica» se igra v nedeljo 26. t. m. v prid «Bolniškemu fondu Udruženja gledaliških igralcev v Ljubljani». Vabimo cenjeno občinstvo, ki se mu je «Grofica Marica» tako priljubila, da je dosegla pri nas rekordno število ponovitev, da tudi tokrat obišče predstavo in s tem izkaže simpatije našim igralcem. Za predstavo veljajo znižane cene.

Nušićev «Svet» na mariborskem odru. Ni dvoma, da je Nušić najbolj izrazit in najbolj plodovit sodobni jugoslovenski komediograf. Njegova komedija ni samo tehnično odrsko spretna stvaritev, učinkujoča s komičnimi situacijami. Njeno bistvo tvori močna življenjska pointa, ki je posebno očitna in krepka v komediji «Svet». — «Svet» je efektna, spretna persiflaža na takozvani svet — na ljudi, ki govoričijo, obrekujejo, izpodkopujejo tiho in mirno življenjsko sreč o. Premijera te nedvomno najboljše Nušićeve komedije, bo danes, v četrtek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer. V glavnih ulogah nastopita ga. Bukšekova in gosp. Grom. Režira gosp. J. Kovič.

Blasco Ibanez, slavni španski pisatelj, je podaril svoje posestvo v Mentonu, nazvano «Casa Rossa», francoski državi. Njegova hiša se bo rabila kot zavetišče pisateljem katerekoli narodnosti.

Varšavska sopranistka v zagrebški operi. V nedeljo, dne 12. junija je gostovala v zagrebškem opernem gledališču sopranistka ga. Adelina Czapska, članica varšavske opere. Pela je naslovno ulogo Verdijeve «Aide» ter dosegla s svojim velikim, blestečim, izredno kultiviranim glasom velik uspeh. — Czapska razpolaga z veliko močjo dramatskega izraza in z mehkobo v lirskih pasažah. Pri nedeljski predstavi «Aide» sta nastopila tudi dobra znanca ljubljanske gledališke publike gg. Šimenc in Cvejić.

Josip Rijavec v Berlinu. Izredno uspelo gostovanje tenorista Josipa Rijavca v Berlinu je prineslo umetniku angažman za celo prihodnjo sezono na pozornici Mestne opere v Charlottenburgu. Listi, ki so priobčili oceno Rijavčevega Cavaradossija, ne štedijo s pohvalo v nobenem pogledu. Posebno povdarjajo, da se je naš rojak imenitno obnesel spričo dveh renomiranih pevcev: Th. Scheidla, ki je pel Scarpio, in Mafalde Salvatinijeve, ki je kreirala ulogo Tosce.

Zdenka Zikova kot Turandot v praškem Narodnem divadlu. Prošli petek zvečer se je izvajala v Narodnem divadlu v Pragi Puccinijeva opera «Turandot» z go. Zdenko Zikovo v naslovni ulogi. Ga. Zikova je partijo izvedla zelo dobro in kritika to njeno kreacijo pohvalno registrira. Prihodnjo sezono se «Turandot» uprizori na zagrebškem in beograjskem odru. V Zagrebu bo pela naslovno partijo ga. Zikova.

Obiščite razstavo GRŠKE in RIMSKE PLASTIKE v Jakopičevem paviljonu!

Knjiga o novi Litvi. V založbi D. V. Romanovskega v Rigi je izšla čez 200 strani obsegajoča, ilustrirana, z zemljevidom in statističnimi tabelami opremljena knjiga dr. A. Bilmana »Novaja Latvija«. Pisec je zbral v tem spisu vse, kar utegne zanimati zlasti tujca o tej mali, a lepo se razvijajoči državi ob Baltu. Knjiga je spisana v gladko čitljivi ruščini in jo bodo s pridom prebrali mimo zemljepiscev tudi javni delavci, novinarji in narodni gospodarji, ker nudi veliko zanimivih podrobnosti iz življenja malega, pridnega naroda in čitatelju nehote vsiljuje analogijo z našimi razmerami. Za širši krog čitateljev bomo priobčili ob priliki v naši tedenski prilogi pregleden izvleček iz najzanimivejših poglavij.

Domače vesti

* **Oglasni oddelek «Jutra» v Prešernovi ulici št. 4, telefon št. 2492, bo danes od 9. do 11. odprt, na kar opozarjamo inserente ter ostalo občinstvo, ki želi kakršnihkoli informacij, nanašajočih se na oglase.**

* **Napredovanje v poštni službi.** V poštni službi so napredovali uradniki, oziroma uradnice: Antonija Milavec, Fran Prah in Feliks Kadunc v Mariboru in Marija Goričar v Celju — vsi v 3. skupino II. kategorije.

* **Direktor instituta za intelektualno sodelovanje v Beogradu.** V Beograd je predvčerajšnjim prispel Julien Michel, direktor instituta za intelektualno delovanje pri Ligi narodov. Michel ostane nekoliko dni v Beogradu ter stopi v stik z zastopniki našega službenega in intelektualnega sveta v svrho, da vzbudi čim večjo zanimanje za institucijo za intelektualno sodelovanje.

* **Dr. Tresić-Pavičić se posveti literaturi.** Dr. Ante Tresič-Pavičić, dosedanji naš poslanik v Washingtonu, se je te dni iz Amerike vrnil k svoji rodbini v Splitu. Umaknil se je iz političnega življenja in se popolnoma posveti literaturi.

* **Zahvala nemških avtomobilistov Vrhničanom.** Predsednik sport. društva Vrhnike g. Joško Grom je prejel od ADACA naslednjo zahvalo za prisrčni sprejem nemških avtomobilistov: Po završeni vožnji ADACA po petih državah smatra podpisano predsedstvo za svojo prijetno dolžnost, da se prisrčno zahvali Vašemu društvu za krasni in navdušeni sprejem v vašem lepem kraju. Najlepša hvala za pozdrav g. Jelovšku in vam, g. predsednik, ki ste vodili sprejem. Posebno g. predsednik Kroth se vam za prisrčne pozdravne besede najprisrčneje zahvaljuje. Zagotavljamo vas, da so vsi udeleženci odnesli zlasti iz vašega kraja in vse lepe Slovenije najlepše utise. Spoznali so vašo dobrosrčnost, gostoljubnost ter samo žele, da bi se jim skoro nudila prilika da bi pobližje spoznali vašo zemljo in se mogli muditi pri vas dalje časa. Vedno je bila znana slovenska gostoljubnost, a prirejeni vaš sprejem je daleko prekosil naše pričakovanje. Še enkrat vam izrekamo najtoplejšo zahvalo in beležimo za predsedstvo ADAC: Fritz in Kroth.

* **Okraševanje naših kolodvorskih peronov.** V zadnjem času opažamo, da slovenski kolodvori kar tekmujejo v tem, kdo bo lepše okrasil peron z živimi cvetlicami in ponekod tudi s celimi vrtnimi nasadi. Posebno moramo pohvaliti kolodvorske restavraterje, ki so kljub horendnim najemninam, ki jih morajo plačevati železniški upravi, na svoje stroške spremenili restavracijske prostore naravnost v duhteče vrtove. Ni nam treba povdariti, kako prijeten utis napravijo tako okrašeni peroni na tujca, ki pride k nam in takoj na obmejni postaji že dobi utis, da je prišel v kulturno in civilizirano deželo. Posebno se odlikuje dekoracija kolodvorske restavracije na Jesenicah, ki je osobito nemški potniki ne morejo prehvaliti. Okusno je okrašen tudi peron v Zidanem mostu. Požrtvovalni restavraterji si na ta način pridobijo znatne zasluge za pospeševanje našega tujskega prometa.

* **Društvo slovenskih akademikov v Beogradu.** Dne 11. t. m. se je vršil II. občni zbor na katerem je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Joža Pavlin, drd. med., podpredsednik J. Avgust Ruter, cand. med. tajnik J. Berdnik, cand. jur. blagajnik, Slavko Boršinar, cand ing., odbornik Serafin Vakselj, drd. med. Revizorja: Anton Grahar, cand med. in Ludvik Benčina, cand. med.

* **Himen.** V frančiškanski cerkvi v Ljubljani se je poročil v nedeljo g. Anton Dolenc, sodni uradnik in posestnik v Celju, z gospodično Anico Bostele iz Ljubljane. Bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V ljubljanski državni bolnici je včeraj umrl g. Ivan Uršič, jetniški paznik v p. Pogreb danes ob 18. k Sv. Križu. N. v m. p.!

* **Doseljevanje v Kanado ustavljeno.** Izseljeniški komisarijat v Zagrebu sporoča, da je kanadska vlada ustavila za daljšo dobo doseljevanje v Kanado. Parobrodska društva so dobila nalog, da vrnejo posameznikom že vplačano potnino.

* **Avtomobiliste, ki potujejo v Italijo** opozarjamo, da italijanske obmejne carinarnice od sedaj naprej ne poslujejo več od 10. zvečer do 4. zjutraj, ter je vsak prehod z avtomobilom v tem času nemogoč. Autoklub je storil že potrebne korake, da bi se ta odredba vsaj za sezono ukinila. Naše carinarnice poslujejo slej ko prej za avtomobile celo noč.

* **Pri okrajnem glavarstvu v Kastvu** se odda mesto za dnevničarja ali dnevničarko z mesečno nagrado 900 Din. Pogoj je popolno znanje strojepisja. Prošnje naj se vlože najkasneje do 30. junija pri velikem županu ljubljanske oblasti.

* **Na državni deški meščanski šoli v Krškem** se bo vršilo vpisovanje učencev in učenk v poletnem roku za I. razred dne 29. in 30. junija 1927. v ravnateljevi pisarni, II. nadstropje, obakrat od 8. do 12. Učenci in učenke naj se zglasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov z zadnjim šolskim izpričevalom in krstnim listom ter domovnico. — Izpiti za privatiste se bodo vršili v pondeljek, 27. t. m. od 8. do 12.

* **Za drž. veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani** je razpisano asistentsko mesto. Kompetirati morejo le diplomirani veterinarji, po možnosti s specijalnim znanjem iz bakteriologije in serologije. Prošnje naj se do 10. julija vlože pri upravi omenjenega zavoda.

* **Neprijetno iznenadenje prodajalke jajc.** Micika Bogovičeva iz brežiškega okraja se je prošli pondeljek peljala v Zagreb, da proda na trgu večjo količino jajc. Na Jelačičevem trgu je eno košaro jajc postavila na klop, drugo pa je odložila pod klop. Ko je razprodala prvo košaro, je segla pod klop, a na svoje veliko iznenadenje je opazila, da je košara izginila. V košari je bilo 180 jajc.

* **Samomor elegantne neznanke v Beogradu.** V nedeljo zvečer je pri Beogradu skočila v Savo neznana žena ter izginila v valovih. Smrtni skok sta opazila dva seljaka ter o tem obvestila policijo. Na kraju, kjer je neznanka skočila v vodo, so našli samo svilen dežnik. Kakor so izjavili seljaki, je bila neznanka korpulentna in elegantno oblečena dama.

Ljubljanskega Sokola prireditev
16. t. m. na vrtu Narodnega doma
v korist
SPOMENIKA KRALJA PETRA I. OSVOBODITELJA.

* **Stekel volk ogrizel osem oseb.** V Sarajevo so predvčerajšnjim z mostarskim vlakom pripeljali osem oseb, ki jih je ogrizel volk in se sumi, da so inficirani s steklino. V nedeljo ponoči je velik volk napadel stajo Danila Mavraka v Zijemlju pri Mostarju, kjer je začel trgati ovce. Mavrak, ki je slišal uritkanje volka, je pohitel v stajo. Volk je napadel tudi njega. Prišlo je do grozne borbe med volkom in Mavrakom, ki je trajala več ko četrt ure. Na njegovo klicanje na pomoč, je prihitelo več sosedov, katere je volk močno ogrizel. Volk je končno ušel. Zdravnik je vse ogrizene osebe poslal v Pasteurjev zavod v Sarajevu. V Mostarju se pripravlja velik pogon na volkove.

* **Avtomobil povozil očeta petero otrok.** V pondeljek zjutraj je avtomobil Salka Harlače vozil iz Goražde v Foča. Sredi ulice v Foči je avto povozil 35 letnega Jusufa Aganovića, očeta petero nedoraslih otrok. Jusuf je ostal na mestu mrtev. Šofer je bil aretiran in je proti njemu uvedena preiskava.

* **Težka avtomobilska nesreča pri Nikšiču.** Potniki, ki so iz Črne gore prispeli v Boko Kotorsko, pripovedujejo, da se je pri Nikšiču pripetila težka avtomobilska nesreča. Neki avto se je prevrnil v prepad. Izmed potnikov je neka žena smrtno ponesrečila, več oseb pa je bilo ranjenih. Šoferju sta zlomljeni obe nogi.

Gospem in gospodičnam
priporočamo zalogo krasnih damskih oblek, kril in bluz najmodernejšega kroja
BELIHAR & VELEPIČ — MESTNI TRG.
7089-a

* **Tragičen konec dopusta.** Ključavničar dobojske železniške delavnice Novak Popović se je v pondeljek vračal z dopusta iz Gračanice v svoj rojstni kraj Doboj. Ko je vlak vozil preko velikega mostu pri Doboju je Novak pomolil glavo skozi okno vagona. Na nesrečo so prečke od vagona oddaljene samo 30 cm. Novak je z glavo zadel ob prečko in bil težko ranjen. Na transportu v bolnico je Novak umrl.

* **Ponovno opozorilo zaradi objav.** Objave vseh vrst prireditev sprejemajo samo uprave »Jutra« proti plačilu predpisane odškodnine. Interesenti naj zato nikar ne pošiljajo objav uredništvu, ker jih mora i ono odstopati upravi v nadaljno poslovanje.

* **»O delavskem in socijalističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovenske socijalno-demokratične stranke«** se glasi naslov zanimive knjige, ki jo je spisal g. Anton Kristan, minister n. r. založila pa Zadružna založba v Ljubljani. Knjiga je prva te vrste. Razpravlja o delavskem socijalističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovenske socijalno demokratične stranke od 1848. do 1896. zelo pregledno in dokumentarično. Posebno zanimiva so poglavja o preganjanju socijalistov, o obravnavah o Francu Železnikarju. Prvemu maju Cela knjiga obsega 200 strani in je pisana zelo poljudno in zanimivo. Pridejan je seznam slovenskih socijalističnemu delavstvu namenjenih knjig, brošur revij in časopisov, ki ga je sestavil Cvetko Kristan. Stane 30 D in se dobiva v Zadružni založbi in v vseh knjigarnah. Knjigo priporočamo.

* **Pozor lovci!** Tvrdka »Riba« v Ljubljani plačuje sveže ustreljene srnjake po Din 15.—, za kg, franco oddajna postaja. 921

* **Vodovodna zadruga v Vašah pri Medvodah** priredi v nedeljo, dne 19. t. m. veliko vrtno veselico. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo vodovoda Vas uljudno vabi — Odbor. 910

* **Ni dovolj,** če zahtevate pri trgovcu samo žitno kavo. Teh je več vrst. Če hočete res nekaj redilnega in okusnega, potem zahtevajte Žiko v rdečem zavitku. 276

* **Pri prehudem zaprtju, napenjanju,** živčnih bolečinah v kolkih, bolečinah v straneh pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, duševni potrtosti Vam povzroči prirodna grenčica »Franz Josef« izdatno izpraznjenje črevesa in Vas oprosti čuta tesnobe. Mnogi zdravniki z izbornim uspehom vporabljajo vodo »Franz-Josef« tudi pri zdravljenju trakulje.

Uranija zelenilo
preizkušeno sredstvo proti kislemu črvičku na trti se dobiva v drogeriji »Sanitas«, Celje. (Za dobavo je pa treba vedno oblastno dobavnico za strupe!) 6996-a

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

ITO — zobna pasta najboljša!

* **»Kušakovićev kalodont«** je res najboljši pravi vsakdo, kdor ga uporablja. Poskusite tudi Vi! Dobi se povsod. 175

* **Pri nakupu testenin** zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge. 53

Iz Ljubljane

u— **V čast svojim češkoslovaškim tovariškim gostom** je snoči priredila Zveza faktorjev za Slovenijo v dvorani Kazine svečan banket. Prijateljskega večera so se udeležili poleg gostov vsi predstavniki naših grafičnih podjetij. Zvezo faktorjev je zastopal preds. g. Štrukelj, velikega župana dvor. svet. dr. Marn, magistrat tajnik dr. Riko Fux, Jgsl-čsl. ligo ravnatelj Rasto Pustoslemšek in mnogi odlični prijatelji čsl. naroda. Bilo je tudi precej dam. Vsi govorniki so goste pozdravljali zelo prisrčno ter napivali čsl.-jgsl vzajemnosti v narodnem, kulturnem in gospodarskem pogledu. Med posameznimi govori je goste zabavala prijetna godba, prav posebno pa pevsko društvo »Grafika«. Razpoloženje je bilo prav prijateljsko. Danes se gostje odpeljejo na Gorenjsko.

u— **Električna cestna železnica** v Ljubljani naznanja, da se bo vršil promet v petek, 17. in soboto 18. t. m. na progi mestni magistrat-glavni kolodvor radi popravila Dunajske ceste med postajališči glavna pošta in kavarna »Evropa« s prestopanjem.

u— **V Higijenskem zavodu v Ljubljani** se je v pisarni in laboratorijih uvedel poletni delovni čas od 8. do 14. pričenši s 15. junijem in traja do 30. avgusta.

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 8. do 14. junija rodilo v Ljubljani 34 otrok 17 moškega in 17 ženskega spola), umrlo pa je 17 moških in 8 žensk, skupaj 25 oseb in sicer: 5 oseb za jetiko, 3 za pljučnico, 2 za prirojeno slabostjo, 2 za ostarelostjo, 1 za vnetjem črevesa, 8 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 2 pa vsled smrtnih nezgod. Izmed umrlih sta 2 osebi dosegli starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 7 oseb: 2 na ošpicah, 1 na griži, 1 na škrlatinki, 1 na davici in 1 na šenu.

u— **Člane jahalne šole Kola jahačev** opozarjamo na informativni sestanek, ki se bo vršil v petek ob 20. v restavraciji »Ljubljanski dvor«. Ker gre za zelo pereče vprašanje jahalne šole, naj se člani v lastnem interesu sestanka udeleže v čim večjem številu.

u— **Lov na divje zveri v afriških džunglah in prašumah.** Opozarjamo cenj. občinstvo na današnjo predstavo ZKD v prostorih kina Matica; predvaja se omenjeni nadvse zanimivi in poučni velefilm v 9 dejanjih. Radi današnje procesije se vrši le ena sama predstava ob 11.15 dopoldne, da omogočimo s tem dijaštvu in mladini ogled zanimivega sporeda. V filmu vidimo lov na leve, tigre, slone in opice ter vse vrste najrazličnejših eksotičnih živali. Zato priporočamo vsakomur, da si film ogleda. Vstopnice po 2 in 4 Din za sedež že od 10. dalje pri blagajni kina Matice.

u— **Radi nove obleke!..** Napadalca Jerice Ažmanove je policija včeraj dopoldne izročila državnemu pravdništvu. Viljem Grah je bil v policijskih zaporih ves čas zelo miren. Napram svojim stražarjem je bil zelo redkobeseden, bolj zgovoren pa je bil v družbi nadzornika g. Žajdele, ki ga je zasliševal. Izpovedal je med drugim, da je bil z doma že od l. 1923. ker se ni dobro razumel z očetom pa tudi ne s svojimi 8 brati in tremi sestrami, ki so še doma. Počutil se je kakor pravi desetega brata. Nekaj časa je hodil po deželi okrog v družbi popravljalcev dežnikov in piskrovezov, pozneje pa je delal pri kmetih in se nazadnje naselil v Ljubljani. Ažmanovo je imel namen umoriti že v nedeljo zvečer. Ker pa so bili pri njej vedno gostje, naklepa ni mogel izvršiti. Hodil je okrog ob bregu Ljubljanice, se skrival za drevesi in oprezoval. Na vprašanje, zakaj jo je hotel umoriti, je precej cinično odgovoril: »Zato ker sem hotel imeti novo obleko in sem rabil denar!«

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji nastopni dogodki: 2 tatvini, 1 poneverba, 1 poškodba tuje last nine, 1 prestopek ogrožanja telesne varnosti, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 2 prestopka pijanosti, 2 prestopka prekoračenja policijske ure 1 prireditev z godbo brez dovoljenja, 1 karambol, 1 prestopek obrtnega reda, 1 nezgoda in 4 prestopke cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 3 in sicer: 1 radi posesti blaga sumljivega izvora ter 2 radi pijanosti in izgreda.

u— **On in ona.** Ob priliki policijske racije so včeraj zgodaj zjutraj prijeli kriminalni organi 26 letno Katico K., doma iz Novega mesta. Prevejanka ima na vesti več raznih tatvin, med temi neke lepe zlate ure v Logatcu. Poleg tega je Katica poznana tudi kot namigušasta svečenica Venere. Varnostne oblasti so jo zasledovale že 3 leta in jo je bilo šele sedaj mogoče spraviti v zapor.

Danes se vrši
premijera popolnoma novega grandioznega pomorskega velefilma
Tajna zapoved
ali
Svetovna špijonaža
Hitite da ne zamudite ter si preskrbite še pravočasno vstopnice!
ELITNI KINO MATICA

Poziv vsem sokolskim župam in društvom!

Ponovno prosimo, da naj se nam pošljejo takoj prijave za zlet, sicer bomo primorani odklanjati vsako odgovornost za točnost in red. Zletne znake po 20 Din komad, naj naroče društva direktno takoj, istočasno z znaki pa tudi potrebno število železniških legitimacij. Vsa ta naročila pošljemo po poštnem povzetju, na kar opozarjamo vsa društva. Vsi dopisi, namenjeni na Zletni odbor, naj se pošiljajo izključno na naslov, Ljubljana, Tabor. — Zdravo! — Zletni odbor V. pokrajinskega zleta JSS.

NARODNEMU KRALJU PETRU I. OSVOBODITELJU NAJ NAROD ZIDA SPOMENIK!

Enako je bil na kolodvoru prijet znani uzmović in goljuf Ivan Gorjanc, ki je kradel obleko po deželi. Tudi njega sta iskala policija in orožništvo že nad leto dni.

u— **Karambol kolesarjev.** Ko sta se v torek zvečer vozila elektromonter Albin Glavič ter njegov tovariš Karl Petkovšek s kolesi po Zaloški cesti jima je privozil na ozki cesti pred gostilno »Pri Lipi« nasproti soboslikar Leopold B. in se z vso silo zaletel v Glavičevo kolo. Posledica zaleta je bila, da je padel Glavič s kolesa, vendar ni dobil težjih telesnih poškodb. Razbito pa je bilo njegovo kolo in si je obenem pokvaril obleko, s čemer trpi okrog 2000 Din škode.

KONCERT danes in jutri od 20. do 1. ure.
Restavracija pod «SKALCO»
911 Mestni trg 11.

u— **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

u— **Ljubljanski Sokol** vabi članstvo in ostalo občinstvo na vrtno prireditev v Narodnem domu dne 16., v primeru slabega vremena 19. t. m. popoldne. Spored: Godba petje, dve telovadni točki in v telovadnici ples. Čisti dobiček je namenjen skladu za postavitev spomenika kralju Petru I. Vstopnina Din 10, preplačila se hvaležno sprejemajo. Kdor ne utegne priti, naj se oddolži z darilom, vsak dinar dobrodošel! 909

Iz Maribora

a— **Goubejevo kopališče** ob gozdu Bistrice pri Limbužu je zopet otvorjeno. Cenj. občinstvu so kabine in okrepčevalnica po rizki ceni na razpolago, za obilen obisk se priporoča gostilničar. 923

a— **Gospodarsko in politično društvo za magdalenski okraj v Mariboru** ima svojo širšo odborovo sejo v soboto ob 20. v gostilni »Friedau« na Tržaški cesti. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Odbor.

a— **Zrelostnim izpitom na drž. gimnaziji v Mariboru** predseduje letos ravnatelj dr. Jos. Tominšek. Izmed 46 javnih osmošolcev je v junijskem roku priglašenih, oz. pripuščenih 42; ti so od 7. do 11. junija dovršili pismeni izpit. Po uspehu pismenih izpitov ni zavrnjen noben kandidat, a 4 so oproščeni ustmenih izpitov, ki se prično 15. junija in bodo končani 21. junija. Kandidatinj je 5, realna gimnazijca sta 2, ostali (40) so humanisti.

a— **Tečaj o negi in higijeni otroka** se otvori dne 17. t. m. ob 17. v poslopju gospodinjske šole »Vesna«. Dostop ima vse odraslo ženstvo. Tečaj otvori šef-zdravnik zavoda za zaščito dece v Ljubljani g. dr. B. Dragaš.

a— **Odlikovanje ravnatelja mariborske realke.** Včeraj ob 12.30 je šef prosvetnega oddelka dr. Kotnik v navzočnosti celokupnega profesorskega zbora izročil ravnatelju mariborske državne realke Jakobu Zupančiču odlikovanje Sv. Save IV. stopnje. Dr. Kotnik je v svojem nagovoru naglasil zasluge slavljenca, ki že 30 let vzgaja našo mladino, ki pa poleg tega ni zanemarjal tudi družabnih dolžnosti. V imenu profesorskega zbora mu je čestital prof. dr. Brolih. Slavljenec se je ginjen zahvalil za prisrčne čestitke ter naglasil, da visokega odlikovanja ne smatra za svoje osebno, marveč za odlikovanje celega zavoda. Popoldne se je vršil na čast slavljencu skupen izlet v Limbuš.

a— **Matura na mariborski realki** se vrši te dni pod predsedstvom ravnatelja Zupančiča. Od 47 maturantov je bilo pripuščenih k višjemu tečajnemu izpitu 37.

a— **Prahu in ropota motorjev, reši nas o Gospod!** To je sedaj vsakdanja molitev Mariborčanov. Dasiravno ima mestna občina svoj avtoškropilnik, se ceste in ulice kljub temu ne škrope tako kakor bi bilo potrebno. Zlasti bi bilo želeti, da bi se na večer poškropil državni most, kjer vlada v vetrovnem vremenu največja nadloga prahu. Ropotanje motornih koles je kljub policijski prepovedi neznosno. Policija naj izdane naredbe tudi strogo izvaja.

a— **Obrtna razstava pri Götzu** je otvorjena ves dan in je vstop popolnoma prost. Razstava se zaključi v nedeljo zvečer.

a— **Češki izlet.** V nedeljo popoldne priredi češka dopolnilna šola ob priliki zaključka šolskega leta peš-izlet k Wolfzettlu. Izleta se udeleži korporativno Češki klub, vabljeni pa so tudi vsi člani JČlige.

a— **Mariborska porota.** V petek se vrše še tri porotne razprave. Zadnja t. j. 18 v tem porotnem zasedanju, prične v soboto radi umora finančnega stražnika Resnika, ki se bo po vsej priliki nadaljevala še v nedeljo dopoldne. K tej razpravi je vabljeno veliko število prič, predvsem orožnikov in finančnih stražnikov.

Iz Celja

e— **Volitve v občinski odbor celjski.** Mestni magistrat celjski razglaša: Temeljem § 23 odstavek 4. zakona o volitvi v občinski odbor mestne občine celjske je prepovedano na dan volitev dne 19. t. m. vsako točenje alkoholnih pijač v mestni občini celjski. Prestopki se bodo kaznovali po § 55 cit. zakona.

e— **Ali to res niso koncesije?** »Slovenec« z zadovoljstvom ponatiskuje trditev »Cillier Zeitung«, da ni med Nemci in klerikalno ter radikalno stranko nikakih obveznosti narodno političnega značaja to je, da je demokratski vrišč o »narodnem izdajstvu« brez vsake najmanjše podlage. Konštatiramo samo to, da je izza pakta z Nemci pred oblastnimi volitvami radikal in Slovenec odstopil svoj oblastni mandat v narodno ogroženem mestu Mariboru nemškemu nacijonalcu dr. Mühleisenu, da pa sledijo še razne koncesije, sklenjene z Nemci o priliki oblastnih volitev v Celju sedaj po občinskih volitvah. Morda se bo drzula kleroradikalna nemška koalicija celo tajiti, da imajo Nemci poleg gospodarskih koncesij zagotovljene razne koncesije v šolskem in v narodno kulturnih vprašanjih, ki bi bile menda honorar za to, da pred preobratom v Celju nismo imeli niti ene slovenske šole, da so slovenske otroke odklanjali celo v meščanskih šolah in da so Nemci v Celju naše slovenske obrtnike in trgovce gospodarsko tepli in tlačili, kjer so le mogli.

CELJSKIM VOLILCEM!

Kdor je narodno zaveden in kdor želi, da bo vladal v mestu Celju tudi še nadalje red in gospodarski napredek, ta bo vrgel pri občinskih volitvah, 19. junija, svojo kroglico v

1. (prvo) skrinjico!

e— **Posledice kuratele.** Ugotovili smo v našem listu, da je bila za časa oblastnih volitev Cillierca pod kuratelo, ki pa je prenehala z odhodom njenega kuratorja iz Celja. Ta kuratela je sedaj ponovno upostavljena, dasiravno Cillierca to odločno zanika Nedeljski uvodni članek v Cillierci: »In eigener Sache«, to prav jasno dokazuje. Cel članek je bil Cillierci predpisan in diktiran. Ona skuša dokazovati, da je bil njen pamflet na majsko deklaracijo popolnoma privatnega značaja in da nima ničesar opraviti s takozvano gospodarsko (nemškutarsko) stranko. Ugotoviti moramo, da njeni članki glede majske deklaracije niso bili podpisani in da so nosili vse znake mnenja uredništva, torej Cillierce same, ki je in ostane oficijelno glasilo gospodarske nemške stranke. Vemo iz zanesljivega vira, da je bilo med zavezniki veliko razburjenje in veliko prerekanja, predno so skovali tako žalostno sredstvo, ki naj zamorca opere. Vzlic retiradi bodo celjski narodni volilci vedeli, da imajo 19. t. m. oddati svoje glasove za edino nacijonalno listo Samostojne demokratske stranke.

e— **Na delih jih boste spoznali.** Pred občinskimi volitvami l. 1924 so združeni klerikalci in Nemci napisali v svojem skupnem glasilu v »Celjskih novicah« tudi sledeče demagogične besede: Zapomnite si demagogijo Zerjavovcev od Narodnega bloka, ki so tik pred volitvami skrpucali nekaj, o čemur pravijo, da je »Pragmatika« mi pa dobro vemo, da imajo gospodje tudi že pripravljeno revizijo, da takoj po volitvah v slučaju zmage »Narodnega bloka« pomečejo vse, kar je dobrega za uslužbence. Tovariši! V nedeljo vsi kompaktno na volišče, da pometemo enkrat za vselej z onimi, ki nas poznajo samo pri kroglicah, kadar bi nam morali rezati pa kruh, nam sekajo glave!« Volilci! In kaj se je v resnici zgodilo? Klub delovne večine je v prejšnjem občinskem svetu, zvest svoji obljubi, točno prevedel kljub odločnemu odporu klerikalcev vse mestne uslužbence na novo službeno pragmatiko, predlagal in glasoval je nadalje za to, da mestna občina prevzame tudi plačilo davščin svojih uslužbencev in delavcev ter je bil sploh vedno na mestu, ako je šlo za to, da se omili težak gospodarski položaj mestnih uslužbencev. Poglejmo pa na drugi strani, kaj so storili klerikalci tekom svoje trimesečne pomladanske vlade za javne in zasebne nameščence. Z nesrečnim glasovanjem za amandmane k finančnemu zakonu so zakrivili redukcijo železničarjev prevedbo zvaničnikov in služiteljev v dnevničarje, privatnim uslužbencem so naprtili ogromne nove davke, činovniški zakon so pa izročili na milost in nemilost radikalom, ki bodo po klerikalni krivdi v odboru za štednjo lahko z njim delali kakor svinja z mehom. Javni in zasebni uslužbenci, ki nočejo pljuvati v lastno skledo, pač ne morejo nikdar več glasovati za kako klerikalno, radikalno ali celo nemškutarsko kandidatno listo. Toliko ponosa moramo pač čutiti v sebi, da ne bomo poljubovali šibo, ki nas neprestano tepe. — Nameščenec.

e— **Celjsko mestno gledališče.** V nedeljo dne 26. t. m. bo gostovala na celjskem gledališkem odru ljubljanska opera s predstavo »Brivec Sevilijski«.

e— **Kolo jugoslovenskih sester** odpošlje letos v Selce pri Crikvenici 2 partiji dece. Vsaka partija bo ostala tam polne tri tedne torej z vožnjo vred 23 dni. Prva se odpelje dne 1. julija pod vodstvom gdč. Zupančičeve, druga dne 23. julija pod vodstvom ge dr. Sernečeve.

HMELJN proti peronospori!
KVASIJA in mazavo milo proti stenicam na hmelju!
Termometri za hmeljske sušilnice!
V zalogi stalno v drogeriji *Sanitas*, *Celje*. 6274a

Iz Kranja

r— *Razcepljenost klerikalnih list v občinah kranjskega sreza.* Včeraj je pričelo vlaganje kandidatnih list za občinske volitve, ki se vrše 24. julija v vseh občinah kranjskega sreza, izvzemši občini Sorica in Oslice. Včeraj je bilo vloženih 30 list iz 13 občin. Značilna je to pot velika razcepljenost klerikalnih list. V Št. Jurju so vložene kar štiri, v Stražišču, Zalesovi in Cerkljah po 3, v Tržiču pa po 2 klerikalni listi. V veliki večini občin so se združili vsi napredni elementi za skupno protiklerikalno listo. Za Kranj sam še ni vložena nobena kandidatna lista, ker se vrše še pogajanja za volilne kompromise.

r— *Sprejem ljubljanske opere.* Z včerajšnjim popoldanskim vlakom so se pripeljali člani ljubljanskega opernega ansambla, ki so vprizorili sinoči v Narodnem domu opero «Seviljski brivec». Na kolodvoru so jih sprejeli sreski poglavar Žnidarčič za Jugoslovensko Matico, predstojnik okr. sodišča Gregorc za gledališki oder in ravnatelj Sirc za Slovansko Čitalnico. Došli gostje so se po pozdravu odpeljali z avtomobili, ki so jih stavili na razpolago privatniki, na pripravljena stanovanja. Večerna predstava se je vršila pred nabito polno dvorano.

r— *Strokovna šola za puškarstvo v Kranju.* Vpisovanje učencev se vrši dne 1. in 2. julija t. l. od 9. do 12. in od 14. do 16. Predhodnim pismenim prijavam je priložiti znamko za odgovor. Sprejemni pogoji so: Absolvirana 5. razredna ljudska šola, starost 14 let (to starost mora učenec doseči v tekočem l. 1927.) in da je učenec zdrav ter normalno razvit. Učenci se morajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in domovnico. Vpisnine in šolnine ni. Pouk traja 4 leta. Za praktični pouk dobijo vsi učenci ves materijal in orodje brezplačno od zavoda, za teoretični pouk (i. s. knjige, risalno orodje itd.) pa morajo prinesti seboj Po dovršeni učni dobi dobijo učenci-absolventi odhodna izpričevala, ki jim dajo — po izpolnitvi zakonitih predpogojev — pravico do samostojnega izvrševanja puškarske, oz. graverske obrti. Vsa nadaljna podrobna pojasnila daje ravnateljstvo drž. strokovne šole za puškarstvo, ki je nastanjeno v drugem nadstropju drž. realne gimnazije v Kranju.

r— *Opereta «Grofica Marica»* se vprizori danes ob 16. popoldne v Narodnem domu. Pričetek bo točen radi pravočasnega zaključka, da se bodo tujci lahko odpeljali domov z vlaki.

Naj bo v tujini, naj bo doma,
k jedi, med delom, se vedno prileže
Če si s časo »Clio« limonade
človek onemoglo dušo priveže. 171-a

Iz Novega mesta

Shod Gospodarske stranke v Novem mestu

Novo mesto, 15. junija.

Snoči se je vršil v nabito polni dvorani Sokolskega doma volilni shod Gospodarske stranke, katere večino tvorijo pristaši SDS. Glavni govornik je bil župan dr. *Režek.* Iz njegovega referata posnemamo:

Zastopniki Gospodarske stranke so leta 1924. pri nastopu poverjenega občinskega mandata proglasili gospodarsko delo kot svoj princip. Na to krepko gesto je opozicija skušala poslovanje ovirati s svojo abstinenco, ki pa se je kmalu izjalovila, ker je župan uporabil napram njej § 42 občinskega reda. Da pa ne bi opozicija mislila, da jo hočejo izključiti od dela pri občinski upravi, je gospodarska stranka delila ž njo vsa mesta v odsekih in občinskem starešinjstvu in si pridržala le večino enega glasa.

Občinsko gospodarstvo je prevzela večina v težkih časih. Občina ni imela nobenega rezervnega naklada in mobilnega kapitala. Za realizacijo najnujnejših zadev so bila potrebna sredstva. To najtežavnejše vprašanje je večina rešila s skrajno požrtvovalnostjo, ko so si po večini zastopniki meščanstva naložili bremena deloma zvišanih, deloma docela novih občinskih davščin in naklad, ne da bi se bali prevzeti za to odgovornost, kakor oni del opozicije, ki je prišel z najradikalnejšimi obremenitvami, kasneje pa naprtil tudi za omiljena bremena svojo odgovornost Gospodarski stranki.

Prvo poslovno leto se je moral proračun napram onemu iz l. 1923. zvišati za preko 100 odst. Kljub temu se je izkazalo, da je proračun prenizek za ca. 162.000 Din. Zato je l. 1925. prineslo ponovno zvišanje za 147.000 Din in l. 1926. zopet za 208.000 Din. To zvišanje je povzročilo povišanje plač občinskih uslužbencev, občinska ubožna preskrba itd. Navzlic velikim izdatkom zapušča sedanja občinska uprava, ki je slonela vsa na Gospodarski stranki, fond za zgradbo ljudske šole ca. *1,380.000* Din in ubožni zaklad, ki znaša v gotovini nad *79.000 Din.* Ne glede na to pa je računski zaključek za l. 1926. izkazal *prebitek.*

Kako uspešno je bilo delovanje Gospodarske stranke, dokazuje najbolj dejstvo, da ne morejo nasprotniki uporabiti proti njej niti najmanjšega primera za svojo politično in strankarsko agitacijo. Sicer skušajo pavšalno sumničiti, vendar previdno molče v čem obstoje napake. Pač dobro vedo, da so sami vsako občinsko gospodarstvo kontrolirali in ob vsakem poslovnem letu s svojimi lastnimi glasovi v občinskem svetu potrdili, da je bilo poslovanje v redu.

Ko je triletni mandat potekel, je večina po županu predlagala vsem nasprotnim strankam, da se depolitizirajo in stvorijo enoten gospodarski blok. Dasi so nasprotniki javnost varali, da je tudi njim za gospodarska vprašanja, so vendar stavljeno ponudbo po gospodarski združitvi odklonili. Zastopnikom SLS pa se ni zdelo niti vredno odgovoriti. Zato je dosedanja koalicija svoj gospodarski princip obnovila in v tem smislu tudi naslovila oklic na volilce. Na njeni listi so zastopane vse socijalne plasti. Priznava in povdarja se pomembnost socijalnega gibanja in obsoja vsa izkoriščanja.

Temperamentna izvajanja dr. Režka so bila sprejeta z velikim odobravanjem. Soglasno se je obsodila namera nasprotnih strank ne ozirati se toliko na splošno korist in blagostanje vseh občanov kolikor dobiti občino v svoje roke in jo v strankarske namere eksploatirati. Napredni Novomeščani bodo volili v nedeljo *prvo* skrinjico.

*

n— *Sejmica v Novem mestu* je bila zelo dobro obiskana. Pripeljanih je bilo okoli 300 volov in krav in 800 prašičev. Kupčija srednja.

n— *Stekel pes je popadel* g. Franca Pencata, knjigovodjo pri tvrdki Pavčič. Obgrizenec je odšel v celjski Pasteurjev zavod.

Iz Trbovelj

t— *Samostojna demokratska stranka v Hrastniku* priredi danes v četrtek ob 10. dopoldne shod pri Dolinšku. Poročata poslanec dr. Pivko in dr. Rape iz Ljubljane. Napredni Hrastničani, pridite polnoštevilno!

t— *Smrtna kosa.* Umrli so: Alojz Korošec, sin rudarja, Loke 375; Justina Ledinek, hči rudarja, Loke 81; Marija Stegnar, prevžitkarica, Retje 7; Justina Setinšek, delavka, Loke 57.

t— *Združenje vojnih invalidov v Trbovljah* priredi danes cvetlični dan v korist najrevnejšim svojim članom.

t— *Modras je vgriznil* 13letno Angelo Janežičevo, ko je v gozdu v Podmeji nabirala borovnice. Oddali so jo v rudniško bolnico.

Iz Litije

i— *Več obzirnosti do prebivalstva!* V torek zvečer se je pripetil v Litiji dogodek, ki je razburil prebivalstvo in povzročil mučne przore. Ob 22.10, kmalu potem, ko je topilniška sirena naznanila konec nočnega šihta, so se oglasili rogovi gasilcev, začelo pa je tudi biti plat zvona. V Litiji je nastalo razburjenje in vrvenje: Kje gori? «V Jablanci!» — se je raznesla grozna novica. Kmalu je bila zbrana četa gasilcev in zbrali so se tudi predilniški delavci, oni iz Jablance so se razumljivo na vso moč razburili. Ko pa so prišli do svojih domov so videli, da imajo le gasilci nočni alarm. Je že prav, da imajo ognjegasci svoje običajne vaje, samo dalo bi se to na primeren način že prej avizirati ljudi, da ne bi prišlo do tako burnih scen, kakor tokrat.

i— *Odbor SPD.* Na odborovi seji SPD za litijski srez, ki se je vršila v torek, se je dosegel z Zagorjani popolen sporazum. Odbor se je konstituiral takole: predsednik: Ferdo Tomazin, Šmartno; podpredsednik Kopriva Ivan, učitelj v Zagorju, tajnik: Jože Župančič, učitelj v Litiji; blagajnik: Lojze Bizjak, sodni nadof. Odborniki: vladni svetnik Podboj Franc, poslovodja Tinko Kunstler, vsi iz Litije. Iz Zagorja pa: Franc Hladnik in Viktor Suša. Revizorja sta notar dr. Krevl Josip in nadpoštar v p. Modic Joško.

i— *Izlet «Lipe».* Naše agilno pevsko društvo «Lipa» priredi danes, na praznik, skupni društveni izlet na Dolsko. Iz Litije se odpeljemo z opoldanskim vlakom ob 13.03 do Laz. Na Dolskem se vrši koncert in pevska zabava. Vabljeni so vsi prijatelji pevske misli.

i— *Zborovanje UJU.* Učiteljstvo iz našega sreza zboruje v soboto 18. t. m. v risalnici ljubljanskega učiteljišča. Začetek ob 9. dopoldne.

i— *Nastop Sokola v Zagorju.* V nedeljo 19. t. m. ima bratsko Sokolsko društvo v Zagorju svoj običajni letni nastop. Opozarjamo na to naše članstvo, da se v čim večjem številu odzove povabilu Zagorjanov, ki se prav radi udeležujejo tudi naših prireditev.

i— *Časopisna kolportaža.* Zadnje čase, ko ima «Jutro» svojo stalno kolono, se prodaja v Litiji tudi v kolportaži. Sam agilni g. Pernušek Polde ga proda 50 izvodov.

i— *Zaključek gospodinjske šole.* Kuharski tečaj, ki ga vodi SDS se zaključi drugi teden. Ob koncu se priredi oficijelni banket.

Izjava

Naznanjam, da nisem plačnica za nobene dolgove, katere bi napravil moj mladoletni sin Anton Keršič. 920

ANTONIJA KERŠIČ
posestnica in gostilničarka, Ljubljana VII.

Sport

HŠK Concordia : ASK Primorje

Danes ob 17.30 na igrišču Primorja.

Današnje gostovanje renomirane zagrebške Concordije vzbuja pri vsej publiki veliko zanimanje naše sportne publike. V kratkem razdobju igra danes v Ljubljani tretji reprezentant zagrebškega nogometa, ki je morda danes tudi najmočnejši klub Zagreba. Vsekakor je gostovanje Concordije v Ljubljani prvovrstna sportna prireditev.

Concordija je eden najstarejših klubov naše države ter je igrala v našem sportnem življenju vedno odlično, celo vodilno vlogo. Ravnotako vživa Concordia tudi v inozemstvu najboljši sloves in ugled. Njeni izvrstni rezultati, ki smo jih včeraj navedli, pač najbolje osvetljujejo njeno formo in jakost ter obeta kot taka igrati v prihodnji sezoni veliko vlogo v jugoslovenskem nogometu.

V moštvu Concordije igra več internacijonalcev, najmlajši med njimi je vsekakor Ivica Pavelić, ki je nastopil reprezentativno za Jugoslavijo v Budimpešti. Oslon v obrambi je internacijonalec Vrbančić ter v krilski vrsti Pažur V moštvu igra tudi bivši trener in igralec Primorja g. Buljević, ki študira sedaj v Zagrebu.

Na levem krilu bo v moštvu Primorja nastopil Sekulić, igralec beograjske Jugoslavije ter večkratni internacijonalec, ki se je ravnokar vrnil iz Francije, kjer študira ter se mudi za nekaj časa v Ljubljani.

Predtekmo absolvirata ob 16. SK Disk, Domžale ter juniorji Primorja.

Službeno iz LLAP. Glasom dopisa JLAS z dne 24. V. sklicuje u. o. LLAP izredno glavno skupščino na dan 29. t. m. ob 10. v damski sobi kavarne Emone v Ljubljani. Dnevni red: volitev novega odbora, slučajnosti. V slučaju, da ni prisotnih zadostno število klubov, se odgodi skupščina za eno uro; druga skupščina se vrši po preteku ene ure brez ozira na število prisotnih klubov z istim dnevnim redom. Klubi, ki so v zaostanku dolgov napram podsavezu nimajo pravice glasovanja. — Na propagandni miting SK Ptuja dne 16. t. m. se določi kot delegat LLAP tehn. referent g. Pevalek. — Vsi klubi se ponovno pozivajo, da v predpisanem roku pošiljajo razpise mitingov v 6 izvodih podsavezu, sicer se prireditev brezpogojno zabrani. — LLAP.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora se vrši jutri, v petek 17. t. m. ob 20.30 uri v posebni sobi kavarne «Evropa».

Zaključne prvenstvene tekme v II. razredu ljubljanskega okrožja LNP se odigrajo danes, na praznik in v nedeljo 19. t. m. na igrišču SK Ilirije. Danes ob 14.30 uri igrata najprej Krakovo in Panonija, nato ob 16. uri Slavija in Reka. Važna je posebno zadnja tekma, ker odloča o prvenstvu II. razreda Ljubljane. Doslej vodi SK Slavija z 12 točkami, dočim ima SK Reka 10 točk in možnost, da prehiti Slavijo, ako jo jutri premaga vsaj s 3 goli razlike. — Zmagovalec v tekmi Slavija : Reka igra v nedeljo ob 15.30 finale po pokalnem sistemu s SK Javornikom z Rakeka kot okrožnim prvakom izvenljubljanskih klubov II. razreda.

SK Ilirija : SK Celje. Ilirija igra v nedeljo 19. t. m. prijateljsko tekmo s SK Celjem, opetovanim celjskim prvakom. Tekma se vrši v Ljubljani na igrišču SK Ilirije.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes naj bodo v garderobi najpozneje ob 15.30 sledeči igrači: Lušan, Jež, Jug I in II, Sočan, Pišek II, Turel, Tavčar, Glavič, Senica, Zalar, Klopčič, Stopar, Može; ob 17. pa: Erman I in II, Pečnik, Ivo, Slamič, Jančigaj, Windiš, Dramičanin, Pišek I, Privšek, Čamernik, Sekulić, Čebohin, Uršič.

HSK Concordia : ASK Primorje. Predprodaja vstopnic za navedeno tekmo še do danes opoldne v trafiki Sever, Šelenburgova ulica.

SK Slovan, težkoatletska sekcija. Naprošam vse, posebno pa na objavni deski poimensko navedene člane, da so jutri, v petek, točno ob napovedani uri v restavraciji Lloyd! — Načelnik.

Klub slovenskih kolesarjev Celje je priredil v nedeljo 11. t. m. kolesarsko dirko na progi Celje-Laško-Celje, 20 km. Dirke se je udeležilo 9 tekmecev, večina sami novinci. Stegu Ferdo in Zupančič Pavle sta radi defektov morala izstopiti. Kot prvi je prispel na cilj v lepem času 42 min. 10 sek. Faldin Franc.

Davis-cup. V pondeljek je bil zaključen match Francija : Italija s pičlo francosko zmago 3 : 2. Cochet je izgubil proti Morpurgu v štirih, Lacoste pa je zmagal nad Stefanijem tudi v 4 setih. Semifinala se odigrata med Francijo in Južno Afriko v Parizu in med Češkoslovaško in Dansko v Kodanju.

Hazena Ilirija : Atena. Danes ob 11. dopoldne se vrši na igrišču Atene prvenstvena tekma med rezervno družino Ilirije in Atene. Tekma je važna, ker je od nje izida odvisno, katera izmed ljubljanskih družin bo zasedla prvo mesto v prvenstveni tabeli rezerv. Dosedaj so te vrste tekme nudile prav dober hazena sport, tako, da današnja tekma, kjer se bodo za zmago in prvenstvo borile naše najmlajše hazenašice zasluži gotovo vso pozornost. Tekmo vodi g. Vončina.

TKD. Atena (Hazena odsek). Vse verificirane igralke morajo biti v četrtek 16. t. m. ob 10.30 na igrišču zaradi tekme Atena : Ilirija. Drese in čevlje je prinesti s seboj. Proti igralkam, ki neopravičeno izostanejo, se bo najstrožje postopalo.

Motorne hitrostne in kolesarske dirke. Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija priredi v nedeljo dne 19. t. m. motorne hitrostne in kolesarske dirke na progi Kranj (Gaštej) - Medvode. Začetek dirk ob 14. uri. Dosedaj so prijavljeni najboljši dirkači Jugoslavije, Strban, Kunej, Glojnarić, Stuzzi, Baumann i. dr. — Tehnična komisija posluje dnevno od 13. do 14. ure v kavarni Prešeren. Telefonski klic, predsednik 2809, podpredsednik 2662. P. t. občinstvo se uljudno opozarja, da bo dirkalna proga strogo zastražena, ter bo prekoračenje iste za časa dirke najstrožje prepovedano. Posetniki dirke se bodo lahko poslužili ljubljanskih avtotaksijev, ter so isti za dovoz k dirki določili znatno znižane cene. P. t. občinstvo se uljudno prosi, da si pravočasno preskrbi prostore v avtotaksih. Prvi odhodi izpred Slona tričetrt na 1., drugi ob pol 2. uri popoldne. Dirke se vrše ob vsakem vremenu.

Tudi otroci

imajo radi Kalodont. Ta zobna krema čisti temeljito in varuje zobe. Umivajte radi tega svoje zobe zjutraj in zvečer, ker to je pravo negovanje zob, to je zdravje!

Navadite svoje otroke na

SARGOV

KALODONT

Gospodarstvo

Produkcija slovenskih premogovnikov v aprilu 1927.

Navzlic nazadovanju produkcije stanje ugodnejše kakor lani. — Znatne redukcije delavstva.

Produkcija slovenskih premogovnikov je v aprilu zopet nazadovala. V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo 134.034 ton premoga napram 147.554 tonam v marcu, 168.021 tonam v februarju in 173.108 tonam v januarju. To nazadovanje produkcije je v glavnem pripisati nastopajoči poletni seziji, v kateri je poraba premoga vedno manjša. Navzlic absolutnemu nazadovanju pa je letošnja produkcija v aprilu za 19.561 ton ali 17.1 % večja kakor produkcija v aprilu preteklega leta. Celotno nazadovanje mesečne produkcije od januarja do aprila znaša torej 39.074 ton napram 64.834 tonami v istem razdobju preteklega leta.

Celotna oddaja premoga je znašala 133.942 ton (marc 146.750 ton). Premogovniki so oddali železnicam 64.590 ton (marc 76.219, februar 82.835), brodarstvu 820 ton (570), industriji 47.321 ton (47.228), raznim strankam 8822 ton (9411); sami so porabili 9653 ton (10.255), izvozili pa so 2736 ton (3067). Najbolj je nazadovala oddaja železnicam, ki so ta mesec potrebovale le 64.590 ton napram 84.496 v januarju. Stanje zalog je znašalo koncem meseca 68.791 ton (68.699).

Število povprečno zaposlenih delavcev se je dalje zmanjšalo na 8308 delavcev napram 8595 v marcu, 9325 v februarju in 9432 v januarju. Od januarja je bilo torej povprečno reduciranih 1124 delavcev. Tako nizkega stanja do sedaj še nismo beležili, čeprav je bila produkcija v poletnih mesecih preteklega leta znatno nižja.

Pri tej priliki moramo z zadovoljstvom konštatirati, da se je oddaja premoga industriji znatno povečala. V razdobju januar-april preteklega leta so oddali naši premogovniki industriji (po mesecih) 39.140, 34.204, 37.395 in 37.616 ton premoga, v istem razdobju tekočega leta pa 43.587, 43.809, 47.228 in 47.321 ton premoga. V koliko je iz te povečane oddaje premoga industriji sklepati na boljšo zaposlenost v naši industriji, je težko razsoditi.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. t. m.) P š e n i c a: srbijanska, 75/76 kg, 2—3 % 295 denar; srbijanska, 74/75 kg, 2—3 % 290 denar; srbijanska, 74/75 kg, 5—6 % 280 denar. T u r š č i c a: baška, 12. julija, 10 vagonov 187.5; banatska, 19 vagonov 180. M o k a: baška «0», 1 vagon 465; baška «0gg», 1 vagon 470; baška «6», 1 vagon 490. Tendenca neizpremenjena.

Zagrebški živinski sejem (15. t. m.) Dogon je bil slabejši, cene nelzpremenjene. Za izvoz so se kupovala teleta in prašički za rejo. Cene za kg žive teže: voli I. 8 do 9 do 9.25, II. 7 — 7.5, krave I. 6.5 — 7, II. 4.5 — 5, teleta 8 — 11, pitane svinje 13.5 do 14, do 1 leta 10 — 12.5.

Dunajski svinjski sejem (14. t. m.) Dogon 13.770 komadov, od tega 4058 iz Jugoslavije. Cena mesnim svinjam se je pri živahnem povpraševanjem dvignila za 10 — 15 grošev pri kg. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.15 — 2.25, angleške križane 2.10 — 2.35, kmetske svinje 2 — 2.25, stare svinje 1.90 — 2, mesne svinje 2.10 — 2.45 šilinga.

= **Ustanovitev jugoslovenskega železarskega kartela.** Na podlagi sporazuma med jugoslovenskimi železarnami in srednjeevropskim železarskim kartelom ter v svrho realizacije posameznih določb sporazuma, je bil s 1. junijem ustanovljen kartel jugoslovenskih železarn (Zenica, Jesenice, Store). Določbe kartelne pogodbe, sklenjene na 2 in pol leta, se nanašajo na razdelitev prodajnih kvot, kakor tudi na reguliranje tržnih cen. Od celotnega jugoslovenskega konsuma železa v palicah odpade po sporazumu s srednjeevropskim železarskim kartelom 66 % na jugoslovenski, 33 % pa na srednjeevropski kartel. V svrho razdelitve konsuma je bila istočasno ustanovljena «Prodajna centrala jugoslovenskih železarn», ki bo kontrolirala uvoz in prodajo tako jugoslovenskih kakor tudi inozemskih železarn. Od skupne kvote tuzemskih železarn odpade 55 % na železarno v Zenici, 32 % na železarno v Jesenicah in 13 % na železarno v Štorah. Prodajna centrala srednjeevropskih železarn «Kontinentalna družba za trgovino z železom, Kern & Co» (Zagreb) bo podrejena kontrolnemu uradu Prodajne centrale jugoslovenskih železarn. Kakor izgleda so morale naše železarne pri pogajanjih s srednjeevropskim kartelom od svojih zahtev mnogo popustiti, kajti od celotnega jugoslovenskega konsuma, ki se ceni na 6000 vagonov letno, odpade le 4000 vagonov na naše železarne, dočim znaša njih kapaciteta že danes 5000 vagonov letno. Ta razdelitev konsuma bo torej začasno ovirala nadaljni razvoj naših železarn. Kvoto, ki pride v poštev za uvoz, si bosta delili Avstrija in Madžarska, dočim je Češkoslovaška svojo kvoto odstopila Avstriji proti drugim kompenzacijam. Novih kartelnih cen, ki so stopile v veljavo 15. maja, se morajo držati tako tuzemske kakor tudi inozemske železarne.

= **Valorizacija pri Trboveljski premogokopni družbi.** Kakor znano, je sklenil izredni občni zbor Trboveljske premogokopne družbe 28. decembra 1926, da se provede v smislu zakona od 7. avgusta 1926 valorizacija investicijskih računov na ta način, da se poviša delniška glavnica od 50 milijonov dinarjev iz glavnične reserve na 200 milijonov dinarjev. Dovoljenje ministrstva trgovine in industrije za valorizacijo je pravkar prispelo. Ker zaradi kartela roka ni mogoče izvršiti pravočasno vseh potrebnih formalnosti, je moral upravni svet Trboveljske premogokopne družbe na seji, ki se je vršila 13. t. m. na sedežu družbe v Ljubljani, skleniti, da se sklicanje rednega občnega zbora za nekaj časa preloži.

Borze

15. junija.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe.) V r e d n o t e: invest. 84.5—0, Vojna škoda 343—344, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 0 — 98, Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0 — 455, Vevče 135 — 0, Stavbna 55 do 65, Šešir 104 — 0. — B l a g o: Tendenca za les čvrsta, za deželne pridelke neizpremenjena, zaključenih 6 vagonov lesa.

ZAGREB. Vojna škoda je za malenkost oslabela. Na aranžma se je zaključila po 343.5 — 344, kasa pa po 343. — Deviza na Italijo se je nenadoma dvignila; v Curihu je opoldne notirala 29 denar, v Zagrebu pa se je trgovala po 316.75 — 317. Notirale so d e v i z e: Madrid 978.5 — 981.5, Dunaj 800 do 803, Berlin 1348 — 1351, Italija 315.98 do 317.98, London 276.1 — 276.9, Newyork 56.70 — 56.90, Praga 168.1 — 169, Curih 1093.5—1096.5; e f e k t i: bančni: Eskomptna 95 — 96, Katolička 32 — 34, Kreditna 93 — 95, Hipo 60 — 61, Jugo 92 — 93, Ljubljanska kreditna 150 — 155; industrijski: Našice Union 1650 — 0, Gutmann 280—290, Slaveks 110 — 125, Slavonija 21 — 22, Šećerana Osijek 495 — 500, Vagon 42 — 46, Vevče 130 — 0, Dubrovačka 420 — 422.5, Trbovlje 450 — 470; državni: investicijsko 84 — 84.5, agrarne 50 — 51, Vojna škoda julij 345.5 — 346.5, za avgust 347.5 — 349.

BEOGRAD. D e v i z e: Pariz 222.39 do 224.39, Italija 316.06 — 318.06, Dunaj 7[illegible] do 802.68, Budimpešta 993 — 996, Berlin 1347.5 — 1350.5, Bruselj 792.5 — 794.5, Bukorešta 34.25 — 34.75, Sofija 40.75 — 41.25.

CURIH. Beograd 9.135, Berlin 123.30, Newyork 520, London 25.2575, Pariz 20.3625, Milan 28.975, Praga 15.395, Bukarešta 3.075, Dunaj 73.175.

TRŠT. D e v i z e: Beograd 31.375—31.875, Dunaj 248.25 — 258.25, Praga 52.95—53.45, Pariz 70.125 — 70.625, London 87.025 do 87.325, Newyork 17.89 — 17.99, Curih 343 do 347, Budimpešta 307.375 — 317.375, Bukarešta 10.20 — 10.70.

DUNAJ. D e v i z e: Beograd 12.47875 do 12.51375, Berlin 168.19 — 168.69, Budimpešta 123.68 — 123.98, London 34.48 — 34.58, Milan 39.655 — 39.755, Newyork 709.65 do 712.15, Pariz 27.7975—27.8975, Curih 136.51 do 137.01.

Deviza Beograd na ostalih borsah: v Pragi 59.12, v Berlinu 7.406.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 15. junija 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	764·4	17·2	85	mirno			
	14.	762·3	26·8	47	W 4	7		
	21.	764·5	22·2	69	W 1	10		
Maribor		763·5	21·0	74	mirno	0		
Zagreb		763·9	21·0	85	SSW 4	0		
Beograd	8.	763·5	21·0	71	mirno	0		
Sarajevo					mirno			
Skoplje		762·6	24·0	53	W 2	1		
Split		762·6	23·0	44	mirno	0		
Dubrovnik	7.	762·8	24·0	69	ESE 1	0		
Praha		762·4	17·0	—	mirno	0		

Solnce vzhaja ob 4.12, zahaja ob 19.48, luna vzhaja ob 20.44, zahaja ob 3.37.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27.6 C, najnižja 12.9 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Oblačno, motenje po nevihtah.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Najbrže oblačno, semintja padavine. Nevihte. Bolj hladno s severozapadnimi vetrovi.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Normalni vetrovi. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 19 do 28 stopinj. Morje mirno.

Iz življenja in sveta

Kako so sprejeli Lindbergha v Newyorku

Lindberghovega slavlja v Ameriki še ni konec. Po veličastnem sprejemu, ki ga je bil deležen zmagovalec Atlantika v Washingtonu, se je pripeljal Lindbergh v pondeljek ob 5. popoldne srednjeevropskega časa v Newyork in se je spustil na tla na letališču Mitchelfield. Njegovo prekooceansko letalo «Spirit of St. Louis» je ostalo radi defekta v motorju v Washingtonu in Lindbergh se je poslužil za polet v Newyork vojaškega letala. Spremljalo ga je na tem poletu 40 aeroplanov, katere je vodil stotnik Byrd.

Sprejem v Newyorku je bil nadvse veličasten. Navdušenje Američanov je bilo tolikšno, da mu ni primere v zgodovini novejšega časa. Množica je kričala, tulila in poskakovala od veselja, 40 letal pa je izvajalo akrobatske manevre in ko je Lindbergh stopil iz aeroplana na tla, je morala policija napeti vse sile, da niso mase Lindbergha zmečkale in zadušile.

Ko je Lindbergh priplul nad letališče, so metali nanj aeroplani cvetje, v zraku pa so se pojavili velikanski napisi iz dima «Dobro nam došel Lindbergh!» Ker je bilo vedro solnčno vreme, je bil efekt nepopisno krasen.

Tudi v Newyorku je spremljala Lindbergha njegova mati, ki je sedela pri njem v avtomobilu. Pritisk ljudi na vozilo je bil tako velik, da je moralo vozilu krčiti pot 200 policajev na konjih. Policija je morala nastopiti proti nepopustljivim množicam s pendreki in še kljub temu se je avto le počasi pomikal proti magistratu v Broadwayu. Ni treba pripominjati, da so bila vsa okna na avenijah, po katerih se je pomikal sprevod, zasedena kakor mravljišča. Nešteto ljudi je stalo tudi na strehah. Vsi so metali na avtomobil cvetje in konfete. Ljudje so pri tem tako ponoreli, da niso metali z oken in s streh samo nedolžnih predmetov, ampak tudi klobuke, knjige in celo stole. Policija je imela mnogo dela, da je preprečila večje nesreče ter očuvala Lindbergha, pa tudi druge radovedneže, ki so stali na cestah.

Tuleča množica je hotela na vsak način, da Lindbergh izpregovori, toda modri zmagovalec Atlantika jo je ukrotil z enim samim stavkom. Stopil je k megafonu, na katerega je čakalo 30 milijonov naročnikov radija, in pozdravil Ameriko z lakoničnim stavkom «Halo Newyork».

* * *

Lindberghov sprejem v Newyorku je zahteval tudi dve človeški žrtvi, katere je množica v silni gneči pomendrala na tleh. Dalje je policija naštela 50 težje in lažje ranjenih ter kakih 300 oseb, ki so bile potrebne zdravniške pomoči radi malenkostnih poškodb. Mnoge med njimi je zadela solnčarica.

Za čiščenje Broadwaya, katerega so ljudje zasuli s konfeti in papirnimi zmaji, je moralo mesto najeti 3 tisoč pometačev, ki so ulico počistili šele okrog polnoči. Lindberghovemu slavju noče biti konca. Včeraj je defiliralo pred njim stotisoč šolskih otrok. Predvidenih pa je še nešteto banketov in sličnih prireditev. Amerika ne pomni sličnega sprejema že odkar se piše človeška zgodovina. Newyorški župan Walker je slavil v svojem govoru letalca kot «zračnega poslanika Amerike».

Ganljivo pismo Nungesserjeve matere Colijevi materi

Collijeva mati je dobila te dni od Nungesserjeve matere to-le pismo:

«Odkar sta odšla najina sina, se vsak dan spominjam v molitvi vašega in mojega otroka. Trdno verujem v njun povratek, zakaj srce bi mi nehalo biti, če bi moj Charles ne bil več pri življenju.

Upajte kakor upam jaz! Jaz ne jočem, a če se mi kdaj zamegle oči, se to zgodi le ob misli, da najina dečka trpita in naju zoveta, pa jima me nesrečni majki ne moreva pomoči.

Trdno verujem: nekega dne se bosta dečka vrnila, in ko ju bova stisnila na srce, bova pozabili vse prestano trpljenje.

Pošiljam vam pozdrav trpeče matere in vas prosim, da poljubite v mojem imenu svoje vnučke, ki jim naj usoda vrne dragega in slavnega papana.

Charlesova mati.»

Smrt pionirke ženskih pravic

V svoji vili v Wortscesterhireu je preminula te dni pijonirka v borbi za ženske pravice Viktorija Claflin Wood Hull Martin. Rodila se je v Ohiu leta 1838. Redko katero življenje je imelo tako burno mladost in tako lep in miren večer kakor življenje te žene. Že v ranih letih je šla Viktorija Hull med boriteljice za ženske pravice. Osnovala je s svojo sestro ženski tednik, v katerem je srdito napadala moralo. List pa ni uspeval. Moški svet ga je preziral, da je morala naposled ustaviti svoje izhajanje.

Da bi dali svoji propagandi poleta, sta nato Viktorija Hull in njena sestra vdrli nekega dne v prostore newyorške borze. Viktorija je namreč bila na tihem prepričana, da je newyorška borza trdnjava nasprotnikov njenih idej. Borzijanci so seveda ta naskok hitro in lahko odbili. Skočili so na noge in vrgli obe sufražetki iz dvorane.

Viktorija Hull se je v poznejših letih silno razbesnela. Nastopala je pogumno in brezobzirno in se ni strašila nobenih pripomočkov, da je nase opozarjala javno mnenje. Policija je imela z njo mnogo opravka. Večkrat jo je kaznovala in zaprla. Leta 1877. se je Hullova povzpela celo do kandidature za predsednico ameriških Zedinjenih držav, toda dobila je smešno majhno število glasov in je kmalu nato izginila v London. Tam je postala žena bankirja Rikarda Martina. Našla je v njem moža, ki je napravil iz nje idealno zakonsko tovarišico. Dasi je bil hladen in konservativen mož, vendar se je krasno skladal z revolucijonarnimi nazori svoje žene. Ta zakon smatrajo na Angleškem za enega najidealnejših brakov zadnjih desetletij.

Leon Daudet,

direktor pariškega monarhističnega lista «L' Action Française», o katerega dramatski «predaji» pariški policiji smo poročali v včerajšnji številki.

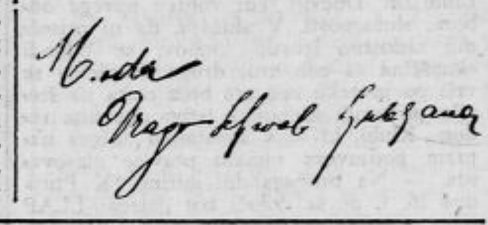

Namere avijatika Byrda

Ameriški avijatik Byrd, ki je lani prehitel Amundsena pri njegovem poletu na severni tečaj, se pripravlja sedaj kot tretji Američan na polet iz Newyorka v Pariz. Da pa bo njegov polet različen od Lindberghovega in Chamberlinovega podjetja, kani Byrd ostati v Parizu samo 12 ur in se povrniti potem nazaj čez Atlantik s svojim letalom. Če mu ta načrt uspe, bi Byrd potolkel vse dosedanje letalske rekorde in bi ga tudi Amerika pozdravila kot novega pijonirja moderne avijatike.

Byrd razpolaga z ogromnim monoplanom Fokkerjevega tipa, katerega dimenzije niso natančno znane, ker Byrd prikriva vse podrobnosti. Konstrukcija in ureditev letala sta danes še tajnost. Znano je samo to, da meri razpetina aparata 21.60 m in da ga lahko obloži s 12.000 funti.

Byrd ne zasleduje pri svojem poletu nobenih načrtov finančnega značaja, ampak hoče pripomoči samo k razvoju modernega zrakoplovstva.

Zadnje vesti, ki so javljale, da je letalec Byrd pripravljen na polet v Evropo, se v celoti potrjujejo. V torek je Byrd izjavil, da je njegovo letalo «Amerika» prestalo vse poskusne polete z odličnim uspehom in da je pripravljeno vsak čas na start. **Čas odleta iz Amerike zavisi samo od vremenskih poročil.** Letalec ni tudi pozabil dostaviti, da mu ne gre za postavitev nobenega novega rekorda, marveč da želi samo preleteti Ocean. Če sploh doseže Evropo, se bo vrnil v Ameriko s potniško ladjo.

Byrdov trimotorni aeroplan «America»

Na sliki spredaj moštvo letala: na levi stotnik Byrd, vodja ekspedicije; v sredi navigator poročnik Noville in na desni pilot Bert Acosta.

Senzacija dneva! Grandijozno! Monumentalno! Veličastno!

TAJNA ZAPOVED

Največji dosedaj izdelani pomorski velefilm. Sodeluje celokupna ameriška vojna mornarica. Prekrasna drama iz mornarskega življenja, v kateri vidimo vse strahote, ki jih prinaša

Svetovna špijonaža

Grozne mine pod Panamskim kanalom. — Velike pomorske bitke. — Brodovje v plamenu. — Eksplozije na Oceanu. — Eksplozije v Panamskem kanalu. — Smrtni radio. — Špijoni. — Izdajstvo. — Čast, ime, ženo in dom daje mornar za domovino. — Kolosalna režija. — Nepozabni momenti. — Divna igra. — V vlogi mladega kapetana Decatura, lepi

EDMUND LOWE

še vedno vsem dobro znan iz prepovedanega velefilma «SIBIRIJA».

Predstave se vrše danes ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

Telefon 2124 — ELITNI KINO MATICA — Telefon 2124

Nemiri na dunajski univerzi

Na dunajski univerzi so pred nekaj dnevi izbruhnili dijaški nemiri, ki so povzročili prav resne posledice. Vseučilišče je sedaj do nadaljnega zaprto. Stvar se je začela s kontraverzo med hackenkreuzlerji in socijalisti. Nacijonalistični študenti so začeli izzivati svoje tovariše s klici: «Ven z Židi!» Nasprotniki te propagande so se izzivačem postavili po robu in tako je prišlo do prvih spopadov, v katerih je morala posredovati policija, ki je vdrla na akademska tla.

Univerza je bila najprej zaprta samo en dan, a naslednji dan so se nemiri ponovili. Radi tega je zahteval dunajski župan Seitz kot deželni glavar od policijskega ravnatelja pojasnila, kako je mogla policija prestopiti svoj delokrog in intervenirati na vseučilišču. Zvečer drugega dne se je zbralo večje število komunistov pri votivni cerkvi, ki leži v bližini univerze. Na drugi strani so se utaborili zopet nacijonalisti, ki so začeli nasprotnike žaliti. Prišlo bi bilo morda do novih spopadov, da ni nasprotnikov ukrotila policija na konjih, ki je pazila, da se ekstremisti ne potolčejo do krvi.

Med tem ima univerza zabeležiti tudi žrtev nemirov na akademskih tleh. Prof. Fromm, ki predava v institutu za kemično medicino, se je radi nastalega položaja tako razburil, da se je onesvestil in da so ga z velikanskim naporom po dveurnih poskusih jedva zopet obudili k življenju. Predavatelj ima namreč srčno hibo in malo je manjkalo, da ga ni radi razburjenja zadela kap.

Zaupljivo priporočilo

Zastopnik neke tvrdke s pisalnimi stroji obišče na potovanju svojega klijenta, ki je pri njem kupil stroj.

«No, gospod, kako ste zadovoljni z našim novim strojem?»

«Izvanredno!» vzklikne kupec.

«Če je tako, mi upam ne boste zamerili, da vas prosim za pismeno sodbo o pisalnem stroju s primernim priporočilom.»

«Z največjim veseljem, gospod!» odvrne klijent, sede k mizi in natipka naslednje vrstice:

Iizjavlam d,a plšem: ž e tri Me/secenha str-oj znamke X... sttroj j'e, zello prakatiče!n i nmocen ter go na-jtopleji priPporočaam?

Porota

Maribor, 15. junija

Zavraten roparski umor 86letne starke

V nedeljo, dne 16. januarja 1927 je razburil pozno zvečer prebivalce Prevalj nenavadno grd umor. V personalni hiši stanujoča Uršula Šverc je okrog 21. ure opazila, da prihaja iz okna tam stanujoče 86 let stare Katarine Gradišarjeve dim. Poklicala je sosedo Julijano Hebernik, s katero sta odprli najprej kuhinjska vrata in potem šli v sobo. Klicali sta Gradišarjevo, ki pa se ni oglasila. Vsa soba je bila v dimu. Ženski sta alarmirali sosede. Iz dima so že začeli švigati plameni. Končno je pritekel neki moški in vlil v sobo 2 škafa vode tako, da je mogel ležeč priplezati do postelje, v kateri bi morala ležati Gradišarjeva. Na postelji je res otipal človeško telo, toda ko so prinesli luč, so videli, da leži Gradišarjeva že mrtva. Ob zglavju pri zidu je gorelo in je že zgorel pljuvalnik, pa tudi kovčeg je bil že nažgan. Gradišarjevo so prinesli v drugo sobo in ogenj pogasili. Med slamo so še našli bankovec za 100 Din. Culice, ki jo je imela pokojna vedno skrito v slamnjači in v njej zavitih najmanj Din 400, pa ni bilo nikjer najti.

Pokojna je bila še ob 18. zdrava pri Mariji Krepsovi in nihče ni ničesar opazil, da bi imela kake samomorilne namene. Ugibali so torej le dvoje možnosti. Bodisi, da si je starka po neprevidnosti sama zanetila ogenj in se nato v spanju zadušila, ali pa, da je postala žrtev zločinca, ki je zanetil v sobi ogenj, da zakrije sledove potem ko je starko zadušil.

Rajnko so obducirali in sodni zdravnik je dognal, da je bila Gradišarjeva res od tuje roke zadušena. V bližini grla je imela praske in podplutbe, razen tega je zdravnik našel poškodbe na vratu in licu od nohtov in podplutbe na rokah. Morilec je torej držal umrlo z eno roko za sapnik, usta in nos, z drugo pa za obe roki. Pri svoji visoki starosti se seve starka ni mogla veliko braniti in je imel storilec lahek posel.

Orožniki so uvedli natančno in obširno preiskavo in kmalu dognali, da je bil v kritičnem času v bližini Gradišarjevega stanovanja v čudni pozi obdolženi Ignac Krajner, 39letni rudar v Prevaljah, že večkrat predkaznovan radi tatvine in sploh znan orožnikom kot strašno izprijen človek. Imeli so ga sploh na sumu, da je že meseca oktobra 1926 ob priliki povodnji okradel Gradišarjevo. Odločno pa je zanikal krivdo na umoru Gradišarjeve in požig v njeni sobi. Dokazoval je svoj alibi, češ, da je prišel kritičnega dne k svoji materi ob času požara in umora pa da je šel od matere, ki stanuje v isti hiši kakor Gradišarjeva, v gostilno Zafute in bil tam ves čas. Ko pa so mu dokazali, da to ni res, je obdolženi zopet priznal, da je šel vmes iz gostilne k nekemu svojemu tovarišu katerega pa ni našel doma in se zato zopet vrnil v gostilno. Priče pa so ga v kritičnem času opazile pred oknom Gradišarjeve, ko je stal sklonjen pri nekih sodih in gledal skozi okno v sobo. Tudi obdolženi ne taji, da bi mu ne bilo znano premoženjsko stanje Gradišarjeve, ki je dobivala pokojnino in je imela nekaj denarja prihranjenega za pogreb. Mati obdolženca je orožnikom priznala, da je rabila denar za življenje in da tedaj ni bilo nobenega denarja pri hiši. Tudi je obdolženčeva mati pravila Uršuli Šverc, da bo njen sin prost, ako ga ne bo izdala Amalija Zdolšek, ki je šla ob kritičnem času mimo hiše in ga po prepričanju matere videla tamkaj. Tudi so našli orožniki pri obdolžencu ožgan levi rokav površnika. Kako se je to zgodilo, obtoženi najprej ni mogel pojasniti, pozneje pa je začel praviti, da si je ožgal rokav s cigaretami.

Javni obtožitelj prihaja po vsem tem do zaključka, da je edino obdolženi zadavil Gradišarjevo, jl pobral v postelji skrini denar, nato pa zanetil ogenj. Le on pride v poštev, ker je bil ob kritičnem času navzoč na licu mesta in ker je po svojem predživljenju za tak zločin zmožen le on.

Krajner je tudi danes tajil krivdo in jo skušal zvaliti na nekega hlapca Hočnika, ki je nekoč govoril, da bo stari Gradišarjevi zavil vrat. Porotniki so res krivdo zanikali, nakar je bil Hočnik oproščen umora in požiga.

Kar že ni več človeško...

c. d. — **V Italiji**, 14. junija.

Narodni čut, domovinski čut, ljubezen do domovine je najvzvišenejši, najsvetlejši čut, ki more napolnjevati človeku dušo in srce. Ali ta čut je enoten, nedeljiv, absoluten, je ali ga sploh ni, in se zato ne da stopnjevati niti navzgor niti navzdol, zlasti pa ne prenese nikakega pretiravanja, ker ga vsako pretiravanje pretvarja ali v žaljivo smešenje ali pa celo v zločin na lastni domovini, na lastnem narodu. V tem pogledu nudi italijanski narod v celoti in po svojih posameznikih vsemu svetu naravnost kričeče zglede.

Ko je Lindbergh brez krika in vika preletel Atlantski ocean, dočim je kot nedosegljiv junak proslavljani Italijan De Pinedo obtičal sredi morja, je šlo po italijanskem tisku kakor bi bil zapihal ledeno mrzel sever preko poljane v prvem pomladanskem cvetju. Lahko ste prepričani, da bi se bilo našlo med italijanskim narodom tisoče ljudi, ki bi bili pripravljeni brez vsakega pomisleka dvigniti puško in ustreliti Lindbergha, preden je dospel nad francosko obalo, samo da bi ne bil Neitalijan, ki bi dosegel ta uspeh. In kako so značilne besede, ki jih je pisec teh vrstic čul iz ust pristnega, dobrega, ali resno in trezno mislečega Italijana, ko je prečital poročilo o Lindberghovem uspehu in De Pinedovem uspehu! Dejal je:

— Verujte mi, ne bo dolgo, ko bodo našli, da je bila vsaj svakinja Lindberghove prababice — Italijanka! Chi a noi?! Lindbergh! Kdo je naš? Lindbergh!

Pa vzemite potem v roko katerikoli italijanski list in prečitajte poročilo o proslavljanju De Pineda v Lisaboni. Tu boste čitali med drugim tudi to-le:

«. . . in je šel potem (De Pinedo) v italijansko cerkev, kjer se je opravil slovesen «Te Deum» **njemu v čast.»**

Slovesno cerkveno opravilo ne v čast Bogu, ne v zahvalo Bogu, **temveč** v čast — italijanskemu letalcu, ker je Italijan in je kot tak s svojim letalskim uspehom proslavil fašistično Italijo!

In čitajte potem v milanskem «Corrieru della Sera» poročilo iz Lisabone in v njem vprašanje:

— In sedaj, De Pinedo, poletite iznova okoli sveta?

In De Pinedov odgovor:

— Da, hočem poleteti okoli sveta, ne da bi se kje ustavil, ker leti se pač lepo, samo postanki me ugonabljajo. In predvsem dnevi počitka!

To objavlja najresnejši italijanski velelist kot znak in dokaz nedosegljive italijanske junaške drznosti in italijanskega drznega junaštva!

Seveda, saj pa tudi dandanes v Italiji sploh ni mogoče drugače, ko se vse misli in govori edinole v najvišjih superlativih, ko je, kar je človeškega, že vse premalo, da bi se primerno označila veličina Italije, seveda fašistične, veličina fašizma, in kar je največ, veličina Njega, ki je ustvaril to veličino fašistične, imperijalne Italije, samega, ne še z vencem rimskih cezarjev ovenčanega «Duceja».

Kdo se ne spominja one resnične ali neresnične dogodbice, ki smo jo morali v nekdanjih habsburško avstrijskih šolah znati vsi, ono o cesarju Josipu in njegovem oranju, in kako so nam vbijali v glavo ljudomilost kronanega vladarja, ki se ni sramoval prijeti za plug, ne, ker je hotel s tem dejanjem pokazati svoje globoko spoštovanje do kmetskega stanu. «In zato vi, kmetski sinovi, ljubite cesarsko hišo, ki je dala narodom cesarja, ki je tako globoko spoštoval kmetski stan!» Plug so menda shranili v nekem muzeju.

V vseh italijanskih listih pa ste mogli čitati te dni debelo tiskano vest: «Duce» žanje pšenico», v kateri se pripoveduje, da je Njegova Ekscelenca, poglavar vlade, hotel tega in tega dne, 11. junija, v Gospodovem letu 1927, in V. letu fašistovske dobe, kot voditelj žetne bitke pričeti žetev na svojem posestvu v Carpeni, na katerem je on sam 11. oktobra lanskega leta posejal prvo seme. Njegova Ekscelenca Mussolini se je za nekoliko dopoldanskih ur pridružil vrstami žanjcev in je nažel veličastne snope kar najugodnejše in najrodovitnejše pšenice, ki je bila že 8. t. m. zrela za žetev. In tako vihteč srp, oziroma koso, je razlagal prisotnim strokovnjakom in kmetom, koliko se pridobi, če se sejejo zgodnje vrste, ki dozore dva, tri tedne pred poznimi. In bil je silno zadovoljen z doseženimi uspehi.

Ali se nam ne zdi, kakor da vidite cesarja Josipa? Ne! Premalo! Cezarja Oktavijana Avgusta, Tiberija, Vespazijana, Hadrijana, ki je vrgel z ramen cezarsko togo in prijel za srp, za koso! Bodite prepričani, da se bo ta dogodbica prav gotovo čitala v novih italijanskih šolskih knjigah.

In čitajte potem v italijanskih listih — najdete jo v vsakem — tudi to-le vest iz Perugie:

«V prihodnjem akademskem letu se bodo na kr. italijanskem vseučilišču za tujce v Perugiji, ki se slovesno otvori 3. julija z otvoritvenim predavanjem čv. Tommasa Tittonija o «kulturni-politiki v Perugiji v dobi preporoda», vršili zelo zanimivi višekulturni tečaji poleg običajnih tečajev za italijansko slovnico, jezik in leposlovje. Razdeljeni bodo v tri dele. «Duce», ki s svojo posebno ljubeznijo počašča ta mladi, važni zavod, ki ga je on hotel imeti in ga je on ustvaril, bo blagovolil tudi letos imeti predavanje o zelo važnem predmetu politične zgodovine iz šestnajstega stoletja.»

Prevod kolikortoliko šepa, ker sem skušal kar najtočneje posneti izvirnik, ali naj bo že kakršenkoli, gotovo kaže le prejasno, da se danes v fašistični Italiji z naravnost poganskim obožavanjem fašizma, to se pravi, njegovega vodje, neusmiljeno tepta ne samo človeško dostojanstvo vsakega posameznega člana italijanskega naroda, temveč tudi dostojanstvo in čast vsega naroda kot celote, vse Italije. Ne, ni cezar Oktavijan Avgust, ni Tiberij in ne Vespazijan ali Hadrijan, temveč edino le tisti Nero, ki si je dal izkazovati božansko čast od svojih ljubimcev in pretorijancev, dokler ni pod njegovimi nogami, ko si je njegovo božanstvo samo sebi pelo himne, izginil v plamenih in pepelu Rim, zlati prestol njegove časti in slave.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Kam pa kam?

Morsko kopališče
Restaurant »Jugoslavija« — Aleksandrovo — na otoku Krku. Dnevna oskrba z hrano in posteljo 55 Din. Informacije daje lastnik F. Kraljić 162

Trst
Restaurant «Alla Fortuna» je največje in najboljše shajališče potnikov in trgovcev. Vsaki dan sveže ribe, zmerne cene. 160

Rimske Toplice
Slovenija
Radioaktivno termalno kopališče, izvrstno proti revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim. Pension predsezone 60, glavne 80 Din. Pojasnila daje direkcija. 140

V gostilni Amerika
na Glincah danes veliki vrtni koncert. 12346

Vrtni koncert
danes na praznik, 16. junija od 17.—½24. ure v hotelu Mikliš, nasproti gl. kolodvora. Vstopnina prosta. 19359

Rimske toplice
od 15. junija dnevno dvakrat koncert slovenske kapele. — Jazz in ples. 19407

Obrt

Kemična pralnica in barvanje oblek
v najrazličnejših barvah izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah
ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/I
Tovarna: Vič-Glince.

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Ležalne stole

á Din 160
po povzetju Din 170 nudi
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

Motorna vozila

Tovorni avto
dobro ohranjen Torino Fiat 2½tonski, 35 HP in 2 motorni kolesi BSA 2 ¾ HP in Struco, 1¾ HP poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19059

Avtomobil
dobro ohranjen, 4 ali 6-sedežen, pripraven za avtotakso, prevzame na obroke podjeten šofer. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19283-a

B. S. A.
Suppersport, skoraj nov, radi nagle obolelosti lastnika takoj prodam. — Omenjeni motor je eden najboljših motorjev za hribe, tako, da sedanji lastnik jamči za vsaki najvišji klasc, celo z dvema osebama in prikolico. Na ogled in poskušnjo med 1. in 2. uro pri Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska c. 36. 19302

Motorno kolo
B. S. A., 3.5 HP, s prikolico in karbidno razsvetljavo, ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19381

Motorno kolo
Indian, 7/9 HP, moderno, poceni naprodaj. Ogled po 6. uri zvečer. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19386

Priklopni voz
Harley Davidson, novejša tipa, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod «Prikolica» na oglasni oddelek «Jutra». 19344

Auto
štirisedežen, generalno popravljen, strojna kolesa, zadnja pneumatika, zadnja os in vretenčasti drog novo, 30 HP, zelo pripraven za mali tovorni voz, prodam za 9000 Din v Celju. Za Kresijo 6. 19367

Puch avto
23 HP, štirisedežni, generalno repariran, ugodno proda Rudolf Senica — Žalec. 18047

Knjige

Uradni list
št. 1 iz leta 1924. kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19366

Službo dobi

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v birou Ekonomija, Beograd, Vasina 11 — Telefon interurban 6-58. 18744-a

Trg. pomočnika
mladega, izvežbanega železninarja sprejmem takoj. S poznanjem prekmurskih navad imajo prednost. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na naslov: Martin Brumen, Beltinci. 19062

Prodajalko
prvovrstno, sprejmem takoj v mešano trgovino na deželi. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Takoj 167». 19167

Brivskega pomočnika
starejšega in dobrega takoj sprejmem v trajno kondicijo. Plača po zmožnosti in dogovoru. Fran Novak, Maribor. 19311

Hišnika ali vrtnarja
oženjenega, brez otrok, vajenega zelenjadnega vrta in sadjarstva, sprejmem v hišico, ¾ ure od Ljubljane. Dobi malo stanovanje, hlev in nekaj sveta za zelenjavo brezplačno. Pripravno za mlajšega vpokojenca, ki bi event. opravljal še kako drugo službo. — Pismene ponudbe z navedbo vsega dosedanjega službovanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «A. V. 50». 19357

Kolar, pomočnika
sprejme takoj s hrano in stanovanjem v hiši Josip Kordes, kolar, Šušak. 19291

V večjo trgovino
z mešanim blagom, v prometnem mestu na deželi sprejmem prvovrstnega, samostojnega, dobro izvežbanega uslužbenca, zlasti v špecerije. Oferte s rrepisi spričeval in zahtevo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod «Daljša praksa». 19290

Šivilja
vajena finega dela, bluz in oblek za konfekcijo, dobi trajno službo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19277

Les. manipulanta
skladiščnika — izvežbanega slasti v nakupu in oddaji tramov kakor tudi rezanega lesa, sprejmem takoj. Ponudbe na naslov: Ljubljana, poštni predal 153. 19270

Učenca
inteligentnega, boljših staršev, sprejme takoj trgovina z železnino Breznik & Fritsch v Ljubljani. 19241

14letno deklico
siromašno, ki mi bo pomagala v gostilni in kuhinji, sprejmem. — Naslov: Julka Povšnar, učiteljica v Kokrl 19253

Mesarskega vajenca
krepkega, ki ima veselje do obrti, išče mesar Perne, Peternelova ulica. 19393

Drugo kuharico
z dobrimi spričevali sprejme hotel Štrukelj v Ljubljani. 19051

Čevljar. delovodjo
zanesljivega in v vseh panogah dobro izvežbanega, sprejme takoj tovarna čevljev. Ponudbe na naslov: Ivan Prešeren, tov. čevljev, Kranj. 19367

Trg. pomočnika (co)
špecerista, starejšo prvovrstno moč, zmožnega sv. samostojnega vodstva trgovine, iščem. Vajeni delikates in službujoči v Ljubljani imajo prednost. Ponudbe s sliko in navedbo vsega dosedanjega službovanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ljubljana 32» 19374

Varilca
in predrisača sprejme Splošna stavbna družba na Teznu pri Mariboru. Prednost imajo oni, ki lahko zamenjajo stanovanje v Ljubljani ali Mariboru — katerim odstopi uslužbenec od podjetja brezplačno stanovanje z električno razsvetljavo. 19315

Razvaževalca premoga
dobrega in poštenega sprejme proti dobri provziji Schlamberger Marija, Zelena jama 170. 19342

Učenko za trgovino
železničarsko hčerko, sprejmem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pridna deklica». 19306

Vajenca
za krojaško obrt sprejme Josip Kos, Kranj. 19337

Blagajničarko
sprejmem takoj v modno trgovino. — Ponudbe pod «Blagajničarka 163» na ogl. oddelek «Jutra». 19341

Trgovski sluga
pošten, marljiv in brezgrajen, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, z dobrim obnašanjem in prijetno zunanjostjo — dobi službo za inkasiranje in odpošiljanje blaga. Potrebna kavcija 20.000 Din. Dober zaslužek. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Služabnik». 19320

Inteligentno žensko
z znanjem knjigovodstva, slovenske in nemške korespondence, strojepisja, in občevanja s strankami v trgovini specijalne stroke takoj namestim. Reflektiram na trajno, energično in popolnoma zanesljivo osebo, katera bi bila zmožna poznoje trgovino sama voditi. Ponudbe pod šifro «Reprezentabel» na oglasni oddelek «Jutra». 19298

Knjigovodja (kinja)
perfekten, vešč slovenske, nemške in po možnosti italijanske korespondence ter strojepisja, z daljšo prakso, dobi službo takoj. Le prvovrstni naj stavijo ponudbe pod «Zanesljiv 45» na oglasni oddelek Jutra. 19345

2 čevljarska pomočnika
dobra, za vsa dela, sprejme takoj Franc Janša, čevljar, Javornik 59, Gorenjsko. 19327

Pridno delovodinjo
za majhen tovarniški obrat sprejmem na deželo. Pogoj: samostojna in energična, spretna in da zna nekaj nemško. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «D. W.» 19339

Dobro kuharico
32—40 let staro, z dobrimi spričevali, sprejme zdravnikova obitelj. Dopise na naslov: Josipa Fischer, soproga liječnika, Belovar. 19335

Služkinjo
ki zna kuhati in vsa hišna dela opravljati, sprejmem takoj. Ponudbe na naslov: A. Gotz, trgovina, Straža, Rogatec. 19325

Blagajničarko
za točilnico sprejme takoj hotel Štrukelj. 19402

Šiviljo
za aranžiranje finega ženskega perila sprejmem. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Aranžerka». 19398

Provizijske potnike
in potnice iščem. Siguren zaslužek. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Stalen zaslužek» 19411

Žagarja
za vodno žago sprejmem. Prednost ima tisti, ki more založiti kavcijo 3—5000 Din. Ponudbe pod «Venecijanka» na podružnico Jutra v Celju. 19389

Zaslužek

Potnik
ki potuje po Sloveniji, želi zastopstvo večje tvrdke. — Razpolaga z avtom in kavcijo. Ponudbe pod značko «Agilen potnik» na oglasni oddelek «Jutra». 19220

Potnika
za obiskovanje zasebnih strank radi prodaje patentiranega predmeta, sprejme podjetje. Zglasiti se je v hotelu «Union» soba 44 — ob 13. alj 19. uri. 19380

Angleško
korespondenco ali tolmačenje prevzame gospod, ki je popolnoma zmožen angleščine. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 19347

Službe išče

Kuharica
srednjih let bi šla za gospodinjo k samostojnemu gospodu. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Varčna gospodinja 100». 19255

Točilec
zmožen kavcije, išče službo v gostilni, ozir. restavraciji. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Restavracija 21». 19221

Kuharica
z dežele, išče samostojno službo, najraje pri financarjih ali orožnikih. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19371

Varčna gospodinja
želi mesta pri samostojnem gospodu. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 19363

Občinski tajnik
z večletno prakso, išče službe. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19379

Prodajalka
zanesljiva in vestna — s prakso, išče službo v mestu alj na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pridna 368». 19368

Službo skladiščnika
ali kaj sličnega iščem za takoj. Vešč sem slovenskega in nemškega jezika. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19391

Hišnik
brez otrok, želi službo v Mariboru. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 19318

Čevljarski prikrojevalec
zmožen risanja vzorcev in vseh ostalih čevljar. del, želi radi izpremembe zraka primerno službo v Ljubljani ali okolici. — Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod šifro «Prikrojevalec». 19316

Hotelski sluga
želi premeniti službo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19352

200 Din nagrade
tobi tisti, ki preskrbi bivšemu narodniku službo v kaki pisarni, skladišču ali kaj drugega. Položim kavcijo do 3000 Din. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nastop takoj 40». 19340

Gospodična
zmožna vsega šivanja, želi priti k boljši šivilji ali v modni salon, da bi se še kaj priučila. Cenj. ponudbe pod «Šivilja 28» na oglasni oddelek «Jutra». 19284

Pletilja
išče službe. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19328

Absolvent
strojne delovodske šole, izprašan strojnik in kurjač, vešč ključavničarskega dela, izučen strugar, z nekaj prakse pri Dieselmotorju, išče mesta. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 19321

Žagar
prvovrsten, za kakršenkoli jarm, tudi dober brusač, išče kjerkoli stalne službe. Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Gattermeister». 19326

Potnica
že nekoliko vpeljana po Sloveniji in Hrvatski, išče primernega mesta. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Dobra in poštena moč». 19397

Korespondent knjigovodja
z večletno prakso na vodilnih mestih, samostojen delavec, vešč slovenščine, srbohrvaščine in nemščine v govoru in pisavi ter italijanščine v govoru, išče odgovarjajočo službo — najraje na deželi. — Ponudbe prosi pod «Mahrovec» na oglasni oddelek «Jutra». 19254

Pouk

Učiteljiščnik
išče službo ali inštrukcijo čez počitnice. Gre tudi na deželo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 100». 19395

Prodam

Otroških vozičkov
Specijalno zalogo si oglejte na Marijinem trgu 8. Sprejem vsakovrstnih popravil. 18851

Medenina in baker
Mehko medeno pločevino 0.4, 0.45, 0.5, 1, 1.5, 2 mm, mehko medeno žico 0.6, 0.8 in 1 mm, bakrene cevi 20/22, 50/52 in 60/62 mm, štirirobni baker 40/40 mm, v celem ali posamič prav poceni prodam. Pojasnila daje Strohbach, Maribor, Gosposka ulica 12. 19048

Jedilno orodje
srebrno, za 12 oseb, prodam Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19166

Drva
hrastove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom 56

Strojno pletarno
v Mariboru, lepo urejeno in dobro vpeljano radi družinskih razmer ugodno prodam Cenj. ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «I. N. S. Maribor». 19313

Elegantno spalnico
novo, moderno rožnato, jesen, najfinejše izdelano, po ugodni ceni proda Ig. Repše v Ljubljani, Poljanska 21. 19301

Sokolski kroj in 2 volčarska psa
proda po najnižji ceni Ivo Rebolj, Komenda. 19383

Lepo zbirko znamk
v albumu, čez 2000 kom., cenjene na 12.000 Din, prodam za 3000 Din. Poljanska cesta 13/II — dopoldne 19142

Ugodna prilika
Originalna Peugeot kolesa, Tour de France, Special, rumeno emajlirana, z Wolber pnevmatiko, odda po 1900 Din, dokler traja zaloga tvrdka O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 11. 19403

Stavbni podjetniki in stavb. gospodarji
Teraco-materijal, marmornati pesek v vseh barvah in zrnatih velikostih ter marmorjevo moko za teranovo, prodaja iz lastnih mlinov Jos. Cihlar, Ljubljana, Vodovodna cesta 1. 19358

Otroško posteljico
kompletno, belo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19351

Moška obleka
iz črnega listra, skoro nova, za srednjo osebo, poceni naprodaj v Slomškovi ulici 23/I, levo. 19348

2 lepi palmi
fenix in figovo proda Kobilca, Dvořakova ulica 3. 19354

Stroj za poniklanje
od najboljše firme, še nov, dosti pod ceno prodam — event. zamenjam za kaj druzega. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «K. D.» 19338

Hrastovo jedilnico
masivno in črno politirano prodam po znižani ceni. — Na ogled pri tapetniku Antonu Koleša, Sv. Petra nasip. 19356

Lokomobilo
prvovrstno, angleškega izvora, 12 HP, kurilna ploskev 6.92 m², 5 atm., malo rabljeno, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19405

Furnirje
prvovrstne, importirane, kakor cvetlični jesen, amerik. oreh, beli jesen, oddam nizko pod tovarniško ceno. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 19404

Otroški voziček
poceni naprodaj v Mariboru, Tomanova ulica št. 7. 19410

Stroj
za rezanje papirja, s prestavo, za izdelovanje vrečic je poceni naprodaj. — Pojasnila daje Rudolf Smolej, Maribor, Ruška cesta 2. 19408

Elektromotor
za izmenični tok, 12 HP, poceni prodam. Naslov pri podružnici «Jutra» v Celju. 19388

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 98

Majhno posestvo
ozir. hišo kupim v bližini kakega mesta v Sloveniji. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Družina». 19352

Jute
krpe (embalažo) kupi večjo množino Ed. Pišler, Vrhnika. 19349

Vodovodnih cevi
rabljenih, dobro ohranjenih, premer ca. 4—6 cm, kupim 3—400 m. Ponudbe na naslov: Ivan Rebek, Celje. 19251

Tanlnski les
kostanjev, kupim za takojšnjo dobavo. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljivost». 19414

Kupim:
tehtnico od 300—500 kg, z utežmi, jermen, 24 metrov dolg, 16 cm širok, več metrov 5 cm širokih Südernordichtungsmaschine 5 cm prereza. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 19401

Kino-aparat
popolnoma kompleten kupim. Natančne ponudbe je poslati pod šifro «Aparat 400» na oglasni oddelek «Jutra». 19400

Kino-stole
dobro ohranjene, kupim. Ponudbe s ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stoli». 19399

Registr. blagajno
dobro ohranjeno, kupi Karel Koželj, Tržič. 19272

Objektiv
žarišnica 24—30 cm, svetloba 4—5, kupi foto Jug v Tržiču. 19231

Posest

Enonadstr. hišo
v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 16 proda za Din 80.000 Ana Rantaša, Studenci pri Mariboru, Aleksandrova cesta 47. Pojasnila daje dr. Oremožnik v Gornji Radgoni. 19046

Hišo
v prometni ulici, najraje v Mariboru, pripravno za obrt kupim. 150.000 Din plačam takoj. — «Franko», brivec, Zagreb, Ilica 110. 19076

Trgovsko hišo
tik železniške postaje takoj ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19289

Enodružinska hiša
novozidana, 2 veliki sobi, pritikline, nov hlev, 5000 m² vrta, 10 minut od tramvaja, naprodaj za 90.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19281

Posestvo
pri Ljubljani, blizu postaje, do 50 oralov, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mlekarstvo». 19285

Stavbne parcele
v lepi solnčni legi, pripravne za vile, v bližini tramvaja prodam. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepe parcele». 19382

Hišo
enodružinsko, slično vili, kupim v Ljubljani. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «St. 364». 19364

Majhno posestvo
1½ orala zemlje, z lepo hišo in gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju, v občini Bresternica pri Mariboru prodam po nizki ceni. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 19317

Majhno vilo
s parkom, pri Mariboru — za 110.000 Din in
posestvo
8 oralov, nove stavbe, pri Ptuju za 55.000 Din proda Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica 19. 19324

Dvonadstr. hišo
krasno in elegantno, z balkonom in velikim vrtom, s petsobnim prostim stanovanjem prodam. Pojasnila da Privšek, Gosposvetska c. 8 19412

V najem

Gostilno in mesarijo
prodam ali dam v najem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «PH/5». 19205

Gostilno
v zelo prometnem kraju poleti in pozimi, vzamem na račun, event. v najem; najraje na Gorenjskem, v bližini Jesenic. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19390

Lokali

Lokal (2 sobi)
oddam v moderni palači v neposredni bližini glavne pošte in večjih bank. Najbolj primerno za pisarno. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Lokal 62». 19362

Lokal
majhen, za špec. trgovino, ob železnici alj event. kake pol ure oddaljen, na prometnem kraju Dolenjske vzamem v najem. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Takoj ali poznoje 31». 19331

Skladišče
suho, svetlo in zračno, 120 m² veliko, s pisarno, v bližini kolodvora odda Privšek, Gosposvetska c. št. 8. 19413

Stanovanja

Lepo stanovanje
v sredini mesta Maribora, 2 sobi in kuhinjo ter pritikline, nezaščiteno — takoj oddam. — Najemnina zelo nizka. — Pogoj odkup pohištva. Cenj. ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «I. N. S. Maribor». 19312

Stanovanje
oddam v najem v Smledniku pod Starim gradom, v pritični novi hiši za 2 do 4 mesece, z vso opremo ali brez, po dogovoru. Pojasnila daje Zidar pri tvrdki Ogrin, Trgovska zbornica. 19200

Stanovanje
oddam od 15. junija do 1. septembra na Šušaku, ugledni družini ali več osebam za kopalno sezono. Informacije daje Grohovac, Šušak, Ninskega 6. 19259

Mirna stranka
3 oseb, deloma ves dan odsotna, išče manjše stanovanje, po možnosti v stari hiši, za takoj ali poznoje. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Mirna stranka 400». 19406

Stanovanje
1 alj 2 sob in kuhinje iščem v Škofji Loki
za takoj ali s 1. julijem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dobra najemnina 65». 19365

Mirna stranka
(1 oseba) išče majhno stanovanje sobe in kuhinje, event. sobo s štedilnikom. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Mirna stranka 11». 19360

Sobe

2 mlajša dijaka
ali dijakinji sprejme učiteljska rodbina v sredini mesta v popolno oskrbo in strogo nadzorstvo. Elektr. razsvetljava in klavir. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «666». 19224

Opremljeno sobo
v sredini mesta, z razgledom na ulico, čisto in zračno, oddam takoj boljšemu in solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19266

Prazno sobo
z vhodom s stopnišča, pripravno za pisarno, oddam. Istotam oddam tudi
opremljeno sobo
Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19385

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, blizu kolodvora takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19394

2 dijaka
drugo- do četrtošolca iz dobre hiše sprejmem za prihodnje šolsko leto na zdravo stanovanje in popolno oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 18504

Opremljeno sobo
oddam v bližini Leonišča. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19372

Prazno sobico
lepo, oddam 1 ali 2 osebama. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19376

Sobo
v sredini mesta išče starejši dijak za prihodnje šolsko leto. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Solsko leto 1927/28». 19369

Prazno sobo
prostorno, z elektr. razsvetljavo, iščem v mestu. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Konfort 70». 19370

Sobico
takoj odda Krulc, Reber št. 15/a. 19375

Kot sostanovalca
sprejmem s 1. julijem boljšega gospoda za 200 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19333

Sobo
deloma opremljeno, išče gospod, po možnosti v bližini Turjaškega ali Valvasorjevega trga. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stalno 36». 19336

Opremljeno sobo
lepo, takoj oddam stalnemu in solidnemu uradniku na Bleiweisovi cesti. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 19329

Opremljeno sobico
separirano, sredi mesta oddam. Na željo kopalnica. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 19415

Sobo
primerno za izvrševanje krojaške obrti, iščem v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krojač 43». 19343

Prijazno sobo
oddam gospodu ali gospodični na Kette-Murnovi c. št. 20/I. 19322

Gospodično
sprejmem kot sostanovalko s 1. julijem na hrano in stanovanje v sredini mesta Cena nizka. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 19355

Glasba

Tamburica
(1. brač) izvrstna, poceni naprodaj. — Ponudbe pod šifro «Brač 200» na oglas. oddelek «Jutra». 19392

Klavirji!
Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih inštrumentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglaševanje in popravila za konservatorij in druge inštitute izgotavlja moja tvrdka — Točna postrežba in zmerne cene — tudi na obroke.
Izdelovalec klavirjev
R. Warbinek, Ljubljana
Hilšerjeva ulica štev. 5/I. 19332

Pianino ali klavir
(Stutzflügel), dobro ohranjen, kupim za društvo. — Sipa, St. Pavel-Prebold pri Celju. 19334

Živali

Prepeličarje
kratkodlake, čistokrvne — mlade pse proda inž. Otmar Miklau, Slovenska Bistrica. 19244

Domače kuniče
mladiče, nad 2 meseca stare, garant. čistokrvne, kakor belgijske velikane modre dunajske Chinchilla oddaja: Str. klub reje dom. kuničev v Kamnici pri Mariboru. Za odgovor priložiti znamko za 1 Din ali dopisnico. 19245

Lovska psica
nemška, kratkodlaka, z rodovnikom (Flora von Obersee), stara 5 let, radi opustitve lova ugodno naprodaj. Na tekmah nagrajena s prvim darilom. Pojasnila daje Davorin Bizjak, Stari trg 8. 19303

Kapital

K lesni industriji
ali trgovini, že obstoječi, dobro uvedeni bi pristopil in sodeloval z gotovino od 100—200.000 Din, eventuelno tudi več. Pristopil bi tudi kot družabnik k posestniku večjih gozdov, radi skupne predelave. Trd les (bukev, hrast) ima prednost. Ponudbe pod «Lesna industrija K-644» na Interreklam d. d., Zagreb — Strossmayerova 6. 19288

Trg. izobraženec
ki razpolaga s kapitalom 100.000 Din, dobi prijetno, plodonosno in sigurno službo, katero se nauči v 3 dneh. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod Olimp. 19319

Kapital
oziroma udeležnike s kapitalom išče radi razširjenja dobro vpeljano podjetje z več zastopstvi velikih nemških tvrdk. Dobro obrestovanje in delež na dobičku je zagotovljen. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kapital 85». 19358

Ženitve

Višji uradnik
z večjim premoženjem, se želi poročiti z istotako gospico ali vdovo. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sreča in ljubezen». 19067

Osamljen visokošolec
išče znanja z bolje situirano gospodično, v starosti nad 23 let, v svrho ženitve. Cenjene ponudbe pod «Resno polje» na podružnico «Jutra» v Mariboru. Tajnost zajamčena. 19409

Gospodična
z dežele, iz dobre hiše, stara 25 let, čiste preteklosti, trgovsko naobražena, zmožna samostojno voditi vsako podjetje, želi znanja ali službe pri starejšem gospodu poseestniku; vdovec ni izključen. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Tiha sreča 16». 19305

Dopisi

N.
Hvala, dušo. Enako Tebi. 19378

Podružnica velebanke
sprejme takoj mladega uradnika
z bančno prakso. Znanje slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika pogoj. Prednost imajo reflektanti, ki obvladajo tuje jezike. Reflektira se samo na mlade agilne moči z znanjem strojepisja. Detaljirane prošnje takoj predložiti v upravi lista pod št. 478. 7085-a

Za vsako gospodinjo
neobhodno potreben, je «Tiros» izbijač črešnjevih koščic. Stane Din 6.—. Preprodajalci popust. Zaloga: «Brezalkoholna produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Uspehe nudijo pogosti obiski — zato **sprejmem**
zastopstvo za Gorenjsko
prodaje, intervencije, inkaso, nakupi i. t. d.
Cenjene poudbe prosim pod „GORENJSKO ZASTOPSTVO" na oglasni oddelek „Jutra".

Park-sanatorij Schweizerhof
GRAZ - WETZELSDORF.
Za notranje in živčne bolezni. Poseben oddelek za zdravljenje: *Arteriosklerose.* Prospekti.

Patent spalni divani,
mali divani, v več oblikah, otomane, garniture, madrace, žimo, afrik - blago za madrace
kupite najceneje in solidno pri:
RUD. SEVER, Ljubljana,
Marijin trg štev. 2,
nasproti frančiškanske cerkve.

Po znižani ceni.
Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, namestni deli in pneumatika. Poseben oddelek za popolno popravo, emajliranje i. t. d. Prodaja tudi na obroke. — Ceniki franko.

„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta št. 4

NOVOZGRAJENI
„Hotel Jugoslavija"
v Krku (otok Krk)
morsko in klimatično kopališče, tik ob morju, nudi cenjenim gostom krasno urejene sobe z veliko dvorano in teraso za sončenje.
Prvovrstna kuhinja, cena popolni oskrbi 50--55 Din dnevno. — Toplo kopališče v hotelu.
Priporoča se uprava
hotela „Jugoslavija".
7054

Angleška svetovna zmagovalna znamka
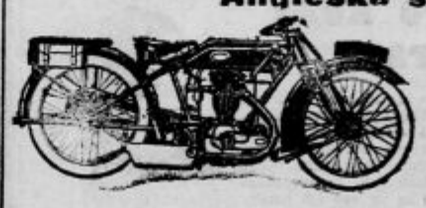
AJS
katera je na dirki *Samobor-Plješevica* v kategoriji prikolic zmagala kot prva z 500 ccm močnim strojem napram drugim 1000 ccm močnimi konkurenčnimi stroji, je dobavljiva v modelih 3½, 5 in 8 HP solo ali s prikolico od skladišča Ljubljana, istotako
„EXCELSIOR" amerik. dvocilinder s solo in prikolico
„HENDERSON" amerikanski štiricilinder
za solo in prikolico. — *Ima tudi tek nazaj.* Edini motocikl na svetu, ki je opremljen z vsem komfortom modernega avtomobila. — *Vžiganje z Bosch magnetom, vsled česar brezhibno delovanje motorja garantirano.*
Generalno zastopstvo: O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11.

Fréderic Boutet:

Neustrašeni učenjak

Halpherson, znani učitelj eksperimentalne fiziologije, je slonel visok in širok, z rokami v hlačnih žepih, na kaminu svoje delavnice in je sklanjal svojo mogočno glavo z gladko obritim obrazom in kratko ostriženimi lasmi k svojima poslušalcema, anatomu Jeffriesu in biologu Moffatu, gledajoč jima ostro v oči.

»Dovolil sem si,« je rekel s svojim umerjenim glasom, podčrtavaje vsako besedo, »da vaju povabim k sebi zaradi drznega, senzacijonalnega poskusa, ker mi ni do tega, da bi ga delal sam. Malenkostne duše bi se ustrašile te drznosti, posledice pa utegnejo biti za vse človeštvo velikega pomena, tako da mora umolknit vsak pomislek... Izvolita sedaj v moj laboratorij!«

Električne svetiljke so lile izpod stropa svojo belo luč na prostoren, skrbno zaprt laboratorij. Oba učenjaka sta zapazila v tem čudnem, njima dvema dobro znanem prostoru zagonetno kopalno kad, ki so jo bili pravkar napolnili z vročo vodo. Poleg kadi je sedel na nizkem stolu mož v sami srajci in spodnjih hlačah. Bil je smrtno bled, tresel se je po vsem telesu, noge in roke so mu bile vklenjene v tanke verižice. Poleg njega je stal, očividno, da ga straži, zamorec herkulske postave, Halphersonov osebni sluga.

«Gospoda,» je rekel Halpherson gostoma, «mož, ki ga vidita tu, me je sinoči napadel na cesti z namenom, da me umori in oropa. Toliko se mu je posrečilo (odpel si je suknjo in srajco in je pokazal globoko rano na levi strani prs). K sreči sem ga s sunkom v brado «uspaval», kakor se izražajo borilci; to se mi je pripetilo skoro pred durmi, tako da sem ga s pomočjo sluge lahko spravil v hišo. Ko se je osvestil, sem ga pripravil do govora. Ime mu je Watson: zloglasni, na smrt obsojeni morilec, ki se mu je posrečilo, da ga vzlic zasledovanju še niso zagrabili. Moja državljanska dolžnost je, da ga predam sodišču t. j. električnem stolu — —»

Njegove besede so težko padale v mučno tišino. Uklenjenega moža je izpreletelo drhtenje. Halpherson je nadaljeval:

«Moj načrt pa je drugačen. Znani so vama koraki, ki sem jih storil, da bi nam prepuščali na smrt obsojene zločince v svrho znanstvenih poizkusov. Praksa in predsodki pa so nam bili vedno sovražni, kadar je šlo za presojo te ponudbe, in nastal je tak nesporazum, da sta prišla moj značaj in moje delo v nepojmljivo slab sloves. Srečno naključje mi je sedaj dovedlo tega Watsona. Predlagal sem mu: ne izročim ga policiji, odpustim mu napad, omogočim mu, da se izseli v katerokoli deželo in mu dam v ta namen še 10.000 dolarjev, da bo lahko začel novo življenje — vse to pa s pogojem, da mi služi pri poizkusu, ki se vsekako lahko konča z njegovo smrtjo.

Pri tem gre za nastopno: izumil sem serum, ki, tako sem vsaj uverjen, popolnoma nadomešča človeško kri, in ima, tako upam, isto vrednost kakor naravna kri, ali pa celo boljše lastnosti. Pravim, da upam, zakaj čisto uverjen bom šele po končnem, dogotovljenem poizkusu, in za ta poizkus naj mi služi Watson. V kopeli mu odprem žile v zapestju, in čim bo «mrtev», mu vbrizgnem svoj serum, ki bo iznova oživil vse organe. Ako se moj izum obnese, kakor pričakujem, tedaj bo Watson mogoče zopet oživel. Pravim: «mogoče» in vaju prosim, da vzameta to na znanje. To je vse, kar imam povedati. Vsekako dajem temu možu, ki je po zakonu itak zapisan strašni smrti, možnost, da poizkusi srečo in vstane po lahki, brezmučni smrti k novemu življenju. Watson je o stvari dobro poučen in je pristal. Sam vama bo to potrdil.»

Uklenjeni mož je s težavo požrl slino. «Da,» je rekel komaj slišno, «pristanem».

Nihče ni rekel besedice.

Ko je mož, oproščen vezi, a sključen pod orjaškimi zamorčevimi rokami, sedel v kopeli, se mu je približal Halpherson in ga je prijel za levo roko.

«Ali ste trdno odločeni?» ga je vprašal ponovno. «Ali se ne boste upirali med poizkusom? Bilo bi namreč prepozno.»

«Začnite!» je rekel mož in zaprl oči. Razločno se je slišalo šklepetanje njegovih zob. Halpherson se je sklonil z nožem k njemu. Pacijent se je lahno zdrznil, rdeč curek je brizgnil po njegovi levici, a že jo je potopil Halpherson v mlačno vodo.

«Kaj sledi, vama je znano, gospoda,» je rekel mirno, kakor bi predaval. «Žila bije pospešeno, čedalje hitreje, pritisk krvi popušča, pacijenta se loteva omedlevica, svetlikanje pred očmi in neznosna žeja; konec je nezavest.»

Umolknil je. Palec na desnem zapestju moža, ki je silno ječal, je štel utripe. Nato je s pomočjo neke pripravе opazoval pritisk krvi. Asistenta sta bila silno razburjena. Zamorec je stal poleg in je ubogal kakor stroj. Halpherson pa je ostal popolnoma miren in mož v kopeli je nehal ječati; s stisnjenimi zobmi in z zaprtimi očmi je bil videti kakor mrlič. Voda se je rdečila čedalje bolj.

«Utripi se stopnjujejo in pritisk krvi pada,» je zamrmral Halpherson čez nekaj časa.

«Žejen sem,» je naenkrat hripavo izpregovoril Watson. Omočili so mu ustnice s citronovim sokom. Kmalu nato je zaječal dvakrat zaporedoma. Zopet so tekle brezkončne minute.

«Omedlevam,» je zajecljal strahoten glas. Obsojenec je široko odprl oči, ki so buljile, ne da bi videle. Njegov obraz je bil bled kakor vosek.

«Proč!», je rekel zdajci z brezmočnim poskusom, da bi se dvignil. «Nočem!»

«Nezavest,» je šepetal Halpherson, «konec...»

«Ne, ne...» je hropel mož. Obupno se je napenjal, da bi ubežal, a posrečili so se mu samo krčeviti sunki. Na njegova ramena so pritiskale težke zamorčeve roke. Padel je nazaj v rdečo vodo in glava mu je klonila na stran.

Halpherson se je dvignil: «Izkrvavel je do poslednje kaplje krvi...»

Anatom Jeffries je priskočil: «To je konec. Dvignimo ga hitro iz vode, počakajmo pet minut in vaš serum... A vražji pogum je imel ta siromak... Rad bi ga rešil! Kakšna slava za vas, Halpherson, ako se poizkus posreči...!»

Fizijolog se je pomembno smehljal: «Poizkus se je posrečil,» je rekel mirno.

Asistenta sta začudeno strmela vanj.

«Da,» je ponovil Halpherson smehljaje se. «Nisem vama povedal resnice, gospoda. Poizkus je bil drugi, nego sem vama ga bil napovedal. Vse to ni bilo nič drugega kakor — avtosugestija.»

Profesorja sta gledala drug drugega kakor iz uma.

«Da, vaša prisotnost tukaj v laboratoriju, moj skalpel, vse, kar sem govoril, ni bilo drugega kakor trik, da sem vzdržal moža v napetosti. S poizkusom sem hotel ugotoviti, kako daleč sežejo, da jih tako imenujem, živčni vplivi. Možu, ki ga tukaj vidite, sploh nisem odprl žile. On je to samo mislil, kakor sta tudi vidva mislila.»

Fizijolog je prijel levo, od rdeče vode mokro roko moža, ki je bil še vedno nezavesten, obrisal jo je in jo dvignil v polno svetlobo.

«Poglejte, niti sledu o kaki krvavitvi! S konico svojega instrumenta sem ga lahno oprasnil, obenem sem pa stisnil s toplim karminom napolnjeno ampulo. Na ta enostavni način se je voda v kadunji polagoma rdečila. — Možu sem narekoval razvoj izkrvavitve in res si je točno prisvojil moje besede, do popolne nezavesti, v kateri je še sedaj... Zanimiv poizkus...»

«Posrečilo se je bolje, nego sami mislite,» je zdajci rekel profesor Moffat, ki je med tem preiskal pacijenta. «Mož je mrtev!»

V laboratoriju je postalo tesnobno tiho.

«Nu... morilec, ki bi bil itak usmrčen...» je zamrmral Jeffries med zobmi.

Profesor Halpherson pa je vendar zelo pobledel.

NE NAKUP temveč **ekonomičnost in vzdrževanje voza je najglavnejše.** To Vam pa garantira **samo** najstarejša

evropska

avtomobilska znamka

Peugeot

katera izdeluje za naše cestne razmere najprikladnejše modele in sicer 5/12 HP, z 2 in 4 sedežema, med tem dvosedežne potniške vozove (takse proste). Nabavljalni stroški takega avtomobila niso večji onim motocikla s prikolico. — 9/28 HP, 5-sedežen s karoserijo, katera se da popolnoma zapreti (Allweter), 11/35 HP, 5- in 6-sedežen. **Peugeot ima do danes edini svetovni rekord najmanjše uporabe bencina.** — Nešteti jugoslovenski vozači so najboljša referenca za kvaliteto teh vozil. V Vašem lastnem interesu je, da si pred nakupom ogledate naše modele Vse tipe so dobavljive promptno od skladišča Ljubljana. Generalno zastopstvo: **O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica štev. 11.**

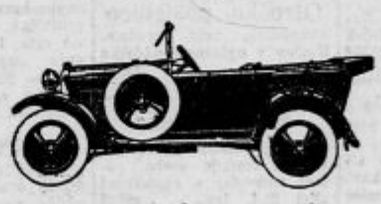

OEST. AUTOMOBIL-FABRIKS-A.G. VORM. „AUSTRO FIAT" WIEN

Oest. Automobil-Fabriks A. G. vorm.

Austro-Fiat

svetovnoznani kvalitetni tovorni avtomobili 1¾, 3, 5 ton in avtobusi.

Vsa vozila dobavlja promptno od tukajšnega skladišča generalnega zastopstva

O. Žužek,

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Posamezni rajoni na dobre in solventne zastopnike še za oddati!

Zastopstva

večjih tvrdk za Slovenijo, ev. za celo državo IŠČE novo ustanovljeno agenturno in komisijsko podjetje.

Cenj. ponudbe na upravo »Jutra« Maribor pod »NOVA AGENTURA«.

Tovarniško poslopje

na periferiji Ljubljane, pripravno za tekstilno, železno, elektrotehnično in drugo industrijo

prodamo takoj

eventuelno oddamo v najem.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »TOVARNA 250«.

PRODAM

radi preselitve v inozemstvo

parno žago

s polnojarmenikom v bogatem gozdnem kraju na licu mesta ali vse stroje franko vagon ter brezkonkurenčno

lesno industrijo

na električni pogon na kolodvoru v Sloveniji z zalogo lesa in prvovrstnimi stalnimi odjemalci. Oddam tudi vsako industrijo zase. Posredovalci brezpogojno izključeni. Ozira se samo na kupce, ki razpolagajo s primernimi sredstvi. Interesenti naj javijo svoj polni naslov na upravništvo tega lista pod »REELNA KUPČIJA«.

Skladišče

v Ljubljani, popolnoma suho

iščem.

Ponudbe z navedbo najemnine na upravo „Jutra" v Ljubljani pod „Štev. 54".

Specijalna tovarna strojev za obdelovanje lesa

Klein & Stiefel, Fulda

NA VELESEJMU V LJUBLJANI

bomo razstavili najnovejše in najboljše stroje za obdelavo lesa v polnem obratu.

Novost! Pogon brez jermena.

Obiščite naš prostor

208 paviljon F.

Zastopnik za SHS.

Peter Angelo,

Ljubljana, Hotel SLON.

AGFA-SVILO

in

Agfa travis svilo

Vam nudi

Dragan Tomljenović, Zagreb

zastopnik

J. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft

Abteilung Kunstseide

Berlin, S. O. 36. 166

Proda se

za ugodno ceno

lepa hiša

v Ljubljani

Bleiweisova cesta št. 9, nasproti palače velikega županstva,

dvonadstropna, v podstrešju manzardna stanovanja, velik košat vrt, oziroma stavbišče, solidno zidana, v najboljšem stanju, neobremenjena, iz proste roke.

Event. se hiša zamenja s kako primerno hišo v Mariboru.

Ponudbe sprejema in pojasnila daje odvetnik dr. M. Pirc v Ljubljani, Cigaletova ulica od 3—5 ure popoldne. 7074-a

„SPECTRUM" d. d.

Inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343 Zagreb, Beograd, Osjek, Središnjica: **Zagreb**

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina, navadna ogledala. 82

Joghurt

se dobi v mlekarni BERNHARD, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroška cesta 10.

Novo kožo obraza

dobite z uporabo medicin. biološkega sredstva za luščenje «Venus». Izginejo za vedno vse nečistoče, pege, izpihljaji, hrapavost, črne in rdeče lise. Lice postane nežno in za več let pomlajeno. Uspeh garantiran in uporaba neškodljiva. Garnitura 92 Din. Creme Rosa Centifolia, najfinejša in najboljša franc. suha dnevna krema, napravi lice nežno belo in je neobhodno potrebna za moderno damo Cena 50 Din. «Centifolia», kosmet. zavod, Zagreb — Ilica br. 37. — Zahtevajte brezplačie cenike.

A. Amann-Pohištvo

Najnižje in brezkonkurenčne cene v jedilnicah, prva kvaliteta, najnovejše oblike. Izvolite se prepričati!

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Zahvala.

Podpisana Antonija Pirc, vdova ravnatelja učiteljišča v p. v Mariboru, se s tem javno zahvaljujem «Slaviji», jugoslovenski zavarovalni banki v Ljubljani za kulantno izplačilo življenskih polic pokojnega soproga in jo vsakemu toplo priporoča.

Maribor, 14. junija 1927.

ANTONIJA PIRC.

†

Potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da mi je moj nadvse ljubljeni soprog, gospod

Ivan Uršič

jetniški paznik v pokoju,

danes zjutraj ob pol 2. po težki, mučni bolezni v starosti 62. let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo **v četrtek 16. t. m ob 6. popoldne** iz mrtvašnice državne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana 15. junija 1927.

Žalujoča soproga Marija

Zahvala.

Ob prebridki izgubi naše ljubljene sestre, gospodične

Marije Burja

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem ki so na katerikoli način izkazali sočutje in sožalje nam, pokojnico pa spremili na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo g. tov. Deržaju za ganljiv govor, pevskemu zboru za v srce segajoči žalostinki, učiteljskemu zboru in šolski mladini za častno spremstvo ter darovalcem vencev in cvetja.

Vsem skupaj naša ponovna prisrčna zahvala.

V Ljubljani, dne 15. junija 1927.

Žalujoči ostali.

Originalne barve.

matrice (kože), voščeni papir za Gestetner cyklostil, specijalni papir za razmnoževanje. se dobi najceneje pri

LUD. BARAGA, **Ljubljana, Selenburgova 6/I.** Telefon št. 2980. 3

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

(French Line)

157a **Havre - Newyork**

samo **5½ dni** čez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes

za **Severno** in **Južno Ameriko** z ekspres parniki kateri vozijo vsak teden iz **Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentinijo, Uruguay, Chile, Australijo in Kanado.**

Tozadevna pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35.

Posojila 7078

proti vknjižbi na nepremičnine preskrbim takoj od zneska Din 100.000·— naprej **v zlati valuti,** vračljivo potom amortizacije na 10, 15, 20, 25 let. Obresti zmerne. Pismene ponudbe pošljite na oglasni oddelek „Jutra" pod šifro **„Kulantno"**

Advokat 7088

dr. Dominik Drnovšek

naznanja

da je otvoril svojo odvetniško pisarno

v Laškem (hotel „Savinja" — Pivnica).

†

Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naš ljubljeni soprog, oče, sin, brat, svak in stric, gosp.

Dr. Rupert Celestina

deželnosodni svetnik,

v sredo, dne 15. junija t. l. po dolgi, trpljenja polni bolezni, previden s svetotajstvi mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo **v petek dne 17. junija t. l. ob 5. uri** popoldne iz Stare poti štev. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 16. junija 1927.

Antonija Celestina, soproga.

Mlada, Vlasta, Miran, otroci in **ostalo sorodstvo.**

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.